

Kallelse Kommunfullmäktige

Tid: onsdag 25 oktober 2023 kl. 18:00

Plats: Kulturhuset Eden, Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordning

Ärenden

4	Valärende	2022/420	
5	Tertialrapport 2 2023 Lilla Edets kommun	2023/332	Jörgen Karlsson,
ekonomichef
6	Avfallstaxa 2024	2023/334	
7	Avgifter för pedagogiska måltider	2023/326	
8	Budgetprocess med tidplan 2025	2023/339	
9	ANDTS-program 2023 – 2027	2023/307	
10	Redovisning av ej besvarade motioner	2023/68	
11	Tillkännagivande av kommunfullmäktiges sammanträden 2024	2023/327	
12	Sammanträdestider för kommunfullmäktige 2024	2023/328	
13	Interpellation till samhällsnämndens ordförande om styrets klimatlöften och biogasanläggningen	2023/379	
14	Interpellation till kommunstyrelsens ordförande om klimatomställningen	2023/377	
15	Interpellation till bildningsnämndens ordförande om utbyggnad av Kulturhuset Eden	2023/376	

16	Fråga till kommunstyrelsens ordförande om att hissa Israels flagga	2023/380
17	Motion om att avsluta kommunens inköp av drivmedlet HVO	2023/384

Lars Ivarsbo (C)
Ordförande

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 183

Tertialrapport 2 2023 Lilla Edets kommun

Dnr KS 2023/332

Sammanfattning

Lilla Edets kommun följer upp verksamhet och ekonomi och redovisar dessa för kommunfullmäktige efter varje tertial. Per april är det en uppföljningsrapport, per augusti är det ett delårsbokslut (enligt den kommunala redovisningslagen ska ett delårsbokslut upprättas för perioden januari till juni, juli eller augusti) och per december redovisas årsbokslutet. Denna rapport avser tertial 2, det vill säga perioden januari till och med augusti 2023.

Global ekonomi fortsätter att präglas av hög inflation och penningpolitisk åtstramning.

De kommunala utgifterna påverkas direkt och indirekt av den allmänna prisuppgången. Prisuppgången för de kommunala utgifterna är dock exceptionellt höga i år, till följd av att den höga inflationen (via prisbasbeloppet) kraftigt höjer värderingen av pensionskulden för de förmånsbestämda avtalspensionerna hos kommunerna. Dessa kostnader ökar som mest 2023–2024 och faller sedan 2025.

Periodens resultat uppgår till 9,1 mnkr i kommunen. Resultatet motsvarar 1,4 procent av verksamhetens nettokostnader (f år 10,3 procent). Kommunens resultat är en försämring med 51,4 mnkr jämfört med samma period föregående år. Försämringen beror på ökade kostnader för pensioner, ökade lokalkostnader samt ökade kostnader för livsmedel, transporter mm som hänförs till ökad inflation.

Nämndernas samlade resultat har de senaste åren varit negativa med undantag för 2020 och 2021. Prognosen för nämnderna 2023 är en negativ budgetavvikelse på motsvarande 12,5 mnkr. Finanserna prognostiserar ett överskott med 25,0 mnkr gentemot budget vilket gör att total budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader blir positiv och uppgår till 12,6 mnkr.

Periodens investeringar uppgår till 41,0 mnkr och periodens avskrivningar uppgår till 35,8 mnkr. De största investeringarna avser omläggning och utbyggnad inom VA-verksamheten

Soliditeten enligt balansräkningen har förbättrats från 15,7 procent vid periodbokslutet till 17,1 procent per 2023-08-31. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgår vid periodens utgång till -1,1 procent vilket är en förbättring med 0,2 procentenheter jämfört med utgången av 2022. Den förbättrade soliditeten beror på det positiva resultatet i kombination med att det egna kapitalet ökar i förhållande till skulderna för perioden

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Periodens resultat uppgår till 32,8 mnkr i kommunkoncernen. Det förbättrade resultatet jämfört med kommunen beror till största delen att Edetus redovisar ett positivt resultat på 21,5 mnkr före skatt och bokslutsdispositioner. Försäljningen av skogen är främsta anledningen till det goda resultatet

Utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer gör kommunstyrelsen bedömningen att god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts under perioden då både de finansiella målen inte når uppsatt mål för perioden. samt. Prognosen för helåret visar att båda de finansiella målen inte når uppsatta mål för helåret 2023.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08

Tertialrapport 2 Lilla Edets kommun 2023

Yrkande

Julia Färjhage (C)

1. Kommunfullmäktige godkänner tertialrapport 2 2023 för kommunen.
2. Kommunfullmäktige konstaterar att puckelkostnader för införandet av heltidsresan och den skärpta tillämpningen av arbetstidslagen, vilken innebär att de delade turerna inom äldreomsorgen avslutas, sammantaget är 12 miljoner kronor. Kostnader vilka inte var medräknade i socialnämndens rambudget och det behöver vi ta ansvar för då detta är åtgärder som är viktiga och nödvändiga. Puckelkostnaderna kommer därmed medföra en negativ budgetavvikelse 2023 på maximalt 12 mkr i socialnämnden.
3. Kommunfullmäktige konstaterar att kostverksamheten är särskilt drabbad av stora kostnadsökningar. Samhällsnämnden tillfördes medel inför 2023 med intentionen att täcka de beräknade kostnadsökningarna för livsmedel. Kostnaderna har dock ökat mer än prognoserna förutspådde. Kommunfullmäktige noterar att Samhällsnämnden har gjort ett gott jobb i att följa intentionen i mål- och resursplanen om att inte sänka kvaliteten i kostverksamheten men ändå vidta åtgärder för att hålla nämndens rambudget.

Zara Blidevik (M), Anne-Lie Palm (S), Peter Spjuth (V) och Madeleine Librén (S) yrkar bifall till Julia Färjhages yrkande.

Frej Dristig (SD) yrkar bifall till Julia Färjhages yrkande i punkt 1 och avslag på punkt 2 och 3.

Andreas Freiholtz (SD), Gustav Lagnander (EDL), Niclas Ahlberg (SD) och Camilla Nilsson (KD) tillstyrker Frej Dristigs yrkande.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Frej Dristig (SD) lämnar även följande tilläggsyrkande:

Kommunfullmäktige fördelar om 1,8 mnkr från kommunstyrelsens budgetram till samhällsnämndens budgetram, med syfte att delfinansiera underskottet inom kostenheten.

Julia Färjhage (C) yrkar avslag på Frej Dristigs yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar först att kommunstyrelsen bifaller Julia Färjhages yrkande i punkt 1.

Ordförandens frågar därefter om kommunstyrelsen bifaller eller avslår Julia Färjhages yrkande i punkt 2 och finner att kommunstyrelsen bifaller punkt 2.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång fastställs:

Ja-röst för Julia Färjhages yrkande

Nej-röst för Frej Dristigs yrkande

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Madeleine Librén (S)	X		
Anne-Lie Palm (S)	X		
Jörgen Andersson (C)	X		
Peter Spjuth (V)	X		
Zara Blidevik (M)	X		
Andreas Freiholtz (SD)		X	
Niclas Ahlberg (SD)		X	
Gustav Lagnander (EDL)		X	
Camilla Nilsson (KD)		X	
	6	5	

Vid omröstningen avges 6 ja-röster och 5 nej-röster och kommunstyrelsen har därmed bifallit Julia Färjhages yrkande.

Ordförandens frågar därefter om kommunstyrelsen bifaller eller avslår Julia Färjhages yrkande i punkt 3 och finner att kommunstyrelsen bifaller punkt 3.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Följande beslutsgång fastställs:
Ja-röst för Julia Färjhages yrkande
Nej-röst för Frej Dristigs yrkande

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Madeleine Librén (S)	X		
Anne-Lie Palm (S)	X		
Jörgen Andersson (C)	X		
Peter Spjuth (V)	X		
Zara Blidevik (M)	X		
Andreas Freiholtz (SD)		X	
Niclas Ahlberg (SD)		X	
Gustav Lagnander (EDL)		X	
Camilla Nilsson (KD)		X	
	6	5	

Vid omröstningen avges 6 ja-röster och 5 nej-röster och kommunstyrelsen har därmed bifallit Julia Färjhages yrkande.

Till sist frågar ordföranden om kommunstyrelsen bifaller eller avslår Frej Dristigs tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen avslår yrkandet.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång fastställs:
Ja-röst för Frej Dristigs yrkande
Nej-röst för Julia Färjhages yrkande

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)		X	
Frej Dristig (SD)	X		
Madeleine Librén (S)		X	
Anne-Lie Palm (S)		X	
Jörgen Andersson (C)		X	
Peter Spjuth (V)		X	
Zara Blidevik (M)		x	
Andreas Freiholtz (SD)	X		
Niclas Ahlberg (SD)	X		
Gustav Lagnander (EDL)	X		
Camilla Nilsson (KD)	X		
	5	6	

Vid omröstningen avges 5 ja-röster och 6 nej-röster och kommunstyrelsen har därmed bifallit Julia Färjhages yrkande.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige godkänner tertialrapport 2 2023 för kommunen.
2. Kommunfullmäktige konstaterar att puckelkostnader för införandet av heltidsresan och den skärpta tillämpningen av arbetstidslagen, vilken innebär att de delade turerna inom äldreomsorgen avslutas, sammantaget är 12 miljoner kronor. Kostnader vilka inte var medräknade i socialnämndens rambudget och det behöver vi ta ansvar för då detta är åtgärder som är viktiga och nödvändiga. Puckelkostnaderna kommer därmed medföra en negativ budgetavvikelse 2023 på maximalt 12 mkr i socialnämnden.
3. Kommunfullmäktige konstaterar att kostverksamheten är särskilt drabbad av stora kostnadsökningar. Samhällsnämnden tillfördes medel inför 2023 med intentionen att täcka de beräknade kostnadsökningarna för livsmedel. Kostnaderna har dock ökat mer än prognoserna förutspådde. Kommunfullmäktige noterar att Samhällsnämnden har gjort ett gott jobb i att följa intentionen i mål- och resursplanen om att inte sänka kvaliteten i kostverksamheten men ändå vidta åtgärder för att hålla nämndens rambudget.

Reservation

Frej Dristig (SD), Andreas Freiholtz (SD), Niclas Ahlberg (SD), Gustav Lagnander (EDL) och Camilla Nilsson (KD) reserverar sig mot beslutet i punkt 2 och 3 till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Protokollsanteckning

Frej Dristig (SD) lämnar följande protokollsanteckning:

”För oppositionens del är det viktigt att understryka att det inte går att påvisa att det totala prognostiserade underskottet för socialnämnden på 12 mnkr, i sin helhet går att härleda till puckelkostnader för heltidsresan.

Däremot framgår det tydligt att köpta platser inom IFO prognostiserar ett underskott på närmare 4,8 mnkr, samtidigt som IFO prognostiserar lägre inkomster med nästan 1,4 mnkr. Även övriga kostnader för IFO (som inte är förknippade med heltidsresan) prognostiseras till att dra över budget med nästan 1 mnkr. Till detta så prognostiserar IFO dessutom ett överskott för personalkostnader på 1 mnkr, vilket visar att heltidsresan inte varit en kostnad, utan tvärtom så ser heltidsresan ut att haft en positiv effekt på kostnaderna för IFO.

När det avser kostverksamhetens underskott yrkade oppositionen redan i tertialrapport 1 att fördela om pengar från kommunstyrelsens budgetram till samhällsnämndens budgetram, i syfte att delfinansiera underskottet inom kostverksamheten. Då majoriteten både vid tertialrapport 1 och 2, avslagit oppositionens yrkanden om att tillskjuta pengar till kostverksamheten, så har det beklagligt nog lett till en ambitionssänkning där skolbarnen inte längre serveras hårdost, gröt gjord på mjölk serveras mer sällan och tillbehör så som vissa kryddsåser, dressing och rostad lök utesluts.”

Julia Färjhage (C) lämnar följande protokollsanteckning:

”Det finns flera avvikelser inom socialnämndens budgetram. Den negativa avvikelse som finns inom IFO vägs dock upp av positiva avvikelser inom Övergripande och Funktionshinder. Den i särklass största avvikelsen gäller personalkostnader inom Äldreomsorgen som landar på nära 17 miljoner kronor. Heltidsresan inom äldreomsorgen trädde i praktiken i kraft 1 april i år. Under senvåren och sommaren har även implementeringen av den striktare tolkningen av arbetstidslagen trätt i kraft. Avvikelsen kopplad till personalkostnader inom äldreomsorgen är tydligt kopplad till heltidsresan och den striktare tolkningen av arbetstidslagen. Heltidsresan har ännu inte trätt i kraft inom övriga socialtjänsten så att hävda att heltidsresan gett positiva effekter för personalkostnaderna inom IFO är felaktigt. Nämndens prognostiserade underskott på 12 miljoner kronor kan alltså härledas till puckelkostnader för heltidsresan och den striktare tolkningen av arbetstidslagen. Heltidsresan är en viktigt åtgärd för ökad kompetensförsörjning och attraktivitet och som dessutom leder till ökad jämställdhet. Den striktare tolkningen av arbetstidslagen är något vi måste förhålla oss till. En positiv effekt av implementeringen av den striktare tolkningen är att de delade turerna tas bort. Något som vi hade planerat att göra lite längre fram och som vi därför inte budgeterat för i år.

Kommunens samtliga verksamheter drabbas just nu av effekterna av inflationen. Alla behöver vidta åtgärder för att parera kostnadsökningarna. Kostnadsökningarna har, som de flesta noterat, varit extra stora inom livsmedelssektorn. Majoriteten har därför tillfört extra pengar till kostverksamheten med det viktiga signalvärdet att besparingar

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

inom kostverksamheten inte ska påverka näringsinnehållet i maten till barn och äldre. De tillskott som gjorts har dock inte täckt kostnadsökningarna fullt ut. Kostverksamheten prognostiserar därför ett underskott men det vägs upp av att andra verksamheter inom nämnden gör överskott. Att kostverksamheten, precis som alla andra verksamheter, vidtar åtgärder för att minska kostnaderna är bra. De åtgärder de vidtagits handlar inte om att sänka kvaliteten – utan om att erbjuda något färre alternativ av till exempel såser eller att byta från hårdost till mjukost. Det viktiga är att våra barn och äldre äter sig mätta och får i sig den näring de behöver vilket är fallet och kommer prioriteras även framöver.”

Tertialrapport 2 2023 Lilla Edets kommun

Dnr KS 2023/332

Sammanfattning

Lilla Edets kommun följer upp verksamhet och ekonomi och redovisar dessa för kommunfullmäktige efter varje tertial. Per april är det en uppföljningsrapport, per augusti är det ett delårsbokslut (enligt den kommunala redovisningslagen ska ett delårsbokslut upprättas för perioden januari till juni, juli eller augusti) och per december redovisas årsbokslutet. Denna rapport avser tertial 2, det vill säga perioden januari till och med augusti 2023.

Global ekonomi fortsätter att präglas av hög inflation och penningpolitisk åtstramning.

De kommunala utgifterna påverkas direkt och indirekt av den allmänna prisuppgången. Prisuppgången för de kommunala utgifterna är dock exceptionellt höga i år, till följd av att den höga inflationen (via prisbasbeloppet) kraftigt höjer värderingen av pensionsskulden för de förmånsbestämda avtalspensionerna hos kommunerna. Dessa kostnader ökar som mest 2023–2024 och faller sedan 2025.

Periodens resultat uppgår till 9,1 mnkr i kommunen. Resultatet motsvarar 1,4 procent av verksamhetens nettokostnader (f år 10,3 procent). Kommunens resultat är en försämring med 51,4 mnkr jämfört med samma period föregående år. Försämringen beror på ökade kostnader för pensioner, ökade lokalkostnader samt ökade kostnader för livsmedel, transporter mm som hänförs till ökad inflation.

Nämndernas samlade resultat har de senaste åren varit negativa med undantag för 2020 och 2021. Prognosen för nämnderna 2023 är en negativ budgetavvikelse på motsvarande 12,5 mnkr. Finanserna prognostiserar ett överskott med 25,0 mnkr gentemot budget vilket gör att total budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader blir positiv och uppgår till 12,6 mnkr.

Periodens investeringar uppgår till 41,0 mnkr och periodens avskrivningar uppgår till 35,8 mnkr. De största investeringarna avser omläggning och utbyggnad inom VA-verksamheten

Soliditeten enligt balansräkningen har förbättrats från 15,7 procent vid periodbokslutet till 17,1 procent per 2023-08-31. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgår vid periodens utgång till -1,1 procent vilket är en förbättring med 0,2 procentenheter jämfört med utgången av 2022. Den förbättrade soliditeten beror på det positiva resultatet i kombination med att det egna kapitalet ökar i förhållande till skulderna för perioden

Periodens resultat uppgår till 32,8 mnkr i kommunkoncernen. Det förbättrade resultatet jämfört med kommunen beror till största delen att Edetus redovisar ett positivt resultat på 21,5 mnkr före skatt och bokslutsdispositioner. Försäljningen av skogen är främsta anledningen till det goda resultatet

Utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer gör kommunstyrelsen bedömningen att god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts under perioden då båda de finansiella målen inte når uppsatt mål för perioden. samt. Prognosen för helåret visar att båda de finansiella målen inte når uppsatta mål för helåret 2023.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad
Tertialrapport 2 Lilla Edets kommun 2023

Ekonomiska konsekvenser

Prognostiserat balanskravsresultat för år 2023 uppgår till 5,4 mnkr. Tidigare avsättningar till resultatutjämningsreservfonden (RUR) uppgår till 24 mnkr. Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning kan avsättningen till RUR högst uppgå till 30 mnkr

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige uppdrar åt socialnämnden, samhällsnämnden och bildningsnämnden att vidta åtgärder för att minska det prognosticerade underskottet så att verksamheternas ekonomi är i nivå med kommunfullmäktiges tilldelade budgetramar.

Kommunfullmäktige godkänner tertialrapport 2 2023 för kommunen

Jörgen Karlsson
Ekonomichef
jorgen.karlsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Ekonomichefen
Kommunchefen
Sektorchefer
Samtliga nämnder
Revisionen

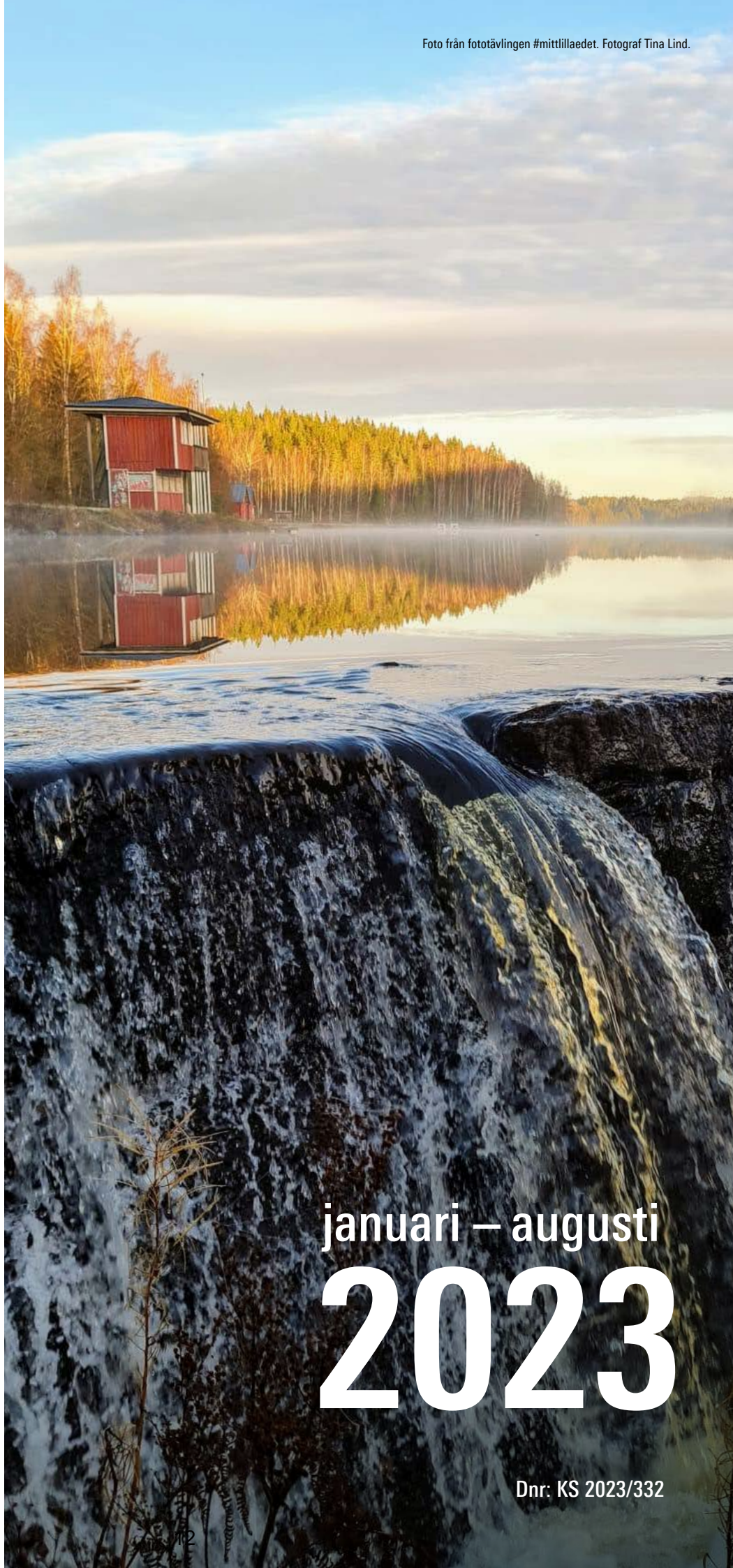
Tertiärrapport 2

LILLA EDETS
KOMMUN

januari – augusti
2023

Dnr: KS 2023/332

Sammanfattning

Lilla Edets kommun följer upp verksamhet och ekonomi och redovisar dessa för kommunfullmäktige efter varje tertiäl. Per april är det en uppföljningsrapport, per augusti är det ett delårsbokslut (enligt den kommunala redovisningslagen ska ett delårsbokslut upprättas för perioden januari till juni, juli eller augusti) och per december redovisas årsbokslutet. Denna rapport avser andra tertiäl, det vill säga perioden januari till och med augusti 2023. De ekonomiska utmaningarna för kommunerna blir nu alltmer påtagliga. Många kommuner förväntas redovisa underskott både i år och nästa år.

Global ekonomi fortsätter att präglas av hög inflation och penningpolitisk åtstramning.

De kommunala utgifterna påverkas direkt och indirekt av den allmänna prisuppgången. Prisuppgången för de kommunala utgifterna är dock exceptionellt höga i år, till följd av att den höga inflationen (via prisbasbeloppet) kraftigt höjer värderingen av pensionsskulden för de förmånsbestämda avtalspensionerna hos kommunerna. Dessa kostnader ökar som mest 2023–2024 och faller sedan 2025.

Periodens resultat uppgår till 9,1 mnkr i kommunen. Resultatet motsvarar 1,4 procent av verksamhetens nettokostnader (f år 10,3 procent). Kommunens resultat är en försämring med 51,4 mnkr jämfört med samma period föregående år. Försämringen beror på ökade kostnader för pensioner, ökade lokalkostnader samt ökade kostnader för livsmedel, transporter mm som hänförs till ökad inflation.

Nämndernas samlade resultat har de senaste åren varit negativa med undantag för 2020 och 2021. Prognosen för nämnderna 2023 är en negativ budgetavvikelse på motsvarande 12,5 mnkr. Finanserna prognostiserar ett överskott med 25,0 mnkr gentemot budget vilket gör att total budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader blir positiv och uppgår till 12,6 mnkr.

Periodens investeringar uppgår till 41,0 mnkr och periodens avskrivningar uppgår till 35,8 mnkr. De största investeringarna avser omläggning och utbyggnad inom VA-verksamheten

Utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer gör kommunstyrelsen bedömningen att god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts under perioden då båda de finansiella målen inte når uppsatt mål för perioden. Prognosen för helåret visar att båda de finansiella målen inte når uppsatta mål för helåret 2023.

Innehållsförteckning

Innehåll	Sida	Innehåll	Sida
1. Förvaltningsberättelse	5	6.4 Valnämnden	22
1.1 Omvärldsanalys	5	6.5 Jävsnämnden	22
1.2 Viktiga händelser	6	6.6 Kommunstyrelsen	22
2. Ekonomisk analys och prognos	8	6.7 Socialnämnden	23
2.1 Resultat	8	6.8 Bildningsnämnden	24
2.2 Verksamhetens nettokostnader	9	6.9 Samhällsnämnden	25
2.3 Likviditet	9	6.10 Avgiftsfinansierad verksamhet	25
2.4 Soliditet	9	6.11 Finans inkl. pension	26
2.5 Budgetföljsamhet	9	6.12 AB EdetHus	26
2.6 Balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserv	9	6.13 LEFAB	26
3. God ekonomisk hushållning	10	6.14 Soltak AB	26
3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	10	7. Väsentliga personalförhållanden och jämställdhet	27
4. Uppföljning av kommunfullmäktiges målområden	13	7.1 Antal anställda	27
5. Uppdrag 2023 från kommunfullmäktige	20	7.2 Sjukfrånvaro	27
6. Sammanfattning av kommunfullmäktige, nämnder och bolag	21	8. Redovisning av ekonomi för kommunen	28
6.1 Kommunfullmäktige	21	8.1 Resultaträkning	28
6.2 Kommunrevisionen	21	8.2 Balansräkning	29
6.3 Överförmyndarnämnd	21	8.3 Kassaflödesanalys	30
		8.4 Jämförelsestörande poster	30
		8.5 Driftredovisning	31
		8.6 Investeringsredovisning	33
		8.7 Exploateringsredovisning	35

Tertialrapport 2, 2023

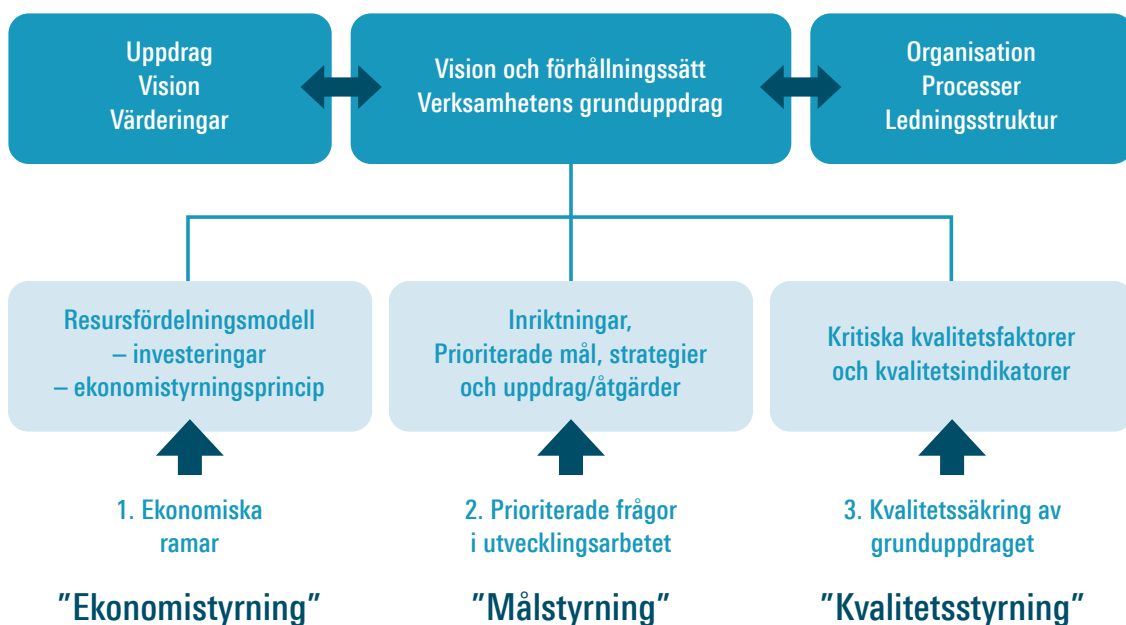
Lilla Edets kommun tillämpar en styrmodell som baserar sig på en dialogbaserad styrning.

Dialogbaserad styrning innebär bland annat att:

- Styrning, kultur och arbetssätt har fokus på verksamhetens syfte och brukarens behov.
- Varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv.
- Bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa att medarbetaren kan, vill och vågar hjälpa brukaren.

Utifrån Lilla Edets modell för verksamhetsstyrning så ska uppföljning ske av följande delar:

1. Ekonomiska ramar/detaljbudget.
2. Prioriterade målområden för utvecklingsarbetet med tillhörande strategier och åtgärder.
3. Verksamhetens kvalitet utifrån grunduppdraget genom kritiska kvalitetsfaktorer med tillhörande kvalitetsindikatorer.

1. Förvaltningsberättelse

1.1 Omvärldsanalys

Global ekonomi fortsätter att präglas av hög inflation och penningpolitisk åtstramning. Den amerikanska centralbanken Federal Reserve har det senaste året höjt sin styrränta snabbt för att få kontroll över inflationen och kyla av den heta arbetsmarknaden. Samtidigt är den amerikanska arbetsmarknaden fortfarande mycket stark, även om en viss inbromsning kan ses. Den starka amerikanska ekonomin motverkas av en starkare inbromsning i Kina, vilket bland annat beror på demografien, en hög skuldsättning och problem i fastighetssektorn. Även i Eurozonen bromsar tillväxten in i år, men tar fart något nästa år igen. Generellt är det den mer arbetskraftsintensiva tjänstesektorn som driver utvecklingen i nuläget och arbetsmarknaden stärks därmed fortfarande. Anpassningen till höga räntor och en högre prisnivå tar sin tid. Den fulla effekten av pandemin, Rysslands anfallskrig och ekonomisk politik visar sig gradvis, men den globala konjunkturen bedöms stärkas 2024 och ytterligare något därefter. Det kvarstår fortfarande stor osäkerhet inför vintern speciellt vad gäller gas- och råvarupriser.

Den inhemska efterfrågan som försvagades andra halvåret i fjol, fortsätter att dämpas av den höga inflationen och den penningpolitiska åtstramningen. Svenska hushåll, som i en internationell jämförelse har rörliga boräntor i större utsträckning och högre skuldkvot, påverkas snabbt av det allt högre ränteläget. Samtidigt som både energi- och livsmedelspriser, liksom övriga varor och tjänster, bidragit till inflationsuppgången. Investeringarna, exklusive bostadsmarknaden, har dock stått emot förvånansvärt starkt. Stora nödvändiga och

påbörjade investeringar i grön omställning bidrar sannolikt. Även exporten har hittills utvecklats relativt starkt. Den svaga kronkursen och en mindre räntekänslig omvärld, har gynnat exportsektorn.

Skatteunderlaget växer snabbt i nominella termer under perioden 2023–2026, i genomsnitt med 4,6 procent per år. Den genomsnittliga ökningen under de senaste tio åren (perioden 2013–2022) var 4,1 procent. Arbetsmarknaden har utvecklats starkt under det första halvåret 2023 och likaså lönesumman. En sämre utveckling på arbetsmarknaden främst under 2024 kommer dock leda till en inbromsning av skatteunderlagets ökningstakt. Därefter ökar skatteunderlaget i snabbare takt när konjunkturen återhämtar sig.

Trots den goda nominella utvecklingen så faller köpkraften, dvs det reala skatteunderlaget, med 2 procent i år och beräknas vara oförändrat nästa år för att därefter öka igen. I reala termer växer skatteunderlaget med 1,3 procent per år 2023–2026, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,6 procent. Trots den nominella uppväxlingen urholkas alltså kommunsektorns köpkraft drastiskt. Förutom att priser och löner stiger och därigenom påverkar kommuner och regioners kostnader för verksamheten så ökar pensionskostnaderna. Det är främst prisbasbeloppets förändring och hur det slår på värderingen av sektorns pensionsskuld som påverkar resultaten negativt, men även det nya pensionsavtalet för sektorn påverkar.

1.2 Viktiga händelser

Räddningstjänsten Storgöteborg har utökats med kommunerna Lilla Edet, Tjörn och Stenungsund

Den 1 januari 2023 utökades kommunalförbundet Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG) med kommunerna Lilla Edet, Tjörn och Stenungsund. RSG har nu ansvar för räddningstjänst i nio kommuner med sammanlagt 923 000 invånare.

Nytt medborgarlöfte, undertecknat

Den 20 januari 2023, skrev Polisen och kommunen tillsammans på medborgarlöftet som gäller för 2023–2024. Det nya medborgarlöftet har bland annat fokus på trygghet och säkerhet kopplat till ungdomar och användning av A-traktorer och mopeder samt på våld i nära relationer.

Digitala nycklar till idrottshallar infördes 1 mars

Lilla Edets kommun införde 1 mars 2023 digitala nycklar, som ett steg framåt i strävan att öka tillgängligheten till kommunens idrottshallar. Samtidigt infördes också möjligheten för privatpersoner att betala hyran av idrottshallen med Swish.

I linje med Lilla Edets kommuns digitaliseringsstrategi fortsätter arbetet med att införa digitala lösningar för att erbjuda kommuninvånarna en förbättrad service.

Ny kommunkarta lanserad

I mitten av mars lanserades en ny kommunkarta på Lilla Edets kommuns webbplats. På kartan finns information om exempelvis var du hittar vandringsleder, lekplatser, återvinningsstationer och detaljplaner.

– Kartan har ett mer modernt och användarvänligt gränssnitt samt nya funktioner och verktyg. Den nyframtagna kommunkartan är en del i Lilla Edets kommuns arbete för att uppnå kommunens mål att kunna erbjuda bättre och effektivare service via digitala verktyg, säger Reza Khalaf Beigi, verksamhetsutvecklare informationssystem/IT.

1.2 Viktiga händelser

Nu införs Lilla Edet-modellen

Barn har rätt till en trygg vardag där deras behov blir tillgodosedda. Därför införs Lilla Edet-modellen efter tidigare politiska beslut. Som ett första steg testas modellen på två av kommunens förskolor med start under våren 2023.

Toppenlyckat nationaldagsfirande i Ströms slottspark

Blågula flaggor, strålande solsken, gemenskap, underhållning, lek och skratt – stämningen var på topp när Ströms slottspark igår fylldes av glada nationaldagsfirare! Den nya lekplatsen i Ströms slottspark invigdes av Andreas Freiholtz, vice ordförande i samhällsnämnden, Joel Nyström, Meja Nyqvist, Naemi Nyqvist och Mona Burås Dieng, ordförande i samhällsnämnden. Kulturskolan framförde en nyskriven invigningsfanfar som heter "Fanfar för fyra blockflöjter – en dag som rutschkana". Nytt för i år var ceremonin för att fira nya svenska medborgare och deras medborgarskap.

Tack alla ni som kom och bidrog till denna fantastiska dag tillsammans!

Vandringsleder rustas upp

Ett långsiktigt arbete med att rusta upp vandringslederna i kommunen har påbörjats under våren. Det som påbörjades var ny uppmärkning av lederna och informationstavlor sågs över och rustades upp alternativt byttes ut utifrån hur behovet ser ut. Det första vi gör är att med start nu i juni märka upp lederna med märkband. Banden är av samma typ som idag finns på Bohusleden och Pilgrimsleden. Några av fördelarna med dessa band är att de syns tydligt, håller under många år och är fästa på ett sätt så att de utvidgas i takt med att träden växer, säger Anna Tauson.

2. Ekonomisk analys och prognos

2.1 Resultat

Årets resultat, mnkr	2023-08	2022-08	Prognos 2023-12	2022-12
Årets resultat	9,1	60,5	5,4	22,4
Årets resultat enligt balanskravet	9,1	60,5	5,4	22,4

Periodens resultat uppgår till 9,1 mnkr i kommunen. Resultatet motsvarar 1,4 procent av verksamhetens nettokostnader (f år 10,3 procent). Kommunens resultat är en försämring med 51,4 mnkr jämfört med samma period föregående år. Försämringen beror på ökade kostnader för pensioner, ökade lokal-kostnader samt ökade kostnader för livsmedel, transporter mm som hänförs till ökad inflation.

Prognosen för hela året beräknas till ett överskott motsvarande 5,4 mnkr vilket är 12,6 mnkr bättre än budgeterat och motsvarar 0,5 procent av verksamhetens nettokostnader.

Verksamhetens intäkter

Kommunens intäkter visar en ökning på 1,4 procent jämfört med samma period föregående år motsvarande 1,8 mnkr. Ökningen beror till största delen på försäljning av exploateringsfastigheter.

Verksamhetens kostnader

Kommunens kostnader exkl. avskrivningar har ökat med 7,7 procent vilket motsvarar 53,9 mnkr jämfört med samma period föregående år. Kostnadssidan visar en del variationer mellan kostnadsökningar och kostnadsminskningar inom olika verksamheter. Inom köpt verksamhet, d.v.s. den huvudverksamhet som bedrivs av annan utförare än Lilla Edets kommun har kostnaderna ökat med 1,5 procent motsvarande 2,2 mnkr. Personalkostnaderna har ökat med 16,5 procent vilket motsvarar 65,6 mnkr. Inom bildningsnämnden respektive socialnämnden har personalkostnaderna ökat med 8 procent vilket motsvarar 27,3 mnkr. Inom samhällsnämnden har personalkostnaden ökat med 11 procent vilket motsvarar 4,5 mnkr. Pensionskostnaderna inklusive löneskatt samt semesterlöneskuld har ökat med 34,9 mnkr. Semesterlöneskuldens påverkan är 13,2 mnkr. Kostnaden för tillsvidareanställda har ökat med 10,4 procent vilket motsvarar 24,7 mnkr. Avtalsenliga löneökningar uppgick till 3,3 procent, utöver det har kostnaderna för övertid minskat med 12,3 procent motsvarande 0,5 mnkr samt timlönerna med 8,7 procent vilket motsvarar 1,3 mnkr.

Skatter, utjämning och fastighetsavgift

Skatteintäkterna uppgår till 519,3 mnkr för perioden vilket är 9,7 mnkr högre än budgeterat. Sveriges kommuner och

regioners (SKR:s) prognoser ser betydligt bättre ut än när kommunfullmäktige antog budgeten för 2023.

Skatteintäkterna har för perioden ökat med 27,3 mnkr jämfört med samma period föregående år. Jämfört med april månads utfall förklaras förändringen av ökade skatteintäkter med förbättrade prognoser avseende slutavräkning för 2022 och 2023. Slutavräkning för innevarande års skatteutfall ska enligt redovisningsregler preliminär bokas innevarande år och definitivt utfall erhålls i december året efter då det preliminära utfallet justeras till verkligt utfall. Under året ska det preliminära utfallet justeras löpande efter SKR:s prognoser av skatteunderlagstillväxten.

Generella statsbidrag och utjämning har minskat under samma period med 5,8 mnkr eller 3,8 procent men överstiger budget med 3,9 mnkr.

Helårsprognosen för generella statsbidrag och utjämning uppgår till 242,1 mnkr vilket är 5,9 mnkr högre än budgeterat. Sammantaget har skatter, utjämning, fastighetsavgift och statsbidrag ökat med 5,1 procent jämfört med samma period föregående år vilket kan jämföras med verksamhetens nettokostnader som har ökat med 12,7 procent.

Finansnetto

Kommunens finansiella intäkter har ökat med 1,2 mnkr, det beror till största del på ökade finansiella intäkter avseende derivatinstrument.

Anläggningstillgångar

Kommunens materiella anläggningstillgångar har under perioden ökat med 10,2 mnkr och uppgår till 867,7 mnkr. Periodens investeringar uppgår till 41,0 mnkr och periodens avskrivningar uppgår till 35,8 mnkr. De största investeringarna avser omläggning och utbyggnad inom VA-verksamheten.

Omsättningstillgångar

Kassa och bank har under perioden ökat med 6,4 mnkr. Under perioden har ett nytt lån upptagits på 30 mnkr. Övrig förändring av likvida medel se kassaflödesanalysen nedan.

Avsättningar

Avsättningarna har minskat med 1 mnkr. Avsättning för pensioner har ökat med 1,5 mnkr.

Låneskuld

Utgående låneskuld uppgår till 225 mnkr. Bland de långfristiga skulderna i balansräkningen finns också en långfristig leasing-skuld som uppgår till 398,9 mnkr, motsvarande belopp återfinns bland de materiella anläggningstillgångarna.

2.2 Verksamhetens nettokostnader

Nettokostnader (%)	Prognos		
	2023-12	2022-12	2021-12
Årlig förändring, nettokostnader	7,7%	12,5%	1,5%
Årlig förändring, skatter och utjämning	4,6%	11,2%	5,4%
Nettokostnadernas andel av skatter och utjämning	99,5%	96,6%	92,0%

Den del av kommunens verksamheter som finansieras med skatteintäkter och kommunal utjämning kallas nettokostnader. I ett längre perspektiv kan nettokostnaderna inte tillåtas öka mer än de angivna intäkterna. Den senaste treårsperioden inklusive prognos 2023 uppgår den genomsnittliga nettokostnadsökningen till 7,2 procent medan skatteintäkterna ökat i genomsnitt 7,1 procent under samma period.

Nettokostnadernas förhållande till skatter och utjämningsbidrag bör ligga betydligt under 100 procent så att det utrymme som då finns kvar kan användas för eventuell amortering av lån, investeringar och/eller sparande. Enligt prognos för 2023 beräknas nettokostnaderna uppgå till 99,5 procent av skatter och utjämningsbidrag vilket är en försämring med 2,9 procentenheter jämfört med 2022.

2.3 Likviditet

Kassalikviditet	2023-08	2022-12
Kassalikviditet	99,6%	97,0%

Kassalikviditeten är ett mått på en organisations kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansieringsförmåga förstärkts.

Kassalikviditeten har förstärkts under perioden på grund av att det upptagits nytt lån.

Periodens kassaflöde är positivt uppgår till 6,4 mnkr vilket förklaras av nyupptagande av lån om 30 mnkr.

2.4 Soliditet

	2023-08	2022-12
Soliditet enligt balansräkningen	17,1%	15,7%
Soliditet inkl ansvarsförbindelse	-1,1%	-1,3%

Soliditeten enligt balansräkningen har förbättrats från 15,7 procent vid periodbokslutet till 17,1 procent per 2023-08-31. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgår vid periodens utgång till -1,1 procent vilket är en förbättring med 0,2 procentenheter jämfört med utgången

av 2022. Den förbättrade soliditeten beror på det positiva resultatet i kombination med att det egna kapitalet ökar i förhållande till skulderna för perioden.

2.5 Budgetföljsamhet

Budgetavvikelse, mnkr	Prognos 2023-12	2022-12	2021-12	2020-12
Nämndverksamhet	-12,5	-10,7	19,7	11,3
Finans	25,0	16,7	38,5	23,1
Summa	12,6	6,0	58,2	34,4

Nämndernas samlade resultat har varierat de senaste åren men ett trendbrott skedde 2020 och 2021 för att senare försämrats 2022 och enligt prognos 2023. Finansen prognostiserar ett överskott med 25,0 mnkr gentemot budget vilket gör att total budgetavvikelse för kommunen blir positiv och uppgår till 12,6 mnkr.

2.6 Balanskravsutredning och redovisning av resultatutjämningsreserv

Balanskravsutredning, mnkr	Prognos helår 2023
Årets resultat	5,4
Reducering av samtliga realisationsvinster	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	5,4
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0
Disponering av resultatutjämningsreserv (RUR)	0,0
Balanskravsresultat	5,4
Balanskravsunderskott att reglera inom 3 år	0,0
Summa	5,4
Balanskravsresultat att reglera inom 3 år	0,0

En så kallad balanskravsutredning ska genomföras varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Enligt 8 kap. 4 § kommunallagen ska kommuner och regioner budgetera så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om balanskravsresultatet enligt 11 kap. 10 § Lagen om kommunal bokföring och redovisning är negativt för ett visst räkenskapsår, ska det i förvaltningsberättelsen för det året anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras enligt 11 kap. 12 § kommunallagen.

Prognostiserat balanskravsresultat för år 2023 uppgår till 5,4 mnkr. Tidigare avsättningar till resultatutjämningsreservfonden (RUR) uppgår till 24 mnkr. Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning kan avsättningen till RUR högst uppgå till 30 mnkr.

3. God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska det för den kommunala verksamheten finnas mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Begreppet "god ekonomisk hushållning" har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer krävs för att under räkenskapsåret ha uppnått god ekonomisk hushållning att:

- samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret
- en övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året, eller kommer att uppfyllas under den tidsperiod som anges i målformuleringen.

Utifrån kommunfullmäktiges riktlinjer gör kommunstyrelsen bedömningen att god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts under perioden då inget av de finansiella målen har uppnåtts. Helårsprognosen är att god ekonomisk hushållning inte kommer uppfyllas då ingen av de finansiella målen beräknas uppnås.

3.1 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär bland annat att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Kommunen skall ange en tydlig ambitionsnivå för den egna finansiella utvecklingen och ställningen i form av mål. Målformuleringarna bör utgå från vad som i normalfallet är att betrakta som god ekonomisk hushållning, anpassat till kommunens egna förhållanden och omständigheter.

Utifrån principen att varje generation själv skall bära sina kostnader och med hänsyn till kommunens finansiella ställning är de finansiella målen följande:

Redovisat resultat vid 2023 års utgång ska vara lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad

Kommunen behöver stärka sina resultat på sikt. Vid 2023 års utgång ska det redovisade resultatet vara lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad. För att nå dit behöver vi arbeta strategiskt och långsiktigt med effektiviseringar av verksamheterna. Vi måste bromsa kostnadsökningarna för att lyckas. En utgångspunkt att arbeta utifrån är att nettokostnadsökningarna inte får överstiga 2 procent varje enskilt år.

Soliditeten ska öka varje år för att på sikt nå en positiv soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser

Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på sikt. Den visar hur stor del av de totala tillgångarna som kommunen äger, d.v.s. det egna kapitalet i förhållande till totala tillgångar. De faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen, tillgångarnas och skuldernas förändring. Strävan är att minska skuldbelastningen och därmed frigöra utrymme på driftresultatet.

Uppföljning av finansiella mål

Finansiellt mål nr 1	Redovisat resultat är lägst 2 procent av verksamhetens nettokostnad
Varför är detta mål prioriterat?	För att klara det långsiktiga målet om att nå 2 procent i resultat av verksamhetens nettokostnad behöver alla verksamheter ställa om och effektivisera ytterligare då effekterna många gånger är förskjutna i tid.
Vad är problemet/utmaningen idag?	Kommunen har en svag finansiell ställning vilket till stor del beror på flera års svag budgetföljsamhet.
Vilka konkreta resultat är önskvärda inom målområdet?	Resultat över 2 procent av verksamhetens nettokostnader.
Valda strategier för måluppfyllelse	Fokusera på de områden där kommunen ligger högt i strukturkostnadsindex och anpassa de verksamheterna till betydligt lägre nettokostnader.
Prioriterade åtgärder för måluppfyllelse	Förbättrad budgetföljsamhet och förstärkt dialog mellan kommunstyrelsen och nämnderna.

Grad av måluppfyllelse (nuläge) 	Prognos av måluppfyllelse (helår)
--	--

Sammanfattande analys och slutsatser som motiverar ovanstående ställningstagande vad gäller måluppfyllelsen

Periodens resultat uppgår till 9,1 mnkr i kommunen. Resultatet motsvarar 1,4 procent av verksamhetens nettokostnader (f år 10,3 procent). Prognosen vid årets slut är ett resultat på 5,4 mnkr. Vilket motsvarar ett resultat på 0,5 procent av nettokostnaderna. Resultatet för perioden är lägre än 2 procent men bedömningen är att vi ändå når en fyra med tanke på att kommunen inför året budgeterar med en negativ budget på motsvarande -7,1 mnkr. Prognosen pekar på ett lägre resultat vilket gör att bedömningen blir en 3:a vid årets slut.

Strategier och åtgärder för att förbättra (eller bibehålla) nuvarande måluppfyllelse inklusive målprognos för helår

Resultat över 2 procent är ett viktigt mål för kommunen att nå ur flera aspekter:

Ett skäl för att överskott krävs, i den kommunala verksamheten likväl som i bolagen, är att kunna möta behovet av framtida investeringar och då undvika ökad upplåning. Ett annat motiv

är att de pensionsrättigheter som anställda i kommunen tjänat in före 1998 inte är finansierade. Ett tredje motiv är att det bör finnas en buffert för att kunna möta oförutsedda händelser och för att inte få en ryckighet i ekonomin, eller behöva vidta panikåtgärder.

Resultaten i Lilla Edets kommun liksom hela kommunsektorn var under pandemiåren 2020 och 2021 exceptionellt starka till följd av höga statsbidrag och en bättre utveckling av skatteunderlaget än förväntat. Även 2022 ser var starkt år för Lilla Edets kommun. Vänder vi blicken framåt så gör de stora kostnadsökningarna, som främst har sin grund i den höga inflationen, att resultaten viker kraftigt inte minst på grund av högre pensionskostnader. Det är därför nödvändigt att fokusera på möjliga effektiviseringar och fortsätta digitaliseringen inom den skattefinansierade verksamheten för att nå budgetföljsamhet. Prioriteringen kommer att vara att minska kostnaderna inom de områden som visar störst strukturkostnadsindexavvikelse. En tydlig och lättöverskådlig budgetprocess med ökat inriktning på långsiktighet, investeringar och flerårsbudget.

Finansiellt mål nr 2		Soliditeten ska öka varje år för att på sikt nå en positiv soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser
Varför är detta mål prioriterat?		Soliditeten är ett mått på kommunens ekonomiska styrka på lång sikt. Minskar skuldbelastningen frigörs därmed utrymme på driftsresultatet.
Vad är problemet/utmaningen idag?		Kommunen har en negativ soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser vilket i sin tur minskar kommunens finansiella handlingsutrymme.
Vilka konkreta resultat är önskvärda inom målområdet?		Att årligen förbättra soliditeten och på sikt nå en positiv soliditet.
Valda strategier för måluppfyllelse		Att stärka kommunens årliga resultat genom ökad budgetföljsamhet.
Prioriterade åtgärder för måluppfyllelse		Förbättrad budgetföljsamhet och förstärkt dialog mellan kommunstyrelsen och nämnderna.

Grad av måluppfyllelse (nuläge)	Prognos av måluppfyllelse (helår)

Sammanfattande analys och slutsatser som motiverar ovanstående ställningstagande vad gäller måluppfyllelsen

Soliditeten enligt balansräkningen har förbättrats från 15,7 procent vid periodbokslutet till 17,1 procent per 2023-08-31. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgår vid periodens utgång till -1,1 procent vilket är en förbättring med 0,2 procentenheter jämfört med utgången av 2022. Denförbättrade soliditeten beror på det positiva resultatet i kombination med att det egna kapitalet ökar i förhållande till skulderna för perioden. Enligt prognosen kommer resultatet att försämrats vid årets slut vilket resulterar i en lägre soliditet.

Strategier och åtgärder för att förbättra (eller bibehålla) nuvarande måluppfyllelse inklusive målprognos för helår

En kommun med hög soliditet har som regel bättre motståndskraft mot eventuella finansiella förändringar i form av bland annat lägre resultatnivåer under en period. Det egna kapitalets storlek i förhållande till kommunens övriga skulder är även av intresse för banker och kreditinstitut i samband med att kom-

munen förhandlar om lån eller krediter. Lilla Edets kommun har ett ansträngt ett finansiellt läge. Trots de tre senaste årens goda resultatnivåer är det av största vikt att kommunen fortsätter med att arbeta med att skapa och bibehålla ett stabilt finansiellt utrymme, eftersom de närmaste åren fortfarande förväntas bli tuffa på grund av att kommunerna står inför utmaningar som hög inflation, ökade pensionskostnader, högre investeringsvolym, arbetskraftsbrist och ökade verksamhetsbehov hänförliga till befolkningsförändringar. Detta innebär att kostnaderna för kommunala tjänster kommer att öka snabbare än tidigare. Prognoser framöver visar att skatteunderlagets tillväxt inte räcker för att möta uppräknade kostnadsdrivande faktorer. En viktig del för att minimera skatthöjningar och/eller minimera nedskärningar är att effektivisera verksamheten genom att göra goda analyser som visar på olika effektiviseringsmöjligheter. Detta kan bland annat åstadkommas genom att utveckla dokument som till exempel; budgetdokument, verksamhetsplaner, delårsrapporter och årsredovisningar blir allt viktigare de närmaste åren för fortsatt bedriva en verksamhet i ekonomisk balans med högsta möjliga effektivitet.

4. Uppföljning av kommunfullmäktiges målområden

Målområde nr 1	
	Bra boende och livsmiljö Kommunen befinner sig sedan ett antal år i en stark tillväxtfas som ställer krav på gemensamma processer och långsiktighet för att utveckla attraktiva livsmiljöer. Bostadsbyggande och infrastruktur planeras tillsammans med samhällsservice så att behoven av förskolor, skolor och omsorg tillgodoses.
Varför är detta område prioriterat?	<ul style="list-style-type: none">• Bra boende och livsmiljöer skapar en attraktiv kommun med kommuninnevånare som trivs, är trygga och nöjda.• Det ger ett bra hållbart samhälle att leva, verka och vistas i under alla skeden i livet.• Bra boende och livsmiljöer kan minska segregation och sociala klyftor i samhället.
Vilka olika delområden är särskilt viktiga/väsentliga/kritiska inom området?	<ul style="list-style-type: none">• Befolkningsutvecklingen.• Tillgång till VA, infrastruktur och kollektivtrafik.• Bostäder av olika typer (flerfamiljshus, radhus, villor) med olika upplåtelseformer (hyra, bostadsrätt, äganderätt) i samma område och på olika platser i kommunen.• God utformning av rummen (gator, torg, parker, ytor etc.) mellan byggnaderna med avseende på funktion, estetik och teknik.• Ytor för rekreation, fritid, lek och välbefinnande.• Tillgång till samhällsservice så som skola, förskola, räddningstjänsten, bibliotek, vård, handel etc.• Strategiskt planerade verksamhetsområden i förhållande till bostadsområden och kollektivtrafik.• Samordning av platsers funktioner så de kan samutnyttjas mer över tid.
Vilka effekter är önskvärda inom området?	<ul style="list-style-type: none">• Ett hållbart samhälle sett till livskvalité, miljö och ekonomi (ekologiskt, socialt, ekonomiskt).• Människor/medborgare som trivs, har god hälsa och känner stolthet över sin kommun.• Samordnade, transparenta och effektiva processer inom kommunen.• Befolkningstillväxt som följer målet för bostadsförsörjning.
Grad av måluppfyllelse (nuläge) 	Prognos av måluppfyllelse (helår)

Sammanfattande analys och slutsatser som motiverar ovanstående ställningstagande vad gäller måluppfyllelsen

Indikatorn ”Nöjd regionindex” har utgått och kommer inte fortsatt kunna användas för att bedöma målet. Resultatet för de två kvarvarande indikatorerna ”Kommunen en bra plats att bo på” och ”Andelen innevånare 16–84 år som avstår från att gå ut ensam ska minska” kommer senare under hösten. Resultatet för 2023 kommer därför att redovisas i samband med årsbokslutet.

På grund av ovanstående har därför måluppfyllelsen bedöms utifrån genomförda planerade och prioriterade åtgärder, aktiviteter och projekt. Sammantaget bedöms måluppfyllelsen fortsatt på godkänd nivå eftersom samverkan inom kommunkoncernens lokalförsörjningsprocess fortsatt att förbättras, arbetet med detaljplanering, upprustning av lekplatser, vandringsleder, allmän plats och upprustning av VA-nätet fortgår. Under tertial 2 har samhällsnämnden beslutat om utvecklingsplan för Ströms slottspark, lekplats har byggts i parken och belysningsplan för kommunen har tagits fram. En första delrapport för vandringsledernas användning och upprustning har också redovisats.

Under året har befolkningen minskat något i förhållande till föregående år och färre bygglov har beviljats vilket kan bero på nuvarande konjunktur då trenden visar sig både inom småhusbyggnation som gällande exploateringsintressen.

Strategier och åtgärder för att förbättra (eller bibehålla) nuvarande måluppfyllelse inklusive målprognos för målperiodens slut

Genom det systematiska arbete som sker genom att ta fram program/planer för olika typer av anläggningar, underhållsplaner för byggnader och anläggningar kommer upprustningen av dessa succesivt förbättras. Vållållna gaturum, grönytor, anläggningar och byggnader kommer upplevas positivt och ha en positiv påverkan på bostadsområden och livsmiljön. Det extra fokus som är på de delar av centrala Lilla Edet som centrumplanen pekat ut kommer också att bidra. Måluppfyllelsen till nivå 6 kommer att ta tid. Verksamheterna arbetar mot målet, men det kommer att ta tid att komma ikapp underhållsskulder innan kommuninvånarna upplever att det skett stora förändringar.

Målområde nr 2	
Ökad hälsa och välbefinnande Genom samsyn och samordning av resurser stärker och förbättrar vi hälsoläget i kommunen. Inriktningen på insatserna är förebyggande och har barn och unga och deras familjer i fokus. Barn och unga känner att de får stöd, får synas och får ta plats. En av de viktigaste faktorerna för god hälsa är att klara av skolan. En trygg och bra skolgång tillsammans med en meningsfull fritid lägger grunden till självkänsla, utveckling och inflytande över sin vardag	
Varför är detta område prioriterat?	<ul style="list-style-type: none"> Ökad hälsa och välmående ger trygga medborgare. Mår vi bra och inte är otrygga med att vistas utomhus, eller i vissa områden, så ökar engagemanget för att utveckla vårt samhälle tillsammans. Lilla Edets kommun ligger högt i psykisk ohälsa, lågt i skolresultat (meritvärde åk 9) och har hög andel familjer som upplever våld i nära relation. Ökad hälsa ger fler medborgare som har förmågan att aktivt bidra till kommunens utveckling på flera områden och nivåer.
Vilka olika delområden är särskilt viktiga/väsentliga/kritiska inom området?	<ul style="list-style-type: none"> Övergripande områden för alla medborgare är hälsosam mat, god sömn och frekvent rörelse samt goda sociala kontaktytor. Erbjuda vårdnadshavare ökat stöd i att själva kunna agera tryggt i sin föräldraroll. För äldre motverka ensamhet och stimulera till fortsatt lärande och rörelse. Tät samverkan, även operativt, mellan flera nämnder och mellan nämnder och föreningsliv.
Vilka effekter är önskvärda inom området?	<ul style="list-style-type: none"> Ökad andel godkända betyg i alla ämnen i grundskolan och gymnasieexamen inom tre år samt meningsfull fritid. Färre familjer i kommunen som behöver särskilt stöd. Trygga och fysiskt aktiva barn och ungdomar.
Grad av måluppfyllelse (nuläge) 	Prognos av måluppfyllelse (helår)

Sammanfattande analys och slutsatser som motiverar ovanstående ställningstagande vad gäller måluppfyllelsen

En av resultatindikatorerna för målområdet är att ”andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd ska öka”. Under flera år har vi, jämfört med det nationella snittet, haft ett lågt resultat men det ser nu ut att vända. En större andel av invånarna i kommunen skattar sitt hälsotillstånd som bra och vi närmar oss rikets resultat där 73,4% skattar sin hälsa som bra. I Lilla Edets kommun skattade 67,1% sin hälsa som bra under 2022, vilket är en uppgång med 7,4 procentenheter sedan år 2020. Delas resultatet upp på män och kvinnor ser vi att hälsan ökar i båda grupperna men att män fortsatt skattar sin hälsa högre, något som är generellt för hela riket. Resultatet för Lilla Edets kommun visar att 63,3% av kvinnorna skattade sin hälsa som bra under 2022, vilken är en förbättring med 7 procentenheter sedan 2020. Jämfört med riket så skattade 71% av kvinnorna sin hälsa som bra under 2022. Bland män i Lilla Edets kommun skattade 71,4% sin hälsa som bra vilket är en ökning med drygt 8 procentenheter sedan 2020. Jämfört med riket så skattade 75,8% av männen sin hälsa som bra under 2022.

Vidare finns indikationer på att kvinnor har ökat sin fysiska aktivitet medan män har minskat densamma. Fetma minskar något både bland kvinnor och män. Nedsatt psykiskt välbefinnande ökar något både bland män och kvinnor, liksom besvär av ångslan, oro och ångest.

Sektorerna arbetar ihärdigt med det långsiktigt förebyggande folkhälsoarbetet för att möjliggöra bättre levnadsvanor för invånarna och tillhandahålla en god service. Vi arbetar ständigt med samverkan för att använda våra resurser effektivt och att ha gemensamma mål från Kommunfullmäktige ses som en framgångsfaktor.

En annan resultatindikator för målområdet är ”behörighet till yrkesprogram”, där vi fortsatt ligger på en låg nivå. Sektor bildning har fortsatt fokus på studiemotivation, närvaroarbete, ett intensifierat arbete med resultatförhöjande åtgärder samt att öka självkänslan hos eleverna för att höja resultaten. Genom området Ett Lilla Edet fritt från våld har kommunen gemensamt kraftsamlat och bland verksamheter inom sektor bildning upplevs en ökad trygghet.

För målgruppen Äldre visar resultat från brukarundersökningen för 2022 en ökning i trygghet bland äldre inom äldreomsorgen, färre besväras av ensamhet samt är det färre äldre som uppger svåra besvär av ångslan.

Äldreomsorgen har under senare år haft kompetensutveckling bland annat med fokus på demens, psykisk ohälsa och anhörigstöd vilket kan ha bidragit till positiva resultat. Arbete med att förebygga ohälsa och ensamhet bland äldre fortsätter där vi dels samlat in mer information om målgruppen genom statistik och fokusgrupper, dels sökt medel från nationellt håll för att våga testa nya förebyggande insatser för äldre.

Strategier och åtgärder för att förbättra (eller bibehålla) nuvarande måluppfyllelse inklusive målprognos för målperiodens slut

Med flertalet insatser som skett under våren och som genomförs under hösten förväntas måluppfyllelsen hamna på en fyra vid årsslutet. Prognosen baseras på statistik som visar att folkhälsan blivit något bättre gällande flera parametrar och de flertalet processer och insatser som sektorerna tillsammans arbetar med för att uppnå målet.

Den psykiska ohälsan är fortsatt hög men det bedrivs ett systematiskt och långsiktigt arbete i samverkan mellan kommun, region och privata aktörer för att förebygga och behandla psykisk ohälsa. Arbetet beskrivs via handlingsplan psykisk hälsa och suicidprevention som är ett gemensamt styrdokument inom närsvårsvårdssamverkan. Genom samverkan inom närsvårsvårdsgruppen följer vi hälsoläget och stämmer kontinuerligt av processer och insatser inom området. Två av de större insatserna under året är att fortsätta implementera Lilla Edet-modellen och utbildningen ”mental health first aid” (MHFA).

I samverkan mellan kommunens sektorer fortsätter arbetet med att stärka barn och ungas hälsa genom att bland annat fortsätta implementera barnkonventionen i våra verksamheter och därmed öka delaktighet och inflytande bland barn och unga. Andra insatser är att kommunen erbjuder kostnadsfri kulturskola, dialogtillfällen med unga, möta upp barn- och ungas olika reaktioner på samhällsfrågor och händelser i omvärlden med kunskap och förståelse. Fler förskolor och skolor har fokus på utomhusaktivitet och rörelseglädje kopplat till Generation pep.

Familjecentralen har en uppsökande insats med fokus på att informera om barnets rätt till allmän förskola. Syftet är att ge alla barn tillgång till den pedagogiska stimulans som förskolan kan ge, oavsett vårdnadshavarnas övriga behov av barnomsorg.

Gällande att höja högstadielävernars skolresultat fortsätter arbetet aktivt efter den handlingsplan som upprättats av sektor bildning. Det sker en ökad samverkan och kommunikation med vårdnadshavare för att tillsammans uppmuntra och stötta barn och unga till en högre självkänsla och framtidstro. Sektor bildning ser att den upplevda tryggheten i skolan har ökat.

Vad gäller äldres hälsa så har en rapport om folkhälsan 65+ tagits fram. Den baseras på statistik och fokusgruppsintervjuer med målgruppen. Rapporten redovisas under hösten och förväntas bidra med en lägesbild av äldres hälsa och ökad samverkan för målgruppen. Kommunen bedriver aktiviteter för att öka välbefinnande och förebygga ohälsa för målgruppen äldre, de genomförs i huvudsak genom träffpunkterna. Kommunen har skrivit en överenskommelse för samverkan enligt idéburet offentligt partnerskap (IOP) med PRO, SPF och Brotts- offerjouren. Syftet med IOP är att öka samverkan och leda till långsiktighet i insatserna.

Målområde nr 3	Hållbar miljö Alla har ett gemensamt ansvar för att bygga ett hållbart samhälle. Lilla Edets kommun ska vara en kommun i framkant ur ett miljöperspektiv. Vårt miljöarbete bidrar till ett ökat miljöengagemang för att skapa ett mer hållbart levnadssätt i hela kommunen.
Varför är detta område prioriterat?	<ul style="list-style-type: none">• Lokalt har kommunen det samlade ansvaret för att åstadkomma en god livsmiljö.• För att dagens behov ska kunna tillfredsställas utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.• För att möta behov hos dem som lever, verkar och vistas i Lilla Edets kommun.• För att vara ett gott föredöme för kommuninvånare och andra lokala aktörer.
Vilka olika delområden är särskilt viktiga/väsentliga/kritiska inom området?	<ul style="list-style-type: none">• Klimat och energi.• Omställning till fossiloberoende.• Kemikalier och förorenad mark.• Naturmiljöer.• Samverkan med näringsliv och samhälle.• Kommunikation med medborgarna.
Vilka effekter är önskvärda inom området?	<ul style="list-style-type: none">• En giftfri kommun.• Kontinuerligt ökande grad av återvunnet matavfall.• Ekosystemtjänster kartläggs och används som ett underlag vid fysisk planering, exploatering och förvaltning.• Kommunens klimatpåverkan har analyserats och genom aktiva åtgärder minskats kopplat till åtgärder inom Klimat 2030.• Värdefull tätortsnära natur skyddas mot exploatering.
Grad av måluppfyllelse (nuläge) 	Prognos av måluppfyllelse (helår)

Sammanfattande analys och slutsatser som motiverar ovanstående ställningstagande vad gäller måluppfyllelsen

Utifrån gällande indikatorer för uppföljning av målet så kan följande konstateras:

Resultatet i årets mätning "Sveriges miljöbästa kommun" innebar en sämre placering och poäng 2022 än året innan. Resultatet för 2023 kommer senare i år så det finns en eftersläpning i denna uppföljning. Vad gäller samtliga indikatorer nedan så ligger kommunen nära medel i ett nationellt perspektiv.

Utsläpp av växthusgaser har en minskande trend, men senast tillgängliga uppgift gäller 2021. Andelen fossiloberoende fordon i kommunorganisationen ligger på en tämligen konstant nivå.

Andelen livsmedel producerade i Sverige som används i kommunens måltidsverksamhet har ökat med en procentenhet

till 73 % sedan T1. Uppgift som visar en jämförelse med andra kommuner saknas.

Andelen sjöar med god ekologisk status ligger på en oförändrad nivå (25 %) sedan flera år och förväntas inte ändras förrän länsstyrelsen ser över viss klassificering.

I övrigt görs bedömningen av måluppfyllelsen huvudsakligen baserat på tidigare resultat samt utifrån de önskade effekter som angetts.

Arbetet fortlöper väl med förbättrad kemikaliehantering, utifrån Strategi för ett giftfritt Lilla Edet. Många kommunala verksamhetslokaler ska byggas under de närmaste åren, och då är det viktigt att goda materialval görs etc. Det går allmänt åt rätt håll internt. Externt finns problematik med bland annat förorenade markområden.

De kvarvarande sommarabonenterna har fått sina matavfallskärl under våren/sommaren som planerat. Därmed är matavfallprojektet genomfört till fullo och avslutat.

Kommunen är, till skillnad för något år sedan, nu igång med ett aktivt arbete för en minskad klimatpåverkan. Implementering pågår av laddinfrastrukturplanen, för att förbättra möjligheterna för allmänheten att ladda elbilar. Nya klimatlöften har tagits fram och förberedelser för en energiplan med klimatstrategi har gjorts liksom förberedelser för högre andel fossilfria fordon i förvaltningens bilflotta. Externt finns stora utmaningar, framförallt inom transportsektorn, med en hög andel fossildriven privatbilmiljö och låg andel cykel och kollektivtrafik.

Resursbrist råder gällande kartläggning av ekosystemtjänster samt skydd av tätortsnära natur. Budget för naturvårdsåtgärder saknas. I arbetet med att ta fram nya detaljplaner genomförs fler naturvårdsinventeringar än tidigare, dock utan att någon regelrätt ekosystemtjänstanalys görs. Det finns inget uppdrag gällande formellt skydd av viktig tätortsnära natur eller resurser avsatta för detta. Måluppfyllelsen gällande dessa två effektmål får därmed ses som låg.

Regionalt åtgärdsprojekt pågår för förbättrad vattenstatus i Gårdaån med tillflöden där kommunen medverkar med arbetstid. Fortsatt sker ett stort fokus på enskilda avlopp i miljötillsyn. Det har beslutats om kommunala tillskottsmedel för kalkning av sjöar i samhällsnämnden. Uppföljning av miljöhänsyn i den fysiska planeringen pågår i samband med pågående framtagande av planeringsstrategi. Fortsatt anpassad skötsel sker av kommunägda grönytor för ökad biologisk mångfald. Stort fokus ligger på att tillgängliggöra natur genom översyn av vandringsleders skick och märkning.

Strategier och åtgärder för att förbättra (eller bibehålla) nuvarande måluppfyllelse inklusive målprognos för helår

Samtliga nämnder och sektorer inom kommunen behöver säkerställa att hänsyn tas till fullmäktiges strategiska mål om hållbar miljö samt kommunens vision om en långsiktigt hållbar samhällsutveckling inför viktiga beslut. En fortsatt förankring och medvetandegörande av målet behövs därför inom kommunens organisation, där kanske snarare tid än pengar är den främsta resursbristen.

Arbetet med en giftfri kommun har pågått under några år och uppföljning och utveckling av arbetet sker kontinuerligt. Ytterligare ansträngningar behövs dock ute i verksamheterna för att nå hela vägen. Att projektet om matavfallsinsamlingen nu gått i mål är en framgång och borgar för en miljömässigt bättre avfallssortering än tidigare.

Under fortsättningen av året fortsätter arbetet med att ta fram en energiplan, samt arbeta med genomförandet av den beslutade laddinfrastrukturplanen. Detta är åtgärder som ligger i riktning med målets önskade effekt att minska kommunens

klimatpåverkan. Arbetet med genomförande av de tidigare klimatlöften har gått bra, och nya klimatlöften har nyligen antagits. Sammanfattningsvis kan konstateras att kommunen arbetar med klimatrelaterade uppgifter på ett strategiskt och vinnande sätt, till skillnad för bara något år sedan.

Styrdokument (t.ex. naturvårdsplan som tematiskt tillägg till ÖP) med riktlinjer vid avvägningar mellan motstående intressen och handlingsplan eller motsvarande för att bevara natur och främja naturvårdsarbetet, skulle på sikt ge förutsättningar för en bättre måluppfyllelse. Men den senaste tiden har ett bättre underlag för bedömning, så som naturvårdsinventeringar, tagits fram i samband med detaljplanearbete i större utsträckning än tidigare och avsikten är att fortsätta prioritera denna uppgift framöver.

Ekosystemtjänstanalyser behöver arbetas in i samhällsplaneringen. Det finns behov av att utveckla detaljplaneprocessen till att inbegripa analyser av påverkan på ekosystemtjänster i större utsträckning. En förutsättning för detta är att miljöenheten, särskilt kommunekologen och miljöstrategen deltar i ett tidigt skede, vilket har börjat ske den senaste tiden.

Förbättringspotentialen för målet bedöms för närvarande vara störst när det gäller utvecklande av ekosystemtjänster, bevarande och utveckling av naturvärden samt ytterligare åtgärder som minskar klimatpåverkande utsläpp. Pågående arbeten med bäring på målet ger förutsättningar för en högre måluppfyllelse på helåret, men ev. nya resultat kopplade till indikatorerna kan komma att få betydelse för bedömningen.

Foto: Unsplash

Målområde nr 4

Attraktivt företagsklimat

Fler och växande företag är avgörande för utveckling, tillväxt och en förbättrad välfärd. Ett attraktivt företagsklimat ger människor möjligheten att försörja sig genom eget arbete. Kommunen samverkar aktivt för en ökad service som underlättar och förenklar för företagare.

<p>Varför är detta område prioriterat?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Med ett aktivt lokalt näringsliv stärks skattebasen, och därmed möjligheterna att erbjuda kommuninvånare en bra välfärd och en attraktiv miljö att leva och verka i • Med ett bra företagsklimat i kommunen blir det lättare att starta och utveckla framgångsrika företag. Fler invånare kommer i arbete och skatteintäkterna ökar • Skapar fler arbetstillfällen som ger människor möjligheten att försörja sig • 4 av 5 nya jobb skapas i småföretagen • 75 % av skatteintäkterna kommer från privata sektorn i regionen
<p>Vilka olika delområden är särskilt viktiga/väsentliga/kritiska inom området?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgång till verksamhetsmark, lokaler och förbättrad infrastruktur • Service, bemötande och korta handläggningstider till och för våra företag • Stärka samverkan mellan skola och näringsliv.
<p>Vilka effekter är önskvärda inom området?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Att kunna erbjuda rätt verksamhetsmark och lokaler samt en infrastruktur som gynnar näringslivet • Nöjda företag som växer, är lönsamma och anställer fler • Fler företagsetableringar • Högre betyg i rankingar som berör kommunens näringsliv

Grad av måluppfyllelse (nuläge)

Prognos av måluppfyllelse (helår)

Sammanfattande analys och slutsatser som motiverar ovanstående ställningstagande vad gäller måluppfyllelsen

Målområdet följs upp genom resultatet i Insiktsmätningen, rankningen i Svenskt Näringslivs undersökning Företagsklimat och det sammanfattande omdömet i Svenskt Näringslivs undersökning Företagsklimat.

Resultatet i Insiktsmätningen visade en ökning i Nöjd kundindex (NKI) från 77 till 81, vilket är ett mycket högt betyg. Mätningen visade även att företagare är nöjdare med kommunens myndighetsutövning. Resultatet innebar att Lilla Edets kommun fick en förstaplacering av kommunerna i Göteborgsregionen och plats 23 av de 207 kommuner och 13 förbund/gemensamma förvaltningar som deltog i undersökningen 2022. Målet med indikatorn är att förbättra alternativt behålla resultatet i Insiktsmätningen och det uppfylldes.

Gällande rankingen i Svenskt Näringslivs undersökning steg kommunen med 28 platser, till plats 230. Områden som ökade mest i rankingen är upphandling, politikernas attityder, påverkan av brottslighet, information till företagen och dialog med kommunens beslutfattare. Målet för indikatorn är att förbättra

resultatet i rankingen i Svenskt Näringslivs undersökning och det uppfylldes.

Avseende det sammanfattande omdömet i Svensk Näringslivs undersökning steg Lilla Edets kommun i samtliga områden förutom två där det står still. De områden som ökade mest är kommunpolitikernas attityder, information till företagen, upphandling, skolans kontakter med lokala näringslivet och påverkan av brottslighet/otrygghet. I det sammanfattande omdömet ökade Lilla Edets kommun från 3.0 till 3.1, vilket är ett godkänt resultat. I och med att kommunen förbättrade sitt resultat uppfylls även målet för denna indikator.

I Svenskt Näringslivs undersökning efterfrågar företagen mer information och dialog med kommunen. Kommunikationen till både etablerade och nystartade företag har förstärkts genom en satsning som inleddes 2022. Kommunikationen har förstärkts med bland annat nyhetsbrev till näringslivet, fler företagsbesök och erbjudanden från samarbetspartners. Hittills har 34 nyheter och tre nyhetsbrev publicerats i år. 12 företagsbesök har genomförts och flera av de företagare som fick besök driver dessutom andra företag. Om man räknar in även dessa, så är

det 25 företag som fått besök under perioden. En näringslivsvecka har införts med extra fokus på företagandet med företagsbesök, företagsträffar, nyheter och tjänster för företagare. Näringslivsveckan kommer att vara ett återkommande inslag två gånger om året.

Då samtliga indikatorer till målet är uppfyllda bedöms måluppfyllelsen för nuläget ligga på nivå 5 (godkänd nivå). För att uppnå högre målgradering (en sexa) krävs starkare resultat i Svenskt Näringslivs undersökning.

Strategier och åtgärder för att förbättra (eller bibehålla) nuvarande måluppfyllelse inklusive målprognos för helår

Fortsatt arbeta utifrån det näringslivsstrategiska programmet, handlingsprogrammen samt tillhörande aktiviteter. Under året

görs en avstämning på genomförda aktiviteter och handlingsprogrammen uppdateras med nya aktiviteter. Det näringslivsstrategiska programmet går hand i hand med Göteborgsregionens näringslivsstrategiska program och dess regionala mål. Genom Business Region Göteborg genomförs också aktiviteter som stödjer vårt arbete.

I Svenskt Näringslivs undersökning efterfrågade företagarna mer information och dialog med kommunen. Genom en satsning som inleddes 2022 har kommunikationen med företagarna i kommunen förstärkts. Satsningen tycks ha gett resultat då rankingen i mätningen ökat. Satsningen kommer fortsätta pågå och förstärkas vart efter. Kommunen har god hjälp av Business Region Göteborg och deras expertis och erbjudanden till företag.

Foto: Per Pixel

5. Uppdrag 2023 från kommunfullmäktige

- Uppdraget är eller beräknas bli färdigställt innan årets slut.
- Uppdraget kommer att vara delvis färdigställt vid årets slut.
- Uppdraget beräknas inte bli färdigställt innan årets slut.

Uppdrag	Status	Kommentar	Prognos
Öka digitaliseringen <ul style="list-style-type: none"> • Skapa ett bättre helhetsperspektiv och få bättre effekt av digitaliseringen utifrån digitaliseringsstrategin. • Varje nämnd ska anta en digitaliseringsplan kopplat till strategin. • Kommunen ska fokusera på att utveckla god service och tillgänglighet genom den samlade webbplatsen för "Mina sidor". • Utbudet av antalet e-tjänster ska öka inom samtliga sektorer. • Kommunens digitala mognad och den digitala kompetensen hos medarbetarna ska öka. • Kommunens verksamheter ska genomföra digitala utbildningar 	Pågående	Varje nämnd har påbörjat arbetet med sina digitaliseringsplaner. Antalet e-tjänster, både interna och externa, har stadigt ökat under året. "Mina sidor" kommer att få ett ökat fokus de närmaste månaderna. Online-utbildningar kring GDPR och Informationssäkerhet påbörjats för samtliga anställda.	●
Verka för ett Lilla Edet fritt från våld <ul style="list-style-type: none"> • Våld i olika former är ett utbrett problem i kommunen och har varit det under en längre tid. Framför allt våld i nära relation är ett stort problem • Kommunens våldspreventiva arbete tar sin utgångspunkt i Jämställdhetsstrategin och Handlingsplanen för ett Lilla Edet fritt från våld. • Det sektorsövergripande våldspreventiva arbetet ska vara än mer samordnat och långsiktigt. Det ska erbjudas kompetensutveckling inom organisationen och till civilsamhället, genomförs kommunikationsinsatser för att nå kommuninvånare samt erbjudas tidiga insatser i våra verksamheter. • Vi ska förebygga våld och fånga upp signaler om utsatthet och våld i ett tidigt skede. 	Pågående	Samverkan inom uppdraget fortsätter för att upprätthålla det positiva resultatet vi såg vid senaste mätning (CAN resultat 2022). Förberedelser sker för genomförande av LUPP-enkäten (lokal uppföljning av ungdomspolitiken) i åk 8. Enkäten behandlar flera områden bl.a. våldsutsatthet och bidrar också till uppföljning inom detta område. Sektorerna arbetar tillsammans för att nå ännu bättre resultat genom att skriva på insatserna. Fokus under året är att öka kompetensen internt för personal som möter våra invånare, för att öka kvalitén i våra insatser. Handlingsplan för "Ett Lilla Edet fritt från våld" ska upp för beslut i KS under hösten.	●
Fortsätta heltidsresan <ul style="list-style-type: none"> • Öka andelen anställda i Lilla Edets kommun som arbetar heltid. • Det långsiktiga målet är att alla som vill jobba heltid ska ges möjlighet att göra det. • Under 2023 ska alla inom socialnämndens verksamheter som vill jobba heltid ges möjlighet till det. 	Pågående	Under 2022 erbjöds samtliga medarbetare som arbetar deltid inom äldreomsorgen heltidstjänster. 46% av medarbetarna som arbetade deltid (72 personer) svarade "ja". I november 2023 kommer samtliga medarbetare inom funktionsstöd bli erbjudna heltid. Erbjudandet går samtidigt åter ut till medarbetare inom äldreomsorgen som "tackade nej" 2022 så att de får en ny möjlighet att "tacka ja" nu i stället.	●
Fortsätta implementera Lilla Edet-modellen <ul style="list-style-type: none"> • Barn och unga ska få adekvat, individuellt och långsiktigt stöd. Samhällets samlade insatser till barn och unga behöver anpassas till de behov barn och unga har, både när det gäller innehåll och form. Stödet skall utgå från barnens behov i alla lägen och inte begränsas av organisatoriska strukturer. • Under 2022 startades implementeringen av Lilla Edetmodellen i kommunens verksamheter kopplat till barn mellan 0-6 år. • Under 2023 ska arbetet med modellen fortsätta utvecklas och fördjupas. 	Pågående	Under våren valdes två förskolor ut för att inleda arbetet, under hösten pågår arbetet att implementera modellen på samtliga förskolor. Långsiktig plan är att Lilla Edet-modellen ska omfatta alla barn i Lilla Edets kommun 0–16 år.	●
Höja frisktalet bland kommunens anställda <ul style="list-style-type: none"> • Lilla Edets kommun har i dagsläget ett högre sjuktal än övriga kommuner inom Göteborgsregionen. • Under 2023 skall samtliga sektorer fokusera på att höja frisktalet både inom respektive sektor samt i hela förvaltningsorganisationen. 	Pågående	Frisktalet bland kommunens månadsanställda har, sett till hela organisationen, ökat från 90,95% (januari-augusti 2022) till 91,34% under samma period 2023. Sett till respektive sektor har frisktalet ökat i sektorerna socialtjänst och samhälle men sjunkit i sektorerna bildning (0,1 procentenheter) och kommunledning (4,28 procentenheter).	●

6. Sammanfattning av kommunfullmäktige, nämnder och bolag

Nedan redovisas nämnders resultat och helårprognos efter tertial 1. Djupare analys och fler detaljer finns att läsa i respektive nämndrapport.

6.1 Kommunfullmäktige

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	0	0	0	0	2	0	0	0
Personalkostnader	-179	-239	-175	-64	-243	-263	-263	0
Övriga kostnader	-330	-377	-438	61	-606	-657	-657	0
	-509	-616	-613	-2	-847	-920	-920	0

Utfallet för perioden visar på en nettokostnad om 0,6 mnkr. Alla kostnadsposter bedöms följa planen.

6.2 Kommunrevisionen

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-52	-63	-53	-10	-78	-80	-80	0
Övriga kostnader	-519	-362	-499	137	-788	-748	-748	0
	-572	-425	-552	127	-865	-828	-828	0

Nettokostnaderna för kommunrevisionen uppgår till 0,4 mnkr för perioden. Alla kostnadsposter bedöms följa planen.

6.3 Överförmyndarnämnd

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-333	-350	-344	-6	-461	-516	-516	0
Övriga kostnader	-770	-891	-789	-102	-1 158	-1 184	-1 184	0
	-1 104	-1 241	-1 133	-107	-1 619	-1 700	-1 700	0

Nettokostnaderna för överförmyndarnämnden uppgår till 1,2 mnkr för perioden. Alla kostnadsposter bedöms följa planen.

6.4 Valnämnden

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	376	0	0	0	419	0	0	0
Personalkostnader	-4	-1	0	-1	-720	-1	0	-1
Övriga kostnader	-39	-3	0	-3	-54	-3	0	-3
	332	-4	0	-4	-355	-4	0	-4

Nettokostnaderna för valnämnden uppgår till 4 tkr för perioden. De minskade utfallet beror på att det inte genomförs något val under 2023.

6.5 Jävsnämnden

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-1	-1	0	-1	-1	-1	0	-1
Övriga kostnader	-0	-1	0	-1	-0	-1	0	-1
	-1	-2	0	-2	-1	-2	0	-2

Utfallet för perioden visar på en nettokostnad om 2 tkr. Alla kostnadsposter bedöms följa planen.

6.6 Kommunstyrelsen

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	14 240	17 857	13 054	4 803	23 413	21 724	19 581	2 143
Personalkostnader	-21 447	-21 411	-24 021	2 610	-31 535	-35 246	-36 132	886
Övriga kostnader	-51 439	-58 981	-55 795	-3 186	-86 927	-83 609	-83 695	86
	-58 646	-62 535	-66 762	4 227	-95 048	-97 131	-100 246	3 115

För perioden januari till och med augusti är budgetavvikelsen ett redovisat överskott på 4,2 mkr. Resultatet är främst kopplat till lägre kostnader avseende köp av verksamhet inom kommun-gemensamma anslaget samt att planering och exploaterings-enheten redovisar ett överskott inom personalkostnader. För helåret prognosticeras ett överskott med 3,1 mnkr mot budget.

Uppföljningen av sammanvägd kvalitet i grunduppdraget för kommunstyrelsen under andra tertialen för 2023 visar att målgruppsperspektivet, verksamhetsperspektivet och medarbetarperspektivet uppnår godkänd kvalitet med varning (nivå 4). Ekonomiperspektivet värderas till godkänd nivå utifrån krav och mål (nivå 6).

Prognos för helåret gällande ekonomiperspektivets är att dess kvalitet ska bibehålls på godkänd nivå (nivå 6) och för övriga

perspektiv, målgruppsperspektivet, verksamhetsperspektivet och medarbetarperspektivet, är ambition att det arbete som är planerat under resterande del av året kommer att innebära en höjning till godkänd nivå (nivå 5).

Uppföljningen av kommunstyrelsens uppsatta målområden, där bedömningen av målet avser hela organisationen, visar enligt följande;

Prioriterat målområde 1, Effektiv resursanvändning, är graderat som en nivå 3, både för nuläget samt prognos för årets slut, vilket motsvarar knappt godkänt med varning.

Prioriterat målområde 2, Attraktiv arbetsgivare, är graderat till nivå 4 i dagsläget vilket motsvarar godkänt med varning men med prognos på helår med gradering nivå 5 vilket motsvarar godkänt utan varning.

Prioriterat målområde 3, Varumärke, invånardialog och kommunikation för att nå kommunens invånare, är i dagsläget graderat som godkänt nivå 5 men med prognos nivå 6 vid året slut.

Sammantaget innebär detta att samtliga prioriterade målområden arbetas med och bedöms ha en godkänd måluppfyllelse vid årets slut även om Effektiv resursanvändning kvarstår med en varning.

Personalnyckeltalen visar att antalet tillsvidareanställda på sektor kommunledning har minskat jämfört med samma period föregående år. Andelen långtidssjukskrivna har ökat jämfört med 2022, vilket får stort genomslag på totala sjukskrivningen då sektorn är liten. Positivt är dock att antalet avgångar har minskat med en tredjedel jämfört med samma period 2022

6.7 Socialnämnden

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	47 937	45 823	42 175	3 648	75 707	64 983	61 186	3 797
Personalkostnader	-184 334	-199 705	-183 810	-15 895	-276 319	-293 523	-276 711	-16 812
Övriga kostnader	-98 827	-100 607	-96 029	-4 578	-150 143	-140 987	-141 965	978
	-235 224	-254 489	-237 664	-16 825	-350 755	-369 527	-357 490	-12 037

Socialnämnden redovisar för tertial 2 2023 ett underskott på 16,8 mnkr, vilket motsvarar en budgetavvikelse på drygt 7 procent. Köpt vård för barn och unga överskrider periodbudgeten med 5,2 mnkr och Individ- och familjeomsorgen (IFO) gör därför ett totalt underskott för perioden med 5,6 mnkr. Äldreomsorgen redovisar för perioden ett överskridande med 13,4 mnkr, vilket härleds till högre kostnader för personal än budgeterat. De högre personalkostnaderna beror främst på anpassningar kopplat till nya arbetstidsregler och ”puckelkostnader” kopplat till heltidsresan. Ny arbetstidslagstiftning tillsammans med heltidsresan gör att tiden inom äldreomsorgens verksamheter varit svår att planera och prognostisera för. Övergripande och funktionsstöd redovisar överskott tertial 2.

Prognosen för hela året för socialnämndens verksamheter är ett överskridande med 12 mnkr. En av de viktigaste faktorerna för att prognosen ska hålla eller förbättras är att överkapaciteten kopplat till heltidsresan och nya arbetstidsregler inte blir mer kostsamma än prognostiserats. Prognosen har tidigare varit för svagt negativ på grund av att det fanns en tro på att de åtgärder som vidtagits omgående skulle få en betydligt större effekt än vad de fått. Ytterligare åtgärder för att nu hålla helårsprognosen är bland annat bemanningsplaneringen med hjälp av controllermodulen, central schemaläggning för alla verksamheter och en mycket tät uppföljning. En annan viktig faktor för att prognosen ska hålla eller förbättras är öppenvårdens arbete med

barn och deras föräldrar och missbrukare för att undvika eller förkorta placering utanför hemmet. Under tertial tre kommer medicinrobotar att sättas i bruk inom hemtjänsten vilket på sikt leder till lägre personalkostnader och färre läkemedelsavvikelser.

Lilla Edets kommun fick avslag på statsbidrag i syfte att minska andelen timanställda inom äldreomsorgen på grund av att kommunen varken uppfyllde villkor 1 eller 2. Socialstyrelsen räknade på antalet timanställda istället för andelen timmar timanställda arbetat. Kommuner med motsvarande storlek som Lilla Edet som beviljades bidraget fick om de endast uppfyllde villkor 1 cirka 7 mnkr, endast villkor 2 cirka 9 mnkr och om de uppfyllde båda villkoren cirka 14 mnkr.

Socialnämnden har tre prioriterade mål där bedömning av måluppfyllnad görs på en sexgradig skala. Målet att ha personal med rätt kompetens bedöms uppfyllas under året. När det gäller målet om att behovet av placeringar av barn ska minska har det inte uppfyllts under perioden och bedöms heller inte uppfyllas på helår. Det tredje målet förebyggande arbete för äldre bedöms delvis uppfyllt under perioden. Detsamma gäller prognos för hela året.

Kommunfullmäktige har för verksamhetsåret 2023 fem uppdrag som socialnämnden ansvarar för eller ska bidra till. Samtliga fem uppdrag är eller beräknas bli färdigställda innan årets slut.

6.8 Bildningsnämnden

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	33 057	29 245	27 385	1 860	48 830	43 939	41 077	2 862
Personalkostnader	-148 265	-160 207	-157 628	-2 580	-225 448	-236 177	-237 293	1 116
Övriga kostnader	-133 167	-140 887	-141 235	348	-209 030	-219 123	-211 856	-7 267
	-248 375	-271 850	-271 478	-372	-385 648	-411 361	-408 072	-3 289

Inom bildningsnämndens verksamhetsområde pågår utvecklings- och förbättringsarbete inom verksamheterna. Aktiviteterna som genomförs samverkar för att nå bildningsnämndens mål och kommunfullmäktiges övergripande mål.

Förskolan har under året arbetat med uppdraget från nämnden: Språkutveckling – grunden för livslångt lärande genom metoden ”Före Bornholmsmodellen” som är en modell för språkutveckling för pedagoger att använda i undervisningen riktad mot barn i förskoleålder. Modellen är ett verktyg för att säkerställa att barnen får förutsättningar att få med sig språkkunskaper de behöver inför skolstart. Förskolan arbetar även bland annat med språkcaféer under ledning av specialpedagoger och på varje förskola har vi utvecklingspedagoger som har som uppdrag att kvalitetssäkra vår verksamhet.

Inom grundskolan görs riktade insatser för den fysiska arbetsmiljön för både elever och medarbetare, och en åtgärdsplan är under genomförande för att öka elevernas måluppfyllelse på högstadiet. Läs- och språkutvecklande insatser görs också.

Fritidsgården Kosmos har haft öppet hela sommaren som ett led i att nå ungdomar i syfte att öka deras rörelse, aktivitetsutbud och kompensera för familjebakgrundens betydelse.

Inom vuxenutbildningen har Lilla Edets Kommun tillsammans med Ale fått statsbidrag för ”Lärcentrum Göta Älvdalen”, vilket är under uppbyggnad.

Kulturenheten har vid sidan om sitt ordinarie program med kulturskola och bibliotek hållit i flera omtänkta och uppmärksammade event såsom nationaldagsfirande i Ströms slottspark, allsångskvällar och EPA-träff för ungdomar.

Sektorn prognostiserar ett budgetunderskott för helåret 2023 motsvarande 3,3 miljoner kronor (mnkr). Fördelat per verksamhet

återfinns de prognosticerade underskotten inom gymnasiet samt inom grundskolan; inom gymnasiet uppgår underskottet till 3,1 miljoner kronor samt inom grundskolan till 1,8 miljoner kronor. Orsaken till underskotten är högre kostnad för gymnasieplatser än vad som avsatts i budget. Därtill kommer ökade hyreskostnader och kostnader för skolskjutsar jämfört med budget samt underskott för ett par av skolenheterna. Under perioden har kostnader för verksamhetsflytten av Ekaråsens förskola till modulerna på Solgatan 4 tillkommit, vilka uppgår till närmare 4,2 miljoner kronor och som påverkar prognosen negativt.

Foto: Unsplash

6.9 Samhällsnämnden

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	7 009	7 114	7 260	-146	12 198	10 289	10 889	-600
Personalkostnader	-28 619	-31 149	-32 617	1 468	-43 315	-48 400	-49 100	700
Övriga kostnader	-29 509	-34 123	-31 721	-2 402	-49 564	-47 935	-47 585	-350
	-51 119	-58 158	-57 078	-1 079	-80 681	-86 046	-85 796	-250

Samhällsnämndens ansvar verkställs inom sektor samhälle. Verksamheter som ingår i sektorn är *Stadsmiljö, Lokaler och föreningsstöd, Miljö, Bygglov, Kost, Lokalvård och vaktmästeri, Vatten och avlopp samt Avfall och återvinning.*

Denna tertialrapport utgör den andra av tre för året, i vilken sektor samhälle arbetar efter kommunens tillitsbaserade styrmodell. I rapporten följs nämndens verksamhetsplan och budget 2023 upp, det innebär att kvalitén i grunduppdraget, prioriterade målområden och ekonomin följs upp gällande nuläge och prognos för helåret.

Bedömning gällande sammanvägd kvalitet utifrån nämndens grunduppdrag är att målgruppsperspektivet och medarbetarperspektivet bedöms vara godkända och bibehållna som godkända under året. Men verksamhetsperspektivet och ekonomiperspektivet är graderade som godkänd men med varning.

Gällande nämndens två prioriterade målområden finns det förbättringsmöjlighet under året. Båda målens måluppfyllelse ökar

men når inte riktigt upp till godkänd nivå i nuläget. Nuvarande prognos är att måluppfyllelsen kommer att öka till godkänd nivå. Samtliga av nämndens fyra uppdrag till sektorn pågår. För tre av dem är prognosen att de genomförs under året. För det fjärde som gäller underhållsplaner bedöms att det delvis kommer att färdigställas under året.

Utfallet T2 2023 är ett underskott om -1,1 mnkr mot budget för samhällsnämndens skattefinansierade verksamheter. De främsta orsakerna är underskott på drygt -1,1 mnkr inom kostverksamheten, underskott på -1 mnkr för stadsmiljö och ett mindre överskott på övriga verksamheter med undantag från nämndverksamheten. Verksamheterna har under året jobbat med olika åtgärder för att hantera det negativa resultatet. Åtgärderna har medfört att prognosen för helåret 2023 avseende de skattefinansierade verksamheterna bedöms till ett resultat om -0,25 mnkr, främst till följd av ett prognostiserat underskott på -1,8 mnkr inom Kost och överskott inom stadsmiljö, städ och lokaler/föreningar.

6.10 Avgiftsfinansierad verksamhet

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	36 907	39 445	40 520	-1 075	59 076	58 880	60 780	-1 900
Personalkostnader	-11 042	-13 301	-12 658	-643	-15 900	-19 238	-18 988	-250
Övriga kostnader	-25 071	-29 109	-27 862	-1 247	-43 691	-43 113	-41 792	-1 321
	794	-2 965	0	-2 965	-515	-3 471	0	-3 471

För taxefinansierad verksamhet redovisar utfallet för perioden ett underskott på -2,3 mnkr. VA-verksamheten redovisar ett underskott på -1,78 mnkr, med prognos om ett resultat på -2,4 mnkr. Avfallsverksamheten redovisar under tertial 1 ett underskott om -0,5 mnkr i förhållande till budget och -1,2 mnkr som helhet. Prognosen för avfall för helåret är ett underskott på -1,1 mnkr vilket motsvarar en avvikelse om -0,1 mnkr i förhållande till budget.

Samhällsnämndens skattefinansierade verksamheter står fortsatt inför utmaningar på grund av prisökningar, konjunktur-

svängningar i form av intäktsbortfall och något begränsade personella resurser inom vissa verksamheter. Samtidigt dras verksamhetens anläggningar med underhållsskulder och det finns svårigheter att få framdrift i flera investeringsprojekt. Utmaningarna kring framdriften berör både skatte- och avgiftskollektivet. Sektorn behöver även fortsätta sitt utvecklingsarbete för att öka eller bibehålla kvalitén i verksamhetens grunduppdrag.

6.11 Finans inkl. pension

Periodens resultat, tkr	Utfall period fg år	Utfall period	Budget period	Avvikelse period	Utfall fg år	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Intäkter/Inkomster	2 141	3 847	0	3 847	14 350	3 847	0	3 847
Personalkostnader	-271	-33 968	-37 961	3 993	-34 900	-61 511	-54 800	-6 711
Övriga kostnader	-9 959	8 610	6 162	2 448	-13 485	11 102	9 243	1 859
Skatteintäkter	491 900	519 286	509 575	9 711	739 211	777 384	764 363	13 021
Gen statsbidrag o utjämning	163 577	161 422	157 489	3 933	235 478	242 132	236 233	5 899
Finansiella poster	8 331	-755	-4 753	3 998	-2 443	5	-7 129	7 134
	655 719	658 442	630 512	27 930	938 212	972 959	947 910	25 049

Under denna rubrik redovisas kommunens intäkter via skatte- och, utjämningsystem, finansiella intäkter och kostnader samt åtaganden för pensioner och förändrad semesterlöneskuld.

Finansutfallet per april visar ett överskott gentemot budget med 27,9 mnkr medan prognosen visar ett överskott med 25,0 mnkr.

Det prognostiserade överskottet beror framför allt på högre skatteintäkter än budgeterat. Beräkningarna bygger på Sveriges

Kommuner och Regioners senaste skattunderlagsprognos daterad 2023-08-24. De senaste prognoserna för skatteintäkterna har förbättrats betydligt jämfört med när Kommunfullmäktiges antog budgeten i november 2022. Prognosen präglas av stor osäkerhet och vi kommer att behöva följa händelseutvecklingen noggrant under året.

6.12 AB EdetHus

AB EdetHus har till uppgift att trygga Lilla Edets försörjning av bostäder, förvaltningsfastigheter och kommersiella lokaler. Bolaget ägs i sin helhet av Lilla Edets kommun.

2023 har präglats av stora investeringar. Totalt har 58,5 mkr investerats i byggnader, inventarier och pågående projekt under perioden jan-aug 2023. Det är en hög investeringstakt som vi inte har sett i EdetHus på många år. Årets investeringar innefattar bland annat stamreoveringen på Hantverkargatan (17,5 mkr), reovering på Fuxernaskolan i form av tak- och fönsterbyten, reovering av klassrum och förbättringar av utemiljön (4,7 mkr). EdetHus har även satsat rejält på energi-investeringar om ca 6 mkr under året.

Utöver ovan investeras det i de större nybyggnationerna i form av ny idrottshall vid Fuxernaskolan, ny brandstation och nya bostäder på fastigheten Centralen 4. En stor om-/tillbyggnation sker även i ishallen Lödöseborg med ny ispist, sarg, omklädningsrum och solceller på taket. Dessa investeringar utgör tillsammans ca 14 mkr fram till 31/8.

EdetHus har under året även förvärvat fastigheten Centralen 4 från kommunen för 2,5 mkr.

För att klara av investeringarna har försäljning av skogen kommit väl till pass. Denna gav 17,8 mkr. Utöver detta har även några mindre fastigheter avyttrats. En första försäljning av bostäder kommer förhoppningsvis att slutföras under tertial 3, 2023, vilket kommer att behövas för att klara nyinvesteringarna.

Resultat för jan-aug uppgår till +21,6 mkr före skatt och bokslutsdispositioner. Försäljningen av skogen är främsta anledningen till det goda resultatet. I övrigt är resultatet i linje med budget med undantag för bolagets avskrivningar där vi budgeterat en justering av avskrivningstakten till mer marknadsmässiga villkor vilket ännu inte justerats i bokföringen.

6.13 LEFAB

LEFAB ägs av Lilla Edets kommun och Vattenfall med hälften vardera. Bolaget producerar och distribuerar fjärrvärme till fastigheter i Lilla Edet. Periodens resultat uppgår till 1,3 mnkr (f år 2,8 mnkr). Inga investeringar har genomförts under perioden.

6.14 SOLTAK AB

Soltak AB levererar stöd- och servicetjänster inom tre verksamhetsområden – ekonomiadministration, löneadministration och IT-drift samt support. Bolagets ägarkommuner är Lilla Edet, Stenungssund, Kungälv och Tjörn. De fyra kommunernas ägarandel uppgår till 25 procent vardera.

Bolagets utfall för den aktuella perioden uppgår till 4 572 Tkr. Prognostiserat resultat för 2023 uppgår till 1 300 Tkr. Omsättningen i bolagets budget uppgår till 155 200 Tkr. Prognosen är 186 600 Tkr.

7. Väsentliga personalförhållanden och jämställdhet

Antal anställda: Den 31 augusti 2023 uppgår antalet tillsvidareanställda i Lilla Edets kommun till 994 st och antalet tidsbegränsade anställningar uppgår till 169 st.

7.1 Antal anställda

Sektor	Antal tillsvidare	Vilande anställn.	Antal tidsbegr.	Totalt antal månadsavlönade	Antal årsarbetare (anställningar omräknade till heltider)	Andel kvinnor	Andel som arbetar deltid	Antal avgångar
Socialtjänst	463	23	93	556	516,61	87,9 %	30,0 %	42
Bildning	372	4	64	436	421,98	84,4 %	9,9 %	30
Samhälle	126	0	3	129	122,70	68,2 %	21,7 %	8
Kommunledning	33	1	9	42	40,75	81,0 %	7,1 %	3
Lilla Edets kommun	994	28	169	1163	1102,03	84,2 %	20,7 %	83

7.2 Sjukfrånvaro

Frånvaron redovisas i procent i förhållande till ordinarie arbetstid. Siffrorna avser månadsavlönade medarbetare.

Sjukfrånvaro	2019	2020	2021	2022	2023-08-31
Sjukfrånvaro långtid (> 60 dagar /total sjukfrånvarotid)	39,9 %	32,8 %	38,6 %	37,7 %	44,57 %
Sjukfrånvaro i antal årsarbetare	72,8 st	68,1 st	94,3 st	98,3 st	63,9 st
Sjukfrånvaro (total sjukfrånvarotid/ordinarie arbetstid)	7,7 %	7,0 %	9,3 %	9,3 %	8,66 %

8. Redovisning av ekonomi för kommunen

8.1 Resultaträkning

Periodens resultat	Kommunkoncern				Kommun			
	Utfall 2023-08	Utfall 2022-08	Utfall 2022-12	Utfall 2023-08	Utfall 2022-08	Budget Helår 2023	Prognos Helår 2023	Utfall 2022-12
Verksamhetens intäkter	158,2	137,7	283,5	129,9	128,5	176,0	144,8	209,6
Verksamhetens kostnader	-729,7	-654,2	-1 121,8	-758,7	-704,8	-1 107,7	-1 104,4	-1 100,1
Avskrivningar och nedskrivningar	-60,1	-39,7	-91,2	-35,8	-13,7	-57,3	-54,5	-51,4
Verksamhetens nettokostnader	-631,6	-556,2	-929,4	-664,7	-590,0	-989,0	-1 014,1	-941,9
Skatteintäkter	519,3	477,5	739,2	519,3	491,9	764,4	777,4	739,2
Generella statsbidrag och utjämning	161,4	149,6	235,7	161,4	155,6	236,2	242,1	235,7
Verksamhetens resultat	49,1	70,8	45,5	16,0	57,6	11,6	5,4	33,0
Finansiella intäkter	3,2	3,4	2,7	5,1	3,9	3,0	18,2	4,9
Finansiella kostnader	-19,5	-12,9	-24,1	-12,0	-0,9	-21,7	-18,2	-15,5
Resultat efter finansiella poster	32,8	61,3	24,1	9,1	60,5	-7,1	5,4	22,4
Periodens resultat	32,8	61,3	24,1	9,1	60,5	-7,1	5,4	22,4

8.2 Balansräkning

Tillgångar (belopp i mnkr)	Not	Kommunkoncern		Kommun	
		2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar		1,9	2,7	0,7	1,0
Pågående projekt avseende immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		1 358,1	1 048,5	719,3	394,8
Maskiner och inventarier		73,9	441,4	39,2	393,5
Pågående nyanläggningar		110,4	30,6	52,0	13,6
Finansiella anläggningstillgångar		14,4	14,7	57,0	57,7
Summa anläggningstillgångar		1 558,7	1 537,9	868,4	859,9
Bidrag till statlig infrastruktur		0,7	0,7	0,3	0,7
Omsättningstillgångar					
Varulager, Exploateringsfastigheter mm		25,3	24,7	24,5	23,4
Fordringar		138,2	202,6	128,2	185,2
Kortfristiga placeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassa och bank		122,1	119,6	50,2	43,8
Summa omsättningstillgångar		285,6	346,9	202,9	252,4
Summa tillgångar		1 845,0	1 885,5	1 071,6	1 113,0

Eget kapital, avsättningar och skulder (belopp i mnkr)	Not	2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31	2022-12-31
Årets resultat		32,9	24,1	9,1	22,4
Resultatutjämningsreserv		24,0	24,0	24,0	24,0
Övrigt eget kapital		184,8	174,0	150,2	127,8
Summa eget kapital		241,7	222,1	183,3	174,2
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner		16,5	19,6	14,2	12,7
Övriga avsättningar		36,0	38,5	30,7	33,1
Summa avsättningar		52,5	58,1	44,9	45,9
Skulder					
Långfristiga skulder		1 335,8	1 331,2	664,3	656,9
Kortfristiga skulder		215,0	274,1	179,1	236,1
Summa skulder		1 550,8	1 605,3	843,4	892,9
Summa eget kapital och skulder		1 845,0	1 885,5	1 071,6	1 113,0
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar		195,4	188,8	195,4	188,8

8.3 Kassaflödesanalys

Belopp i mnkr	Kommunkoncern		Kommun		Prognos 2023
	2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31	2022-12-31	
<i>Den löpande verksamheten</i>					
Årets resultat	32,8	24,1	9,1	22,4	5,4
Justering för avskrivning och nedskrivning	60,1	91,2	35,8	51,4	54,5
Justering för gjorda avsättningar	-1,2	1,1	-1,5	-0,3	-2,2
Justering för övriga, ej likviditetspåverkande poster	-40,5	-3,9	-23,3	0,9	-35,0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	<i>51,2</i>	<i>112,5</i>	<i>20,1</i>	<i>74,4</i>	<i>22,7</i>
Ökning(-) minskning(+) av kortfristiga fordringar	85,4	-27,9	57,0	-50,7	0,0
Ökning(-) minskning(+) av förråd, lager och exploateringsfastigheter	-0,6	-2,3	-1,1	-1,6	-1,1
Ökning(+) minskning(-) av kortfristiga skulder	-82,1	41,0	-57,0	31,5	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	53,9	123,3	19,1	53,5	21,6
<i>Investeringsverksamheten</i>					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	0,0	-0,6	0,0	-0,3	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-102,7	-105,5	-43,9	-78,8	-87,5
Investeringsbidrag	0,0	0,7	0,0	0,7	0,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar, omklassificering	21,1	1,0	0,0	0,0	0,0
Minskning/Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0,0	-0,6	0,0	-0,6	-2,9
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-81,6	-105,0	-43,9	-79,0	-90,4
<i>Finansieringsverksamheten</i>					
Nyupptagna lån	30,0	0,0	30,0	0,0	30,0
Amotering av lån	-1,1	-26,7	0,0	-20,0	0,0
Ökning av övriga långfristiga skulder	1,2	-0,5	1,2	0,0	1,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	30,1	-27,2	31,2	-20,0	31,8
Årets kassaflöde	2,4	-8,8	-6,4	-45,5	-37,0
Likvida medel från årets början	119,7	128,4	43,8	89,2	43,8
Likvida medel vid årets slut	122,1	119,6	50,2	43,8	6,8
Förändring av likvida medel	2,4	-8,8	6,4	-45,4	-37,0

zRedovisningsprinciper och beräkningsmetoder

Lilla Edets kommun följer Lagen om Kommunal Bokföring och Redovisning (LKBR), i delårsrapporten 2023-08-31 har semesterlöneskuldens förändring inte bokats upp i övrigt följer kommunen samma redovisningsprinciper i delårsrapporten som i årsredovisning 2022.

8.4 Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande intäkter	Utfall 2023-08	Utfall 2022-08	Prognos 2023-12	Utfall 2022-12
Tomtförsäljning exploateringsverksamheten	2,9	1,6	2,9	1,8
Summa	2,9	1,6	2,9	1,8

Jämförelsestörande kostnader	Utfall 2023-08	Utfall 2022-08	Prognos helår 2023-12	Utfall 2022-12
Kostnad sålda tomter exploateringsverksamheten	-1,0	-0,1	-1,0	-0,1
Summa	-1,0	-0,1	-1,0	-0,1

8,5 Driftredovisning

Utfall och prognos enligt kommunens organisatoriska struktur:

Belopp i mnkr	2023-08 Utfall Netto	2023-08 Budget Netto	2023-08 Avvikelse	2023-12 Prognos Netto	2023-12 Budget Netto	2023-12 Avvikelse	2022-08 Utfall Netto	2022-12 Utfall Netto	2023-12 Prognos Intäkter	2023-12 Prognos Kostnader
Fullmäktige/Revision	-1,0	-1,2	0,1	-1,7	-1,7	0,0	-1,1	-1,7	0,0	-1,7
Kommunstyrelsen	-62,5	-66,8	4,2	-97,1	-100,2	3,1	-58,6	-95,0	21,7	-118,9
Jävsnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,0	0,0	-0,0	-0,0	1,0	0,0	-0,0
Överförmyndarnämnden	-1,2	-1,1	-0,1	-1,7	-1,7	0,0	-1,1	-1,6	0,0	-1,7
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	-0,0	-0,3	0,0	0,3	0,4	0,3	-0,3
Socialnämnden	-254,5	-237,7	-16,8	-369,5	-357,5	-12,0	-235,2	-350,8	65,0	-434,5
Bildningsnämnden	-271,9	-271,5	-0,4	-411,4	-408,1	-3,3	-248,4	-385,6	43,9	-455,3
Samhällsnämnden	-58,2	-57,1	-1,1	-86,0	-85,8	-0,3	-52,8	-80,7	10,3	-96,3
Avgiftsverksamheten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	-0,5	0,0	0,0
Återställande tidigare underskott		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,4	0,0	0,0
Summa nämnder	-649,3	-635,3	-14,0	-967,5	-955,4	-12,5	-595,3	-916,0	141,2	-1 108,8
Pensionskostnader	-57,4	-56,1	-1,3	-94,8	-83,9	-10,9	-35	-65,9	0,0	-94,8
Semskuldsförändr och uppl löner	0	-4,3	4,3	-2,0	-4,9	2,9	13,3	0,8	0,0	-2,0
Personalomkostnader	23,3	22,4	0,9	35,2	34,2	1,0	21,5	32,4	0,0	35,2
Befarade kundförluster	0,3	-1,0	1,3	-1,5	-1,5	0,0	0,0	-1,4	0,0	-1,5
Kapitalkostnad	11,0	9,0	1,9	16,4	13,5	2,9	4,7	8,2	0,0	16,4
Index	1,2	-1,9	3,1	0,0	-2,8	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga interna poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Summa verksamhet	-670,9	-667,1	3,8	-1 014,1	-1 000,6	-13,8	-590,6	-941,8	141,2	-1 155,5
Skatteintäkter	519,3	509,6	9,7	777,4	764,4	13,0	491,9	739,2	777,4	0,0
Gen statsbidrag och utjämning	161,4	157,5	3,9	242,1	236,2	5,9	155,6	235,5	242,1	0,0
Finansnetto	-0,8	-4,8	4,0	0,0	-7,1	7,1	3,6	-10,5	0,0	0,0
Summa efter finansiering	9,1	-4,8	13,9	5,4	-7,1	12,3	60,5	22,4	1 160,7	-1 155,5

Totalt för kommunen pekar prognosen på ett positivt årsresultat på 5,4 mnkr vilket är 12,3 mnkr bättre än budgeterat. Inom den skattefinansierade nämndverksamheten redovisas ett underskott för perioden med 14,0 mnkr och helårsprognosen prognosticerar ett underskott motsvarande 12,5 mnkr. Utfallet för perioden och prognosen vägs upp av ett betydligt högre skatteintäkter än budgeterat.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 4,2 mkr för perioden jan–aug. Resultatet är främst kopplat till lägre kostnader avseende köp av verksamhet inom kommungemensamma anslaget samt att planering och exploateringsenheten redovisar ett överskott inom personalkostnader. För helåret prognosticeras ett överskott med 3,1 mnkr mot budget.

Bildningsnämnden prognostiserar ett budgetunderskott för helåret 2023 motsvarande 3,3 miljoner kronor (mnkr). Fördelat per verksamhet återfinns de prognosticerade underskotten inom gymnasiet samt inom grundskolan; inom gymnasiet uppgår underskottet till 3,1 miljoner kronor samt inom grundskolan till 1,8 miljoner kronor. Orsaken till underskotten är högre

kostnad för gymnasieplatser än vad som avsatts i budget.

Därtill kommer ökade hyreskostnader och kostnader för skolskjutsar jämfört med budget samt underskott för ett par av skolenheterna. Under perioden har kostnader för verksamhetsflytten av Ekaråsens förskola till modulerna på Solgatan 4 tillkommit, vilka uppgår till närmare 4,2 miljoner kronor och som påverkar prognosen negativt

Socialnämnden redovisar för tertiäl 2 2023 ett underskott på 16,8 mnkr, vilket motsvarar en budgetavvikelse på drygt 7 procent. Köpt vård för barn och unga överskrider periodbudgeten med 5,2 mnkr och Individ- och familjeomsorgen (IFO) gör därför ett totalt underskott för perioden med 5,6 mnkr. Äldreomsorgen redovisar för perioden ett överskridande med 13,4 mnkr, vilket härleds till högre kostnader för personal än budgeterat.

Samhällsnämnden redovisar ett underskott om -1,1 mnkr för perioden jan–aug mot budget för samhällsnämndens skattefinansierade verksamheter. De främsta orsakerna är underskott på drygt -1,1 mnkr inom kostverksamheten, underskott på -1 mnkr för stadsmiljö och ett mindre överskott på övriga

verksamheter med undantag från nämndverksamheten. Verksamheterna har under året jobbat med olika åtgärder för att hantera det negativa resultatet. Åtgärderna har medfört att prognosen för helåret 2023 avseende de skattefinansierade verksamheterna bedöms till ett resultat om $-0,25$

Finansutfallet per april visar ett överskott gentemot budget med 27,9 mnkr medan prognosen visar ett överskott med 25,0 mnkr.

Det prognostiserade överskottet beror framför allt på högre skatteintäkter än budgeterat. Beräkningarna bygger på Sveriges Kommuner och Regioners senaste skattunderlagsprognos daterad 2023-08-24. De senaste prognoserna för skatteintäkterna har förbättrats betydligt jämfört med när Kommunfullmäktiges antog budgeten i november 2022. Prognosen präglas av stor osäkerhet och vi kommer att behöva följa händelseutvecklingen noggrant under året.

Foto: Per Pixel

8.6 Investeringsredovisning 2023-08-31, tkr

Pågående projekt, tkr	Årets investeringar						Prognos helår	Avvikelse Helår
	Årsbudget	Resultat-överföring	Utgifter	Inkomster	Summa	Avvikelse		
Kommunstyrelsen								
KS, Oförutsett	500	0	324	0	324	176	500	0
KS, Skoldatorer	2 500	0	2 460	0	2 460	40	2 460	40
KS, Admin-datorer	1 650	0	1 076	0	1 076	574	1 400	250
KS, Internetförbindelser	300	0	0	0	0	300	250	50
KS, Digitalisering	2 500	0	323	0	323	2 177	1 000	1 500
KS, E-arkiv	1 600	0	0	0	0	1 600	0	1 600
KS, mätinstrument	500	0	0	0	0	500	500	0
KS, Laddstolpar elbilar	700	0	0	0	0	700	0	700
KS, Cirkulationsplats	1 210	0	0	0	0	1 210	1 210	0
KS, Totalförsvar	500	0	0	0	0	500	500	0
KS, Sömlösdatabas	0	950	0	0	0	950	500	450
Bildningsnämnden								
BIN, Reinvestering och volym	5 650	0	1 321	0	1 321	4 329	5 650	0
Socialnämnden								
	2 500	0	248	0	248	2 252	2 500	0
Miljö och Bygg								
	0	0	26	0	26	-26	30	-30
Kost								
Centralkök fsk/grsk	190	0	0	0	0	190	0	190
Omsorg	90	0	0	0	0	90	0	90
Möbler och köksutr. volymökning o nybyggnation	300	0	0	0	0	300	75	225
Städ								
	0	0	35	0	35	-35	35	-35
Stadsmiljö, Planerat underhåll								
Gata	6 000	0	3 057	0	3 057	2 943	6 500	-500
Dagvattenanläggningar	500	0	382	0	382	118	700	-200
Stadsmiljö, Trafikåtgärder								
Gång- och cykelbanor	2 000	0	1 617	0	1 617	383	2 800	-800
Trafiksäkerhet/tillgänglighet	1 000	0	106	0	106	894	150	850
Stadsmiljö, Offentliga rum								
Lekplatser	2 000	4 400	6 486	0	6 486	-86	6 500	-100
Upprustning torg/gata	4 000	4 650	463	0	463	8 187	1 288	7 362
Urbana stråk/miljöer	2 000	0	0	0	0	2 000	0	2 000
Stadsmiljö, ofördelat anslag	2 000	0	0	0	0	2 000	0	2 000
Personalbyggnad Ellbo ARV	1 000	0	0	0	0	1 000	0	1 000
Anläggningar, Fritid								
Konstgräs Strömsvallen	3 500	0	0	0	0	3 500	0	3 500
Upprustning badplatser	800	0	45	0	45	755	300	500
Upprustning Ekaråsen	1 000	0	0	0	0	1 000	0	1 000
Underhållsåtgärder	1 000	0	440	0	440	560	743	257
Personalbyggnad Ellbo ARV	2 000	0	0	0	0	2 000	0	2 000
Byggnader och lokaler								
Reservkraftverk	2 200	0	0	0	0	2 200	500	1 700
Övriga investeringar, byggnader och lokaler	3 000	0	0	0	0	3 000	2 500	500
Summa skatt	54 690	10 000	18 409	0	18 409	46 281	38 591	26 099

forts. 8.6 Investeringsredovisning 2023-08-31

Pågående projekt, tkr	Årets investeringar						Prognos helår	Avvikelse Helår	
	Årsbudget	Resultat-överföring	Utgifter	Inkomster	Summa	Avvikelse			
VA, Nyinvesteringar									
Singelserviser, exkl anslutningsavg	1 000	0	284	0	284	716	1 000	0	
VA, Förnyelse									
Rörnät	25 000	0	13 654	0	13 654	11 346	25 000	0	
Övriga VA-anläggningar	2 000	2 000	2 754	0	2 754	1 246	3 722	278	
Planerat underhåll vattenanläggningar	500	0	360	0	360	140	985	-485	
Planerat underhåll avloppsanläggningar	5 000	2 000	3 164	0	3 164	3 836	8 900	-1 900	
VA, Ofördelat anslag, oförutsett	3 000	0	1 018	0	1 018	1 982	3 000	0	
VA, Övriga VA-investeringar									
Personalbyggnad Eilbo ARV	9 000	0	961	0	961	8 039	1 600	7 400	
Projektering reservoar Lödöse	300	0	0	0	0	300	300	0	
Förstudie nya VA-verk	1 000	0	0	0	0	1 000	0	1 000	
VA, Exploateringsinvesteringar									
Lödöse, Norra Gossagården	500	0	0	0	0	500	500	0	
Anslutningsavgifter									
Stallgärdet	0	0	0	-1 097	-1 097	-1 097	-1 097	1 097	
SUMMA VA	47 300	4 000	22 195	-1 097	21 098	28 008	43 910	7 390	
Avfall, nyinvestering									
Ny ÅVC	50 000	0	0	0	0	50 000	4 000	46 000	
Avfalls-investeringar									
ÅVC, drift och underhåll	50	0	0	0	0	50	50	0	
Digitalisering ÅVC, utveckling IT-system	50	0	0	0	0	50	50	0	
Digitalt fordons system	1 000	0	0	0	0	1 000	1 000	0	
Ofördelat anslag	500	0	426	0	426	74	500	0	
Summa avfall	51 600	0	426	0	426	51 174	5 600	46 000	
Summa investeringar	153 590	14 000	41 030	-1 097	39 933	125 463	88 101	79 489	

Periodens investeringar uppgår till 41,0 mnkr och periodens avskrivningar uppgår till 35,8 mnkr. De största investeringarna avser omläggning och utbyggnad inom VA-verksamheten. Prognosen för årets investeringar uppgår till 88,1 vilket är en 79,5 mnkr lägre än budget. Den största avvikelsen är inom avfallsverksamheten där ny ÅVC (50 mnkr) inte kommer att genomföras under året.

8.7 Exploateringsredovisning

Exploateringsprojekt, tkr	Akkumulerat t o m 2022	Utfall 2023-08		Prognos 2023		Budget 2023		Budget 2024		Budget 2025	
	Utgifter	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Lödöse											
Norra Gossagården	-3 439		-624		-1 500		-1 000	20 000	-17 000	6 000	-5 000
del av Tingberg 14:1	-1 107		-721		-1 000	0	-1 000	0	-1 000		-17 000
Rådjursvägen						0		0	-1 000		-1 000
Lödöse S. Gossagården									-1 000		-1 000
Kvarnkontoret	-108										-500
Verksamhetsplan I	-33		-98		-500		-1 000		-1 000		-1 000
Tingberg 4:26		29	-17								
Ström											
Södra Stallgårdets förskola	-1 146		-89		-500		-500		-1 000		
Södra Stallgårdets bostäder	-31		-408		-800		-1 000	6 500			
Strömsparken och ev. sluss					0		-1 000		-1 000		-1 000
FÖP ström					0		-1 000		-1 000		
Östra Berg					-200		-1 000		-2 000		-1 000
Detaljplan Ryk 1:12 och Sröm 1:35		157	-125								
Lilla Edet											
Edet Stommen					0		-1 000		-1 000		-1 000
Spånkajen									-1 000		
Bondevägen									-5 000		
Nygård											
Förtätning									-1 000		-1 000
Ospecificerat											
Bostadsändamål					-250		-500		-500		-500
Verksamhetsmark					-250		-500		-500		-500
Summa	-5 864	186	- 2 082		-5 000	0	-9 500	26 500	-35 000	6 000	-30 500

Planarbetet för Norra Gossagården bedöms överskrida årets budget med ca 500 Tkr. Detta beror främst på högre kostnader än beräknat för trafikutredningar. Kostnaderna för Verksamhetsplan 1 (förstudie) uppskattas bli 500 Tkr lägre än budgeterade medel. Detta främst för att kostnaderna för utredningar blivit lägre.

FÖP Ström samt Stommen är enligt beslutad tidplan för planarbete framflyttade och planarbetet för Strömsparken och ny sluss bekostas till 100 % av Trafikverket. Kostnaderna för Östra Berg (förstudie) beräknas bli ca 800 Tkr lägre än årets budget för att arbetet planeras kunna påbörjas först under årets senare del.

Resultatpåverkande projekt 2023-08-31

tkr	Intäkter	Kostnader	Resultat
Centralen 4	2 500	-961	1 539
Ny tomt	530	-85	445
Summa	3 030	-1 046	1 984

Markförsäljningar 2023-08-31

tkr	Inkomst
Centralen 4	2 500
Ny tomt*	530
Summa	3 030

* Avser tomt i Nygård 7:84, Hjärtum 14:87

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 180

Avfallstaxa 2024

Dnr KS 2023/334

Sammanfattning

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avfallstaxan 2024 i enlighet med samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122.

Förslag på uppräknings jämfört med avfallstaxan 2023

1. Uppräknings exklusive slamtömning med 4% jämfört med Avfallstaxa 2023.
2. Uppräknings av slamtömning på 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4). Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08

Samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122

Avfallstaxa 2024

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheten har ett upparbetat överskott på cirka 1,6 mnkr sedan tidigare år. Under 2023 har verksamheten budgeterat ett underskott på 1, 0 mnkr. Det resterande överskottet på 0,6 mnkr kommer användas till fullo under 2024 vilket har medfört att verksamheten har kunnat reducera den föreslagna taxehöjningen med några procentenheter.

Detta medför att hela det upparbetade beloppet har reglerats till fullo vid årsskiftet 2024/2025.

Kostnadsexempel:

Typexempel som visar kostnadsutveckling per år för ett vanligt hushåll samt slamtömning per tillfälle:

Pris för standardabonnemang, matavfall varannan vecka, restavfall var fjärde vecka. Inklusive grundavgift villa, inklusive moms.				
År	Pris, kr	Prisskillnad i %	Prisskillnad, kr	Prisskillnad, kr/månad
2023	2 428,85			
2024	2 525,64	4%	96,79	8,06
Slamtömning, 2- eller 3-kammarbrunn, 0–3 m ³ , inklusive behandlingsavgift och moms				

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

År	Pris, kr	Prisskillnad i %	Prisskillnad per tillfälle, kr
2023	1 277,25		
2024	1 404,97	10	127,73

Jämförelse mellan närliggande kommuner för hushållsavfall och med samma standardabonnemang som i kostnads kalkylen.

Kommun	Årskostnad standardabonnemang, 2023	Föreslag en höjning, %	Föreslagna höjning kr/mån	Årskostnad standardabonnemang, 2024
Lilla Edet	2 428 kr	4 %,	8,07 kr	2 525 kr
Trollhättan	1 483 kr	i.u	i.u	i.u
Stenungssund	2 077 kr	6 %	10,39 kr	2 202 kr
Ale	2 725 kr	5%	11,35 kr	2 861 kr
Lerum	2 368 kr	10 %	19,88 kr	2 807 kr

Yrkande

Julia Färjhage (C) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Andreas Freiholtz (SD) yrkar att taxehöjningen på grundavgiften på 4 % samt taxehöjningen på insamling på 4% tas bort.

Frej Dristig (SD) tillstyrker Andreas Freiholtz yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer arbetsutskottets förslag punkt 1 mot Andreas Freiholtz yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag,

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Följande beslutsgång fastställs:

Ja-röst för Julia Färjhages yrkande

Nej-röst för Frej Dristigs yrkande

	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Julia Färjhage (C)	X		
Frej Dristig (SD)		X	
Madeleine Librén (S)	X		
Anne-Lie Palm (S)	X		

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Jörgen Andersson (C)	X		
Peter Spjuth (V)	X		
Zara Blidevik (M)	X		
Andreas Freiholtz (SD)		X	
Niclas Ahlberg (SD)		X	
Gustav Lagnander (EDL)		X	
Camilla Nilsson (KD)		X	
	6	5	

Vid omröstningen avges 6 ja-röster och 5 nej-röster och kommunstyrelsen har därmed bifallit Julia Färjhages yrkande.

Därefter konstaterar ordföranden att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag punkt 2 och 3.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att anta Avfallstaxa enligt samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122, att gälla från 1 januari 2024 och tillsvidare:

1. Avfallstaxa exklusive slamtömning höjs med 4% jämfört med 2023.
2. Slamtömning höjs med 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4). Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.
3. Kommunfullmäktige beslutar under rubriken ”Avgifter för slamtömning av enskilda avlopp” ändras texten *Avgift erläggs per tömd brunn/behållare till ”Anläggning som består av flera brunnar/behållare som är sammankopplade, har samma huvudman och är belägna inom samma plats, räknas som en tömning”*.

Reservation

Frej Dristig (SD), Andreas Freiholtz (SD), Niclas Ahlberg (SD), Gustav Lagnander (EDL) och Camilla Nilsson (KD) reserverar sig mot beslutet i punkt 1 till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

§ 120

Avfallstaxa 2024

Dnr KS 2023/334

Sammanfattning

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avfallstaxan 2024 i enlighet med samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122.

Förslag på uppräknings jämfört med avfallstaxan 2023

1. Uppräknings exklusive slamtömning med 4% jämfört med Avfallstaxa 2023.
2. Uppräknings av slamtömning på 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4).
Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.

Beslutsunderlag

Ekonomischefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08

Samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122

Avfallstaxa 2024

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheten har ett upparbetat överskott på cirka 1,6 mnkr sedan tidigare år. Under 2023 har verksamheten budgeterat ett underskott på 1, 0 mnkr. Det resterande överskottet på 0,6 mnkr kommer användas till fullo under 2024 vilket har medfört att verksamheten har kunnat reducera den föreslagna taxehöjningen med några procentenheter.

Detta medför att hela det upparbetade beloppet har reglerats till fullo vid årsskiftet 2024/2025.

Kostnadsexempel:

Typexempel som visar kostnadsutveckling per år för ett vanligt hushåll samt slamtömning per tillfälle:

Pris för standardabonnemang, matavfall varannan vecka, restavfall var fjärde vecka. Inklusive grundavgift villa, inklusive moms.				
År	Pris, kr	Prisskillnad i %	Prisskillnad, kr	Prisskillnad, kr/månad
2023	2 428,85			
2024	2 525,64	4%	96,79	8,06
Slamtömning, 2- eller 3-kammarbrunn, 0–3 m ³ , inklusive behandlingsavgift och moms				

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

År	Pris, kr	Prisskillnad i %	Prisskillnad per tillfälle, kr
2023	1 277,25		
2024	1 404,97	10	127,73

Jämförelse mellan närliggande kommuner för hushållsavfall och med samma standardabonnemang som i kostnadskalkylen.

Kommun	Årskostnad standardabonnemang, 2023	Föreslagen höjning, %	Föreslagen höjning kr/mån	Årskostnad standardabonnemang, 2024
Lilla Edet	2 428 kr	4 %,	8,07 kr	2 525 kr
Trollhättan	1 483 kr	i.u	i.u	i.u
Stenungssund	2 077 kr	6 %	10,39 kr	2 202 kr
Ale	2 725 kr	5%	11,35 kr	2 861 kr
Lerum	2 368 kr	10 %	19,88 kr	2 807 kr

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige beslutar att anta Avfallstaxa 2024 enligt samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122.

1. Avfallstaxa exklusive slamtömning höjs med 4% jämfört med 2023.
2. Slamtömning höjs med 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4). Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.

Julia Färjhage (C) lämnar dessutom följande ändringsyrkande

1. Kommunfullmäktige beslutar under rubriken ”Avgifter för slamtömning av enskilda avlopp” ändras texten *Avgift erläggs per tömd brunn/behållare* till ”Anläggning som består av flera brunnar/behållare som är sammankopplade, har samma huvudman och är belägna inom samma plats, räknas som en tömning”.

Andreas Freiholtz (SD) yrkar att taxehöjningen på grundavgiften på 4 % samt taxehöjningen på insamling på 4% tas bort.

Beslutsgång

Först frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages punkt 1 eller Andreas Freiholtz yrkande och finner att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs.

Ja-röst för Julia Färjhages yrkande

Nej-röst för Andreas Freiholtz yrkande

Vid omröstningen avges 3 ja-röster (Julia Färjhage, Zara Blidevik och Anne-Lie Palm) och 2 nej-röster (Frej Dristig och Andreas Freiholtz)

Därefter konstaterar ordföranden att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande i punkt 2.

Till sist frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller eller avslår Julia Färjhages ändringsyrkande och finner att arbetsutskottet bifaller punkt 3.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar att anta Avfallstaxa 2024 enligt samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122:

1. Avfallstaxa exklusive slamtömning höjs med 4% jämfört med 2023.
2. Slamtömning höjs med 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4). Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.
3. Kommunfullmäktige beslutar under rubriken ”Avgifter för slamtömning av enskilda avlopp” ändras texten *Avgift erläggs per tömd brunn/behållare* till ”Anläggning som består av flera brunnar/behållare som är sammankopplade, har samma huvudman och är belägna inom samma plats, räknas som en tömning”.

Avfallstaxa 2024

Dnr KS 2023/334

Sammanfattning

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avfallstaxan 2024 i enlighet med samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122.

Förslag på uppräknig jämfört med avfallstaxan 2023

1. Uppräknig exklusive slamtömning med 4% jämfört med Avfallstaxa 2023.
2. Uppräknig av slamtömning på 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4).
Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08
Samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122
Avfallstaxa 2024

Ekonomiska konsekvenser

Verksamheten har ett upparbetat överskott på cirka 1,6 mnkr sedan tidigare år. Under 2023 har verksamheten budgeterat ett underskott på 1, 0 mnkr. Det resterande överskottet på 0,6 mnkr kommer användas till fullo under 2024 vilket har medfört att verksamheten har kunnat reducera den föreslagna taxehöjningen med några procentenheter.

Detta medför att hela det upparbetade beloppet har reglerats till fullo vid årsskiftet 2024/2025.

Kostnadsexempel:

Typexempel som visar kostnadsutveckling per år för ett vanligt hushåll samt slamtömning per tillfälle:

Pris för standardabonnemang, matavfall varannan vecka, restavfall var fjärde vecka. Inklusive grundavgift villa, inklusive moms.				
År	Pris, kr	Prisskillnad i %	Prisskillnad, kr	Prisskillnad, kr/månad
2023	2 428,85			
2024	2 525,64	4%	96,79	8,06
Slamtömning, 2- eller 3-kammarbrunn, 0–3 m ³ , inklusive behandlingsavgift och moms				
År	Pris, kr	Prisskillnad i %	Prisskillnad per tillfälle, kr	
2023	1 277,25			
2024	1 404,97	10	127,73	

Jämförelse mellan närliggande kommuner för hushållsavfall och med samma standardabonnemang som i kostnadskalkylen.

Kommun	Årskostnad standardabonnemang, 2023	Föreslag en höjning, %	Föreslagna höjning kr/mån	Årskostnad standardabonnemang, 2024
Lilla Edet	2 428 kr	4 %,	8,07 kr	2 525 kr
Trollhättan	1 483 kr	i.u	i.u	i.u
Stenungsund	2 077 kr	6 %	10,39 kr	2 202 kr
Ale	2 725 kr	5%	11,35 kr	2 861 kr
Lerum	2 368 kr	10 %	19,88 kr	2 807 kr

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta Avfallstaxa 2024 enligt samhällsnämndens protokoll Dnr SAN 2023/180 § 122.

1. Avfallstaxa exklusive slamtömning höjs med 4% jämfört med 2023.
2. Slamtömning höjs med 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4). Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.

Jörgen Karlsson
Ekonomichef
jorgen.karlsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Sektorchef, Karin Holmström

Enhetschef avfall och återvinning, Ulf Nilsson
Ekonomichef, Jörgen Karlsson
Sektorekonom, Simon Dahlgren

Samhällsnämnden protokoll 2023-08-31

§ 122

Avfallstaxa 2024

Dnr SAN 2023/180

Sammanfattning

Förändringar i verksamheten

Med start 1 januari 2024 kommer, avfall och återvinningsenheten, ansvara för förpackningsinsamlingen på de nuvarande återvinningsstationerna vilket genererar i ökade kostnader men som kommunen blir kompenserade enligt ett schablonbelopp för varje återvinningsstation. För närvarande kommer dock ingen kompensation för enhetens arbetsinsats inför övertagande år 2024 att utbetalas.

Med start under kvartal 2 2024 kommer enheten också hantera kundtjänst för slamhantering i kommunen. Enheten kalkylerar med att lösa kundtjänsten med befintlig budget samt med e-tjänster och andra digitala lösningar. Eventuella kundförluster kommer belasta budgeten till skillnad från idag då dessa belastar entreprenören.

Enheten arbetar med digitaliseringar, de kommer leda till effektiviseringar på sikt, men kommer 2023–2024 generera kostnader för implementeringen. Redan vid upphandlingsfasen jobbar enheten med att skapa förutsättningar så att leverantören kan lämna ett så kostnadseffektivt anbud som möjligt.

Upphandlingar, kostnadsökningar och osäkerhetsfaktorer

Under kvartal 2 och 3 år 2023 kommer flera upphandlingar påbörjas samt avslutas. Upphandlingarna inom slamtömning och omhändertagande av avfallet på ÅVC, som även innefattar transport, kommer ha stor påverkan på enhetens ekonomi och troligtvis ökade kostnader.

Kommunens kostnader för slamtömning för 2023 har ökat med drygt 20% jämfört med 2022 på grund av indexreglering. Denna kostnadsökning, som vi uppskattar kommer bestå under 2024, slår nu igenom i form av ökning av taxan. Vi planerar att ha ett nytt avtal för slamtömning med start 1 januari 2024.

Verksamheten har generella kostnadsökningar överallt i verksamheten, dels för köpta produkter, dels för att leverantörsavtalen indexregleras upp. Arbetet med att komma i fas med avfallsplanen är också kostnadsdrivande.

Enhetens ekonomi

Enheten ligger just nu på positivt eget kapital, men det beräknas vara uttraderat 2024, genom planerade negativa resultat 2023 och 2024. Resultatet 2024 beräknas bli negativt trots ökningen av taxan. Skulle taxan inte ökas alls 2024 skulle det medföra ett mycket stort negativt resultat som måste regleras under påföljande år.

Samhällsnämnden protokoll 2023-08-31

Omvärldsanalys

Av olika anledningar har alla kommuner inte kunnat svara på hur mycket de kommer justera avfallstaxan inför 2024 men sett till de som svarat har Lilla Edet lägsta höjningen i procent och i kronor räknat. Flera andra kommuner har också ett upparbetat överskott men som ändå väljer att justera taxan uppåt, Dock ska man veta att inga beslut är tagna angående taxejusteringen i kommunerna.

Den föreslagna taxan kommer medföra att Lilla Edet kommer hamna i det mellersta skiktet prismässigt gentemot våra närmaste kommuner. Även om Trollhättan (Trollhättans Energi) inte har lämnat några siffror är det högst troligt att de och Stenungssund kommer kunna erbjuda en lägre taxa än Lilla Edet. Dock kommer Lilla Edet ha en lägre taxa än Ale och Lerum.

Inga förslag på taxorna i kommunerna är antagna ännu bör påpekas.

Förslag på indexuppräkning jämfört med avfallstaxan 2023

1. Indexökning exklusive slamtömning på 4% jämfört med Avfallstaxa 2023.
2. Indexökning slamtömning på 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4).
Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.

Förändringar av tjänster i avfallstaxan jämfört med Avfallstaxa 2023:

För att öka servicen samt valmöjligheterna för kommuninnevånarna önskar vi införa nya tjänster samt även utveckla nuvarande tjänster.

Nedan följer en lista i punktform med nya tjänster och ändringar jämfört med avfallstaxan 2023:

1. Matavfallsabonnemang med sommarinsamling varje vecka för verksamheter införs.
Motivering: Finns efterfrågan på tjänsten.
2. Matavfallsabonnemang med tätare hämtning på sommaren införs.
Motivering: En förväntad efterfrågan från invånare.
3. Extratjänst där kärl kan hämtas ut på plats (ÅVC) mot lägre avgift jämfört med utkörning av kärl.
Motivering: Finns efterfrågan på tjänsten.
4. Besök för verksamheter till ÅVC delas upp i besök som har farligt avfall med sig och besök utan farligt avfall med sig. Där besök utan Farligt avfall får en lägre avgift än idag och de med Farligt avfall får en högre avgift än idag. Besök med enbart elektronik och förpackningar skrivs också ut i taxan som avgiftsfria för tydlighetens skull.
Motivering: Blir rättvisare, där de mer kostsamma besöken får betala mer.

Samhällsnämnden protokoll 2023-08-31

5. Extra tjänst med tömning av ett par avfallskärl (grönt och brunt), istället för att ta ut två extratömningsavgifter när två kärl på samma ställe behöver tömmas till en lägre avgift.
Motivering: Speglar bättre verklig kostnad.
6. Extratjänsten som handlar om extra utrustning till avfallskärl specificerar nu istället vilken utrustning det handlar om, och delas upp i två extratjänster: Lås och Lock i lock.
Motivering: Tydligare vad tjänsten innebär.
7. Extratjänst ersättning vid förlust av passerkort halveras.
Motivering: Nytt passersystem planeras, och då behövs inte längre så många passerkort.
8. Nytt frivilligt abonnemang med hämtning av trädgårdsavfall på sommaren.
Motivering: Finns efterfrågan för tjänsten.
9. Avgift för osorterat avfall införs.
Motivering: Vi har noterat att plast har förekommit i matavfallet, vilket orsakar stora problem för återvinningen. Även i det gröna kärlet samt i mottagningen på ÅVC förekommer felsortering. Avgiften är tänkt att användas när påtalande inte avhjälpt felsorteringen, rutin för detta kommer att tas fram.
10. Avgift för nyckelhantering införs.
Motivering: Verksamheten hanterar ett hundratal nycklar, hanteringen kring dem orsakar merarbete. Tanken är att verksamheten erbjuder installation av ett enhetligt nyckelsystem verksamheten kan använda, så att bara en nyckel/tagg eller liknande krävs till alla lås, för att då inte behöva betala denna avgift.
11. Containertjänst införs för hämtning av avfall vid fastighet införs.
Motivering: Finns efterfrågan på tjänsten.
12. Slamtömning får en ny indelningsavgift, framkörningsavgift. Den befintliga Behandlingsavgiften tas bort och läggs in i Tömningsavgiften. En tömning kommer då att få den totala kostnaden framkörningsavgift + tömningsavgift + eventuell extratjänst.
Motivering: Detta ger en mer rättvis kostnad för de som tömmer mer än en brunn på samma fastighet. Att lägga in Behandlingsavgiften i tömningsavgiften blir tydligare för fastighetsägarna.
13. Slamtömning, ordinarie tömning kommer att ske enligt ett schema kommunen fastslår. Önskas tömning utanför det schemat behöver extratjänst beställas.
Motivering: Detta behövs för att kunna rationalisera körningarna, att tömningar i samma område till exempel görs vid samma tillfälle.
14. Slamtömning blir möjlig att tidsboka.
Motivering: Har efterfrågats, exempelvis grävarbete när nytt enskilt avlopp ska anläggas.
15. Slamtömning, budad hämtning inom två arbetsdagar görs om till inom 24 timmar.
Motivering: Brådskande tömningar kan ofta inte vänta en dag eller två.

Samhällsnämnden protokoll 2023-08-31

16. Slamtömning, extratjänst för extra personal och utrustning förtydligas angående när den ska tillämpas.
Motivering: Ökar tydligheten.
17. Slamtömning, två tjänstetabeller kommer finnas där den ena avser perioden 2024-01-01 till 2024-03-31 och den andra 2024-04-01 framåt.
Där den första perioden kommer motsvara avfallstaxa 2023 med indexuppräknings.
Motivering: Nya tjänster när nytt avtal påbörjas.
18. Förpackningar, tjänst för insamling av förpackningar och tidningar i kärll kommer att införas till flerbostadshus och verksamheter.
Motivering: Tjänst som efterfrågas och som är en del av det kommunala ansvaret att samla in förpackningar från årsskiftet (kommunen är inte ansvarig att samla in hos verksamheter, endast verksamheter som är samlokaliserade och har begärt insamling).

Beslutsunderlag

Samhällsnämndens arbetsutskott § 114/2023

Tjänsteskrivelse Avfallstaxa 2024, daterad 2023-07-06,

Avfallstaxa 2024, daterad 2023-07-05, Dnr SAN 2023/180

Innehållande:

- Indexökning exklusive slamtömning på 4% jämfört med Avfallstaxa 2023.
- Indexökning slamtömning på 4% (kvartal 1) och 10% (kvartal 2–4).
Procenttalet (10%) avser ökning mot Avfallstaxa 2023.
- Förändringar av 18 stycken tjänster i avfallstaxan jämfört med Avfallstaxa 2023.

Yrkanden

Andreas Freiholtz (SD) yrkar att taxehöjningen på grundavgiften på 4 % samt taxehöjningen på insamling på 4% tas bort.

Mona Dieng (S) yrkar avslag på Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Jörgen Andersson (C) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att samhällsnämnden avslår Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Omröstning begärs.

Samhällsnämnden protokoll 2023-08-31

Samhällsnämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Nej-röst för Mona Diengs (S) förslag.

Omröstningsresultat

Med 5 ja-röster för Andreas Freiholtz (SD) förslag och 6 nej-röster för Mona Diengs (S) förslag beslutar samhällsnämnden bifalla Mona Diengs (S) förslag.

Ledamot/tjänstgörande ersättare	Ja-röst	Nej-röst	Avstår från att rösta
Mona Dieng (S)		X	
Andreas Freiholtz (SD)	X		
Anne-Lie Palm (S)		X	
Johannes Vennman (C)		X	
Jörgen Andersson (C)		X	
Ethel Augustsson (C)		X	
Christian Lindeman (M)		X	
Jari Kalliomäki (SD)	X		
Lorentz Lindell (SD)	X		
Niclas Ahlberg (SD)	X		
Stefan Larsson (KD)	X		
Summa	5	6	

Beslut

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta Avfallstaxa 2024 daterad 2023-07-05.

Reservation

Andreas Freiholtz (SD), Jari Kalliomäki (SD), Lorentz Lindell (SD), Niclas Ahlberg (SD) och Stefan Larsson (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Beslutet expedieras till
Kommunfullmäktige

Datum: 2023-07-05

Dnr SAN 2023/180

**Avfallstaxa 2024
Lilla Edets kommun**

Antagen av kommunfullmäktige XX

Avfallsavgifter allmänna bestämmelser

För åtgärder avseende fastighetsrenhållning i form av bortforsling och oskadliggörande av avfall m.m. som enligt gällande lokal renhållningsordning och miljöbalken åligger kommunen, skall fastighetsägaren erlägga avgifter enligt denna taxa. För verksamhets-specifika avgifter, som verksamhets besöksavgift till Återvinningscentralen, skall verksamhetsutövaren erlägga avgift.

Fastigheter som genererar kommunalt avfall ska betala grundavgift och abonnemangsavgift. Övriga avgifter erläggs vid beställning eller där de är tillämpliga.

I grundavgift ingår tillgång till Återvinningscentralen (ÅVC), kundtjänst och fakturering. I abonnemangsavgift ingår transport och omhändertagande av kommunalt avfall enligt abonnemangstypen.

En grundavgift betalas per hushåll och/eller per verksamhet. Flera grundavgifter kan vara tillämpliga på en fastighet.

För hämtning med andra metoder än de som är beskrivna i denna avfallstaxa eller där förhållandena väsentligt avviker från vad som är normalt får Samhällsnämnden besluta om särskilda avgifter i enlighet med grunderna för denna avfallstaxa och de grunderna som anges i 27 kap 5§ miljöbalken.

Betalning sker i normalfallet genom fakturering fyra gånger per år för fastigheter med året runt abonnemang och två gånger per år för fastigheter med sommarabonnemang. Betalning ska ske till Lilla Edets kommun.

Grundavgift

Grundavgift erläggs för varje en- och tvåfamiljshus, fritidshus, lägenhet samt verksamhet på fastigheten. Verksamhet är alla typer av verksamheter som ger upphov till kommunalt avfall. Fritidshus grundavgiften avser hushåll där ingen är folkbokförd.

Grundavgift	Årsavgift exkl. moms	Årsavgift inkl. moms
En- och tvåfamiljshus	981 kr	1 226,25 kr
Fritidshus	491 kr	613,75 kr
Lägenhet	491 kr	613,75 kr
Verksamhet	491 kr	613,75 kr

Abonnemangsavgifter restavfall och matavfall

Fastigheter för bostadsändamål eller där verksamhet bedrivs och där kommunalt avfall uppstår ska fastigheten ha ett abonnemang enligt denna taxa.

Abonnemangsavgift erläggs per behållarstorlek och tömningsintervall.

För att välja sommarabonnemang krävs grundavgiften Fritidshus eller Verksamhet, de med grundavgifterna Lägenhet eller En- och tvåfamiljshus kan välja sommarabonnemang utöver deras befintliga helårsabonnemang.

Abonnemangstyp	Antal tömningar per år
Helår varje vecka	52 styck.
Helår varannan vecka	26 styck
Helår var fjärde vecka	13 styck
Helår 2 ggr per vecka	104 styck
Helår 4 ggr per vecka	208 styck
Sommar varje vecka, första hämtning sker i maj	22 styck
Sommar varannan vecka, första hämtning sker i maj	11 styck
Sommar var fjärde vecka, första hämtning sker i maj	6 styck
Sommar 2 ggr per vecka, första hämtning sker i maj	44 styck
Sommar 4 ggr per vecka, första hämtning sker i maj	88 styck
Varje vecka v.26-v.34. Varannan vecka övriga delen av året.	31 styck
Varje vecka v.26-v.34. Varannan vecka övriga sommarperioden.	16 styck

Abonnemang separat insamling av matavfall

Abonnemangen nedan kan delas av fastigheter efter godkännande enligt gällande avfallsföreskrifter, abonnemangsavgiften delas då lika mellan de fastigheterna, eller med 25% och 75% om sommarabonnemang delar med helårabonnemang.

Abonnemangstyp	Kärlstorlek i liter	Hämtningsintervall	Årsabonnemangsavgift exkl. moms	Årsabonnemangsavgift inkl. moms
Helår insamling	140	Varannan vecka	346 kr	432,50 kr
Helår insamling	140	Varje vecka v.26-v.34. Varannan vecka övriga delen av året.	450 kr	562,25 kr
Sommar insamling	140	Varannan vecka	174 kr	217,50 kr
Sommar insamling	140	Varje vecka v.26-v.34. Varannan vecka övriga delen av året.	226 kr	282,75 kr
Hemkompost*	-	-	0 kr	0,00 kr
Helår insamling**	140	Varje vecka	760 kr	950,00 kr
Sommar insamling**	140	Varje vecka	383 kr	478,50 kr

**Ej valbara av enskilda hushåll

* Kräver "anmälan om kompostering" och godkännande av Samhällsnämnden

Abonnemang insamling av restavfall i kärl

Abonnemangen nedan kan delas av fastigheter efter godkännande enligt gällande avfallsföreskrifter, abonnemangsavgiften delas då lika mellan de fastigheterna, eller med 25% och 75% om sommarabonnemang delar med helårabonnemang.

Abonnemangstyp	Kärlstorlek i liter	Hämtningsintervall	Årsabonnemangsavgift avgift exkl. moms	Årsabonnemangsavgift avgift inkl. moms
Helår	140	Varannan vecka	1 387 kr	1 733,75 kr
Helår	140	Var fjärde vecka	694 kr	867,50 kr
Helår	190	Varannan vecka	1 884 kr	2 355,00 kr
Helår	190	Var fjärde vecka	942 kr	1 177,50 kr
Sommar	140	Varannan vecka	693 kr	866,25 kr
Sommar	140	Var fjärde vecka	346 kr	432,50 kr
Sommar	190	Varannan vecka	942 kr	1 177,50 kr

Sommar	190	Var fjärde vecka	471 kr	588,75 kr
Sommar*	190	Varje vecka	1 886 kr	2 357,50 kr
Sommar*	370	Varje vecka	3 675 kr	4 593,75 kr
Sommar*	370	Varannan vecka	1 837 kr	2 296,25 kr
Sommar*	370	Var fjärde vecka	918 kr	1 147,50 kr
Sommar*	660	Varannan vecka	4 072 kr	5 090,00 kr
Sommar*	660	Varje vecka	6 514 kr	8 142,50 kr
Sommar*	660	2 ggr/vecka	13 026 kr	16 282,50 kr
Sommar*	660	4 ggr/vecka	26 050 kr	32 562,50 kr
Helår*	190	Varje vecka	3 768 kr	4 710,00 kr
Helår*	370	Varje vecka	7 351 kr	9 188,75 kr
Helår*	370	Varannan vecka	3 673 kr	4 591,25 kr
Helår*	370	Var fjärde vecka	1 837 kr	2 296,25 kr
Helår*	660	Varannan vecka	8 142 kr	10 177,50 kr
Helår*	660	Varje vecka	13 026 kr	16 282,50 kr
Helår*	660	2 ggr/vecka	26 050 kr	32 562,50 kr
Helår*	660	4 ggr/vecka	52 101 kr	65 126,25 kr

*Ej valbara av enskilda hushåll

Dragvägsavgift tömning av avfallskärl

Dragvägsavgiften i tabellen nedan är inte fritt valbar utan ska enbart tillämpas i enlighet med gällande renhållningsordning för Lilla Edets kommun.

Dragväg mellan fordonets uppställningsplats och hämtstället enkel väg. Avgift per kärl och hämtningstillfälle.	Avgifter exkl. moms	Avgifter inkl. moms
Klass 1, < 5 meter	0 kr	0,00 kr
Klass 2, 5-15 meter	26 kr	32,50 kr
Klass 3, 15-25 meter	53 kr	66,25 kr
Klass 4, >25 meter, kostnad per meter	6 kr	7,50 kr

Extra tjänster

Extra tjänster är fritt valbara.

Extra tjänster	Avgifter exkl. moms	Avgifter inkl. moms
Byte av kärlestorlek eller utkörning av kärll, per fastighet och tillfälle. Tillämpas ej under två månader efter nyinflyttning.	324 kr	405,00 kr
Byte av kärll eller hämtning av kärll, kärlet hämtas på kommunens anvisade utlämningsplats. Tillämpas ej under två månader efter nyinflyttning.	162 kr	202,50 kr
Avgift per besök till ÅVC efter 24 avgiftsfria besök till ÅVC per kalenderår och per hushåll.	270 kr	337,50 kr
Ersättningskort vid förlust av passerkort till ÅVC	104 kr	130,00 kr
Avgift per besök till ÅVC för verksamhet, där inget farligt avfall förekommer.	220 kr	275,00 kr
Avgift per besök till ÅVC för verksamhet, där farligt avfall förekommer.	374 kr	467,50 kr
Avgift per besök till ÅVC för verksamhet, där enbart elektronik eller förpackningar förekommer.	0 kr	0 kr
Hämtning per transport av övrigt kommunalt avfall, till exempel skrymmande avfall, där så är skäligt.	2 079 kr	2 598,75 kr
Extra tömning ett styck avfallskärll, inom tre arbetsdagar.	277 kr	346,25 kr
Extra tömning ett par av restavfallskärll samt matavfallskärll, inom tre arbetsdagar.	312 kr	390,00 kr
Extrautrustning till avfallskärll: Lås. Exklusive byte av kärll, utkörning eller hämtning av kärll.	500 kr	625,00 kr
Extrautrustning till avfallskärll: Lock i lock.	300 kr	375,00 kr
Utlåning av avfallskärll, 140 liter, för tillfälligt behov. Per kärll och per påbörjad sjudagarsperiod. En tömning ingår i priset.	748 kr	935,00 kr
Utlåning av kärll, 660 liter, för tillfälligt behov. Per kärll och per påbörjad sjudagarsperiod. En tömning ingår i priset.	903 kr	1 128,75 kr
Årsabonnemang hämtning av trädgårdsavfall i ett 370 kärll. Hämtning påbörjas i Maj. Hämtning varannan vecka. Avgiften avser 11 styck hämtningar.	656 kr	820,00 kr

Containertjänst

Avfallet som lämnas i containrarna ska sorteras enligt kommunens anvisningar. Om kommunen bedömer att sortering ej har skett enligt anvisningarna, kommer kommunen fakturera enligt blandat avfall.

Containeravgifter	Storlek	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
Hyra för container i 7 dagar, inklusive utkörning	10 kbm	600 kr	750,00 kr
Hyra för container i 7 dagar, inklusive utkörning	20 kbm	1 200 kr	1 500,00 kr
Hyra utöver 7 dagar, per dag	10 alt. 20 kbm	40 kr	50,00 kr
Tömning/hämtning Rent sorterat avfall	10 kbm	771 kr	963,75 kr
Tömning/hämtning Restavfall	10 kbm	2 700 kr	3 375,00 kr
Tömning/hämtning Blandat avfall	10 kbm	5 400 kr	6 750,00 kr
Tömning/hämtning Rent sorterat avfall	20 kbm	1 543 kr	1 928,75 kr
Tömning/hämtning Restavfall	20 kbm	5 400 kr	6 750,00 kr
Tömning/hämtning Blandat avfall	20 kbm	10 800 kr	13 500,00 kr

Nyckelhantering

Nyckelhantering	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
Avgift för att hantera nyckel som behövs för tömning av avfall eller slamtömning som inte tillhandahålls av kommunen.	/nyckel och år	600 kr	750,00 kr

Osorterat kommunalt avfall

Vid överlämning av avfall till kommunen som inte sorterats eller förpackats i enlighet med kommunens föreskrifter tillkommer en avgift på 1000 kr exklusive moms, 1250,00 kr inklusive moms, per tillfälle eller behållare.

Fastighetsnära insamling av förpackningar och tidningar

Dessa abonnemang är ej valbara av enskilda hushåll, endast valbara för verksamheter inklusive flerbostadshus.

Abonnemangstyp	Kärlstorlek i liter	Hämtningsintervall	Årsabonnemangsavgift exkl. moms	Årsabonnemangsavgift inkl. moms
Helår insamling, plast	660	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, plast	660	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, plast	370	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, plast	370	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, papper	660	Varje vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, papper	660	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, papper	370	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, papper	370	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, Glas färg	140	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, Glas ofärgad	140	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, metall	140	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, tidningar	140	Varje vecka	1 000 kr	1 250 kr
Helår insamling, Glas färg	140	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, Glas ofärgad	140	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, metall	140	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Helår insamling, tidningar	140	Varannan vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, plast	660	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, plast	660	Varannan vecka	250 kr	313 kr

Sommar insamling, plast	370	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, plast	370	Varannan vecka	250 kr	313 kr
Sommar insamling, papper	660	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, papper	660	Varannan vecka	250 kr	313 kr
Sommar insamling, papper	370	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, papper	370	Varannan vecka	250 kr	313 kr
Sommar insamling, Glas färg	140	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, Glas ofärgad	140	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, metall	140	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, tidningar	140	Varje vecka	500 kr	625 kr
Sommar insamling, Glas färg	140	Varannan vecka	250 kr	313 kr
Sommar insamling, Glas ofärgad	140	Varannan vecka	250 kr	313 kr
Sommar insamling, metall	140	Varannan vecka	250 kr	313 kr
Sommar insamling, tidningar	140	Varannan vecka	250 kr	313 kr

Avgifter för slamtömning av enskilda avlopp från och med 2024-04-01

Tömning av enskilda avlopp ska ske i enlighet med gällande renhållningsordning för Lilla Edets kommun. Avgift erläggs per tömd brunn/behållare.

Tömningsavgifter, inklusive behandlingsavgift. Vid tömning enligt av kommunen fastställt schema.	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
2- eller 3-kammarbrunn, 0-3 m ³	/styck	758 kr	947,50 kr
2- eller 3-kammarbrunn, 3,1-6 m ³	/styck	969 kr	1 211,25 kr
2- eller 3-kammarbrunn, 6,1-9 m ³	/styck	1 217 kr	1 521,25 kr
2- eller 3-kammarbrunn, 9,1- m ³	/m ³	122 kr	152,50 kr
Sluten tank, 0-3 m ³	/styck	781 kr	976,25 kr
Sluten tank, 3,1-6 m ³	/styck	969 kr	1 211,25 kr
Sluten tank, 6,1-9 m ³	/styck	1 217 kr	1 521,25 kr
Sluten tank, 9,1- m ³	/m ³	122 kr	152,50 kr
BDT-brunn	/styck	781 kr	976,25 kr

Vid tömning av enskilt avlopp enligt tabell ovan tillkommer en avgift för framkörning till fastighet enligt tabell nedan.

Frankörningsavgift	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
Framkörning till fastighet	/Styck	350 kr	437,50 kr

Extratjänster enligt tabell nedan kan tillämpas och erläggs utöver tömningsavgiften.

Extratjänster	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
Slangtillägg, när slangdragningen överstiger 15 meter, max 50 meter.	/5 m	59 kr	73,75 kr
Budad tömning inom 10 arbetsdagar från beställning. Kostnad utöver tömning, behandling och framkörning	/styck	700 kr	875,00 kr
Budad tömning inom 5 arbetsdagar från beställning. Kostnad utöver tömning, behandling och framkörning	/styck	936 kr	1 170,00 kr
Budad tömning inom 24 timmar arbetsdagar från beställning. Kostnad utöver tömning, behandling och framkörning	/styck	1 650 kr	2 062,50 kr
Hindrad tömning. Är en avgift för beställd tömning som ej kunnat utföras på grund av hinder på fastigheten tömningen skulle utföras på.	/styck	582 kr	727,50 kr

Extraavgift när extra personal eller extra utrustning krävs. Till exempel när mer än 50 meter slang krävs, eller när lock eller dylikt är så tungt att två personer krävs.	/per påbörjad arbetad halvtimme	943 kr	1 178,75 kr
Tidsbokad tömning, minst 10 arbetsdagar i förväg.	/styck	1 065 kr	1 331,25 kr

Avgifter för slamtömning av enskilda avlopp till och med 2024-03-31

Tömning av enskilda avlopp ska ske i enlighet med gällande renhållningsordning för Lilla Edets kommun. Avgift erläggs per tömd brunn/behållare.

Tömningsavgifter	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
2- eller 3-kammarbrunn, 0-3 m ³	/styck	738 kr	922,50 kr
2- eller 3-kammarbrunn, 3,1-6 m ³	/styck	916 kr	1 145,00 kr
2- eller 3-kammarbrunn, 6,1-9 m ³	/styck	1 150 kr	1 437,50 kr
2- eller 3-kammarbrunn, 9,1- m ³	/m ³	116 kr	145,00 kr
Sluten tank, 0-3 m ³	/styck	738 kr	922,50 kr
Sluten tank, 3,1-6 m ³	/styck	916 kr	1 145,00 kr
Sluten tank, 6,1-9 m ³	/styck	1 150 kr	1 437,50 kr
Sluten tank, 9,1- m ³	/m ³	116 kr	145,00 kr
BDT-brunn	/styck	738 kr	922,50 kr

Vid tömning av enskilt avlopp tillkommer en avgift för behandling av slam enligt tabell nedan.

Slambehandlingsavgift	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
Slam	/m ³	108 kr	135,00 kr

Extratjänster enligt tabell nedan erläggs utöver tömningsavgiften.

Extratjänster	Enhet	Pris per enhet exkl. moms	Pris per enhet inkl. moms
Slangtillägg, när slangdragningen överstiger 15 meter	/5 m	56 kr	70,00 kr
Extrahämtning slutentank 10, tillägg på tömning slutentank. Extrahämtning sker inom 10 arbetsdagar efter beställning	/styck	662 kr	827,50 kr
Extrahämtning, tillägg på tömning brunn eller tank. Extrahämtning sker inom 5 arbetsdagar efter beställning	/styck	885 kr	1 106,25 kr
Akuthämtning, tillägg på tömning brunn eller tank. Akuthämtning sker inom 2 arbetsdagar efter beställning	/styck	1 107 kr	1 383,75 kr

Hindrad tömning. Är en avgift för beställd tömning som ej kunnat utföras på grund av hinder på fastigheten tömningen skulle utföras på.	/styck	550 kr	687,50 kr
Extraavgift när extra personal eller extra utrustning krävs.	/per påbörjad arbetstimme	1 782 kr	2 227,50 kr

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 181

Avgifter för pedagogiska måltider

Dnr KS 2023/326

Sammanfattning

Avgifter för pedagogiska måltider, dvs måltider som medarbetare äter i tjänsten tillsammans med barn och elever, hanteras av bildningsnämnden enligt överenskommelse i april 2023, och beslut om desamma fattas av kommunfullmäktige. Bildningsnämnden lämnar förslag till kommunfullmäktige om vilka avgifter som ska gälla för pedagogiska måltider.

Mellan 2022 och 2023 var avgifterna för pedagogiska måltider oförändrade. Detta beror på att det förslag som lades fram i tjänsteskrivelse till samhällsnämnden 2022 återremitterades för vidare dialog mellan sektor samhälle och sektor bildning, varvid ingen avgiftsförändring gjordes.

Bildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avgifter för pedagogiska måltider enligt bildningsnämndens protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72

Inför 2024 föreslår bildningsnämnden att avgifterna för samtliga måltider år 2024 utgår från år 2023 års priser med uppräkningsindex av gällande index (konsumentprisindex, KPI).

För att få enhetlighet i vilka index som skall användas föreslår kommunstyrelsen att indexuppräkningsindex istället beräknas enligt följande:

Taxan för 2024 uppdateras i enlighet med gällande index enligt följande; 60% av kostnaden räknas upp med Prisindex i producent- och importled (PPI) med kvartal 3 som basmånad och kvartal 2 som avläsningsmånad. 40% av kostnaden räknas upp med Storhushållsprisindex (SPI) med september 2020 som basmånad och september som avläsningsmånad.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08

Bildningsnämndens protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72

Ekonomiska konsekvenser

Sektor bildning kommer efter fattat beslut att debiteras kostnaden för måltiderna av sektor samhälle. Vilka ekonomiska konsekvenser detta får för bildningsnämnden är i nuläget svårt att uppskatta, men det föreligger en risk att den kostnad som sektor bildning debiteras överstiger den intäkt som taxan pedagogiska måltiderna ger om ingen budgetjustering görs inom bildningsnämndens ram

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige beslutar om avgift för pedagogiska måltider att gälla från 1 januari 2024 och tillsvidare. Taxan för 2024 fastställs enligt index nedan och räknas sedan upp årligen. 60% av kostnaden räknas upp med Prisindex i producent- och importled (PPI) med kvartal 3 som basmånad och kvartal 2 som avläsningsmånad. 40% av kostnaden räknas upp med Storhushållsprisindex (SPI) med september 2020 som basmånad och september som avläsningsmånad.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om avgift för pedagogiska måltider att gälla från 1 januari 2024 och tillsvidare. Taxan för 2024 fastställs enligt index nedan och räknas sedan upp årligen. 60% av kostnaden räknas upp med Prisindex i producent- och importled (PPI) med kvartal 3 som basmånad och kvartal 2 som avläsningsmånad. 40% av kostnaden räknas upp med Storhushållsprisindex (SPI) med september 2020 som basmånad och september som avläsningsmånad.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

§ 121

Avgifter för pedagogiska måltider

Dnr KS 2023/326

Sammanfattning

Avgifter för pedagogiska måltider, dvs måltider som medarbetare äter i tjänsten tillsammans med barn och elever, hanteras av bildningsnämnden enligt överenskommelse i april 2023, och beslut om desamma fattas av kommunfullmäktige. Bildningsnämnden lämnar förslag till kommunfullmäktige om vilka avgifter som ska gälla för pedagogiska måltider.

Mellan 2022 och 2023 var avgifterna för pedagogiska måltider oförändrade. Detta beror på att det förslag som lades fram i tjänsteskrivelse till samhällsnämnden 2022 återremitterades för vidare dialog mellan sektor samhälle och sektor bildning, varvid ingen avgiftsförändring gjordes.

Bildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avgifter för pedagogiska måltider enligt bildningsnämndens protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72

Inför 2024 föreslår bildningsnämnden att avgifterna för samtliga måltider år 2024 utgår från år 2023 års priser med uppräkningsindex av gällande index (konsumentprisindex, KPI).

För att få enhetlighet i vilka index som skall användas föreslår kommunstyrelsen att indexuppräkningsindex istället beräknas enligt följande:

Taxan för 2024 uppdateras i enlighet med gällande index enligt följande; 60% av kostnaden räknas upp med Prisindex i producent- och importled (PPI) med kvartal 3 som basmånad och kvartal 2 som avläsningsmånad. 40% av kostnaden räknas upp med Storhushållsprisindex (SPI) med september 2020 som basmånad och september som avläsningsmånad.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08

Bildningsnämndens protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72

Ekonomiska konsekvenser

Sektor bildning kommer efter fattat beslut att debiteras kostnaden för måltiderna av sektor samhälle. Vilka ekonomiska konsekvenser detta får för bildningsnämnden är i nuläget svåra att uppskatta, men det föreligger en risk att den kostnad som sektor bildning debiteras överstiger den intäkt som taxan pedagogiska måltiderna ger om ingen budgetjustering görs inom bildningsnämndens ram

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget beslutsförslag.

Andreas Freiholtz (SD) tillstyrker Julia Färjhages yrkande.

Beslut

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget beslutsförslag.

Avgifter för pedagogiska måltider

Dnr KS 2023/326

Sammanfattning

Avgifter för pedagogiska måltider, dvs måltider som medarbetare äter i tjänsten tillsammans med barn och elever, hanteras av bildningsnämnden enligt överenskommelse i april 2023, och beslut om desamma fattas av kommunfullmäktige. Bildningsnämnden lämnar förslag till kommunfullmäktige om vilka avgifter som ska gälla för pedagogiska måltider.

Mellan 2022 och 2023 var avgifterna för pedagogiska måltider oförändrade. Detta beror på att det förslag som lades fram i tjänsteskrivelse till samhällsnämnden 2022 återremitterades för vidare dialog mellan sektor samhälle och sektor bildning, varvid ingen avgiftsförändring gjordes.

Bildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avgifter för pedagogiska måltider enligt bildningsnämndens protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72

Inför 2024 föreslår bildningsnämnden att avgifterna för samtliga måltider år 2024 utgår från år 2023 års priser med uppräkningsindex av gällande index (konsumentprisindex, KPI).

För att få enhetlighet i vilka index som skall användas föreslår kommunstyrelsen att indexuppräkningsindex istället beräknas enligt följande:

Taxan för 2024 uppdateras i enlighet med gällande index enligt följande; 60% av kostnaden räknas upp med Prisindex i producent- och importled (PPI) med kvartal 3 som basmånad och kvartal 2 som avläsningsmånad. 40% av kostnaden räknas upp med Storhushållsprisindex (SPI) med september 2020 som basmånad och september som avläsningsmånad.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse daterad 2023-09-08
Bildningsnämndens protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72

Ekonomiska konsekvenser

Sektor bildning kommer efter fattat beslut att debiteras kostnaden för måltiderna av sektor samhälle. Vilka ekonomiska konsekvenser detta får för bildningsnämnden är i nuläget svåra att uppskatta, men det föreligger en risk att den kostnad som sektor

bildning debiteras överstiger den intäkt som taxan pedagogiska måltiderna ger om ingen budgetjustering görs inom bildningsnämndens ram

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta taxan i enlighet med Bildningsnämnders protokoll Dnr BIN 2023/146 § 72 att gälla från 1 januari 2024 och därefter årligen samt att taxan för 2024 uppdateras i enlighet med gällande index enligt följande; 60% av kostnaden räknas upp med Prisindex i producent- och importled (PPI) med kvartal 3 som basmånad och kvartal 2 som avläsningsmånad. 40% av kostnaden räknas upp med Storhushållsprisindex (SPI) med september 2020 som basmånad och september som avläsningsmånad och därefter årligen.

Jörgen Karlsson
Ekonomichef
jorgen.karlsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Ekonomichefen
Sektorchef samhälle, Karin Holmström
Sektorchef bildning, Karin Hallhagen Bagby
Kostchef, Anethe Johanson

Bildningsnämnden protokoll 2023-08-29

§ 72

Avgifter för pedagogiska måltider

Dnr BIN 2023/146

Sammanfattning

Avgifter för pedagogiska måltider, dvs måltider som medarbetare äter i tjänsten tillsammans med barn och elever, hanteras av bildningsnämnden enligt överenskommelse i april 2023, och beslut om desamma fattas av kommunfullmäktige. Bildningsnämnden lämnar förslag till kommunfullmäktige om vilka avgifter som ska gälla för pedagogiska måltider.

Mellan 2022 och 2023 var avgifterna för pedagogiska måltider oförändrade. Detta beror på att det förslag som lades fram i tjänsteskrivelse till samhällsnämnden 2022 återremitterades för vidare dialog mellan sektor samhälle och sektor bildning, varvid ingen avgiftsförändring gjordes.

Bildningsnämnden föreslår tillika kommunfullmäktige pris för ordinarie lunch, det vill säga en lunch som medarbetare och besökare kan köpa till självkostnadspris. Från år 2022 till år 2023 höjdes priset för en sådan lunch med 10 kr vilket motsvarar en höjning med ca 20%. I priset ingår 12 % moms.

Inför 2024 föreslår sektor bildning att avgifterna för samtliga måltider år 2024 utgår från år 2023 års priser med uppräkningsindex av gällande index (konsumentprisindex, KPI). Priserna har senaste året ökat för bland annat livsmedel och energi och en avgiftsjustering är nödvändig.

Måltid	2022 Pedagogisk måltid*	2023 Pedagogisk måltid*	2024 Pedagogisk måltid*
Frukost	11 kr	11 kr	2023 års pris med uppräkningsindex av gällande index.
Lunch	21 kr	21 kr	2023 års pris med uppräkningsindex av gällande index.
Mellanmål	11 kr	11 kr	2023 års pris med uppräkningsindex av gällande index
Lunch, som medarbetare och besökare kan köpa, inklusive 12 % moms.	53 kr	63 kr	2023 års pris med uppräkningsindex av gällande index.

Bildningsnämnden protokoll 2023-08-29

* Pedagogisk måltid är momsbefriad. I förskolan är en (1) pedagogisk måltid per dag kostnadsfri.

Beslutsunderlag

Bildningsnämndens arbetsutskott § 42/2023

Tjänsteskrivelse daterad 2023-07-05

Ekonomiska konsekvenser

Sektor bildning kommer efter fattat beslut att debiteras kostnaden för de pedagogiska måltiderna av sektor samhälle. Vilka ekonomiska konsekvenser detta får för bildningsnämnden är i nuläget svåra att uppskatta, men det föreligger en risk att den kostnad som sektor bildning debiteras överstiger den intäkt som de pedagogiska måltiderna ger om ingen budgetjustering görs.

Yrkande

Andreas Freiholtz (SD) yrkar att *Lunch, som medarbetare och besökare kan köpa tas bort*. Samhällsnämnden äger frågan om lunch för medarbetare och den har redan skickats till kommunfullmäktige för beslut.

Beslutsgång

Ordförande ställer frågan till nämnden om man bifaller eller avslår Andreas Freiholtz yrkande och finner att bildningsnämnden bifaller Andreas Freiholtz (SD) förslag.

Beslut

Bildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta avgifter för pedagogiska måltider enligt ovan med förändringen att *Lunch, som medarbetare och besökare kan köpa tas bort*.

Beslutet expedieras till
Elisabeth Linderöth, kommunchef
Kommunfullmäktige

Beslutet skickas för kännedom till
Anthe Johansson, kostchef

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 184

Budgetprocess med tidplan 2025

Dnr KS 2023/339

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska då alltid vara periodens första år. Förslag till budget ska upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium senast vid samma tidpunkt. Budgeten fastställs av fullmäktige före november månads utgång.

Inför arbetet med mål- och resursplan 2025 samt flerårsplan 2026–2027 väljs en budgetberedning av kommunfullmäktige i december 2023.

Till budgetberedningen väljer kommunfullmäktige två ledamöter från varje parti valda till kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun dvs 14 ledamöter. De deltagare som respektive parti utser har ansvar för att förankra information och material med sitt parti under budgetprocessen.

Budgetberedningens arbete inleds vecka 10 2024 med ett föredrag från en extern part. Ekonomichefen presenterar de ekonomiska förutsättningarna för planperioden.

Sektor kommunledning tar fram förslag till drifts-, investerings, och exploateringsbudget 2025–2027 samt word-mall för mål- och resursplan.

Budgetramarna 2025 ska utgå från den flerårsplan som togs fram i Kommunens mål och resursplan 2024.

Därefter vidtar politiska diskussioner.

Mål- och resursplan 2025 med flerårsplan 2026–2027 ska antas av kommunfullmäktige i juni 2024.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse

Ekonomiska konsekvenser

Finansieringen av budgetberedning hanteras inom ram för den politiska verksamheten

Beslut

1. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunchefen att ta fram budgetdirektiv för kommunstyrelsen att fatta beslut om i januari 2024.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige antar budgetprocessen 2025 samt flerårsplan 2026–2027.
2. Kommunfullmäktige väljer 14 ledamöter till budgetberedningen på sitt sammanträde den 13 december.

Beslutet expedieras till

Elisabeth Linderöth, kommunchef

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

§ 124

Budgetprocess med tidplan 2025

Dnr KS 2023/339

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska då alltid vara periodens första år. Förslag till budget ska upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium senast vid samma tidpunkt. Budgeten fastställs av fullmäktige före november månads utgång.

Inför arbetet med mål- och resursplan 2025 samt flerårsplan 2026–2027 väljs en budgetberedning av kommunfullmäktige i december 2023.

Till budgetberedningen väljer kommunfullmäktige två ledamöter från varje parti valda till kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun dvs 14 ledamöter. De deltagare som respektive parti utser har ansvar för att förankra information och material med sitt parti under budgetprocessen.

Budgetberedningens arbete inleds vecka 10 2024 med ett föredrag från en extern part. Ekonomichefen presenterar de ekonomiska förutsättningarna för planperioden.

Sektor kommunledning tar fram förslag till drifts-, investerings, och exploateringsbudget 2025–2027 samt word-mall för mål- och resursplan.

Budgetramarna 2025 ska utgå från den flerårsplan som togs fram i Kommunens mål och resursplan 2024.

Därefter vidtar politiska diskussioner.

Mål- och resursplan 2025 med flerårsplan 2026–2027 ska antas av kommunfullmäktige i juni 2024.

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse

Ekonomiska konsekvenser

Finansieringen av budgetberedning hanteras inom ram för den politiska verksamheten

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget beslutsförslag.

Beslut

Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget beslutsförslag.

Budgetprocess 2025

Dnr KS 2023/339

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommunen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret ska då alltid vara periodens första år. Förslag till budget ska upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium senast vid samma tidpunkt. Budgeten fastställs av fullmäktige före november månads utgång.

Inför arbetet med mål- och resursplan 2025 samt flerårsplan 2026–2027 väljs en budgetberedning av kommunfullmäktige i december 2023.

Till budgetberedningen väljer kommunfullmäktige två ledamöter från varje parti valda till kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun dvs 14 ledamöter. De deltagare som respektive parti utser har ansvar för att förankra information och material med sitt parti under budgetprocessen.

Budgetberedningens arbete inleds vecka 10 2024 med ett föredrag från en extern part. Ekonomichefen presenterar de ekonomiska förutsättningarna för planperioden.

Sektor kommunledning tar fram förslag till drifts-, investerings, och exploateringsbudget 2025–2027 samt word-mall för mål- och resursplan.

Budgetramarna 2025 ska utgå från den flerårsplan som togs fram i Kommunens mål och resursplan 2024.

Därefter vidtar politiska diskussioner.

Mål- och resursplan 2025 med flerårsplan 2026–2027 ska antas av kommunfullmäktige i juni 2024.

Beslutsunderlag

Ekonomichefens tjänsteskrivelse

Ekonomiska konsekvenser

Finansieringen av budgetberedning hanteras inom ram för den politiska verksamheten

Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige antar budgetprocessen 2025 samt flerårsplan 2026–2027.
2. Kommunfullmäktige väljer 14 ledamöter till budgetberedningen på sitt sammanträde den 13 december.
3. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunchefen att ta fram budgetdirektiv för kommunstyrelsen att fatta beslut om i januari 2024.

Jörgen Karlsson
Ekonomichef
jorgen.karlsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Kommunchefen
Ekonomichefen
Sektorcheferna

Budgetberedning – inför Mål- och resursplan 2025

1. Omvärld och Lilla Edets kommun i ett makroperspektiv

5 Mars kl. 08.30-12.00

Kl. 9-10.30 Extern föreläsare

2. Verksamhetspresentationer

20 mars, kl. 13-16.00 Samhällsnämnden och kommunstyrelsen

21 mars, kl. 08.30-12 Bildningsnämnden

21 mars, kl. 13-16 Socialnämnden

Detta block ska ge en god verksamhetskunskap på relativt djup nivå med en beskrivning av verksamheten, volymer och prognos 3 år.

3. Tjänstemannaförslag till budget

27 mars, kl. 09.00-12.00

Drifts-- investerings-, och exploateringsbudget samt word-mallen

4. Politiska diskussioner

mars- april

Politiska diskussioner.

Ev. frågor inför slutdiskussion den 13 maj ska vara **inskickade senast den 8 maj till jorgen.karlsson@lillaedet.se**.

5. Slutdiskussion för budgetberedningen

13 maj, kl. 08.30-12.00

Hållpunkter från SKR

Mitten februari

SKR publicerar ny skatteunderlagsprognos

Slutet av april	SKR publicerar ny prognos för skatteunderlaget, kostnadsutjämningen och LSS
Slutet av augusti	SKR publicerar ny skatteunderlagsprognos
Mitten av december	SKR publicerar skatteunderlagsprognos

Övriga hållpunkter

14 maj	Handlingar skickas
21 maj	Kommunstyrelsens arbetsutskott
28 maj	Central samverkansgrupp (CSG)
4 juni	Kommunstyrelsen
19 juni	Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 179

ANDTS-program 2023 - 2027

Dnr KS 2023/307

Sammanfattning

Folkhälsoutvecklaren har i uppdrag att ta fram en handlingsplan för det lokala ANDTS-förebyggande arbetet men för att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete behövs ett ANDTS-program.

Lilla Edets kommun vill skapa goda förutsättningar för alla kommuninvånare att göra hälsosamma val. Ohälsa och skador till följd av användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) drabbar den enskilde men också anhöriga. Kommunens främjande och förebyggande arbete med fokus på tidiga insatser samt vård och behandling har stor betydelse för kommunens invånare, inte minst för barn och unga. Genom ett samlat program och en handlingsplan med aktiviteter vill Lilla Edets kommun stimulera till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet. Programmet och handlingsplanen ska skapa en grund för kontinuitet i arbetet som bygger på en samsyn och en trygghet kring att insatserna genomförs. Det lokala programmet bygger på liknande mål som de nationella och regionala målen. För att handlingsplanen ska få genomslagskraft är det ytterst viktigt att ett samarbete mellan kommunens sektorer och verksamheter prioriteras och ges förutsättningar. En framgångsfaktor för ett lyckat lokalt drogförebyggande arbete är samverkan mellan olika aktörer i samhället. Lilla Edets kommuns ANDTS-förebyggande arbete ska därför ske tillsammans och i dialog inom och mellan kommuner, myndigheter, lokala näringslivet och civila samhället t.ex. föreningslivet.

Det ANDTS-förebyggande arbetet är en del i kommunens breda folkhälsoarbete och är nära sammankopplat med flera andra områden. Under perioden 2023 – 2027 ska det ANDTS-förebyggande arbetet samordnas på ett tydligare sätt med det brotts- och våldsförebyggande arbetet samt ha ett tydligt fokus på föräldraskapsstöd. För att minska tillgången, användningen och skadorna orsakade av ANDTS är det betydelsefullt att det förebyggande ANDTS-arbetet utgår från att stärka skyddsfaktorer och motverka riskfaktorer.

Organisering

För att säkerställa utvecklingen av det lokala ANDTS-förebyggande arbetet är det viktigt att det finns en särskilt utsedd samordnare som har ett tydligt mandat. Det ska också finnas en lokal styrgrupp för det drogförebyggande arbetet med representanter från ledningsnivå som har mandat att bestämma insatser och aktiviteter för sina respektive sektorer. En lokal arbetsgrupp ska också finnas bestående av representanter från olika verksamheter som möter barn och ungdomar i sitt dagliga arbete. Aktuella kartläggningar av den lokala drogsituationen ska ligga som underlag för alla insatser

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

och aktiviteter i det drogförebyggande arbetet. Arbetsgruppens deltagare blir tillsammans den operativa resurs som driver arbetet framåt.

Beslutsunderlag

Folkhälsoutsjottets protokoll 2023-09-11

Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-18

Bilaga: ANDTS-program 2023 - 2027

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet föranleder ej ekonomiska konsekvenser. Sektorerna bedriver förebyggande arbete för området inom befintlig ram.

Sociala konsekvenser

Hälsoklyftorna mellan grupper med olika socioekonomiska förutsättningar är tydliga när det gäller hälsoproblem orsakade av ANDTS. Skillnaderna i skador hänger även samman med kön, ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning och könsidentitet, boendeort med mera. Det finns en socioekonomisk gradient i det riskfyllda och skadliga bruket av alkohol framför allt bland män som generellt innebär att ju högre socioekonomisk status, desto mindre sannolikhet för riskabelt bruk. Personer ur socioekonomiskt sårbara grupper har mer skador, även vid samma konsumtionsnivå. Alkoholrelaterad dödlighet är ungefär tre gånger högre i gruppen med lägst utbildning jämfört med gruppen med högst utbildning, skillnader som inte lika tydligt speglas i konsumtionsdata. Syftet med programmet är att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete som ger bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa för kommuninvånarna.

Beslut

1. Kommunstyrelsen utser kommunchefens ledningsgrupp som styrgrupp för att säkerställa fortsatt arbete utifrån programmet.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige antar program för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar.

Beslutet expedieras till

Elisabeth Linderöth, kommunchef

Folkhälsoutskottet protokoll 2023-09-11

§ 11

ANDTS-program 2023 - 2027

Dnr KS 2023/307

Sammanfattning

Folkhälsoutvecklaren har i uppdrag att ta fram en handlingsplan för det lokala ANDTS-förebyggande arbetet men för att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete behövs ett ANDTS-program.

Lilla Edets kommun vill skapa goda förutsättningar för alla kommuninvånare att göra hälsosamma val. Ohälsa och skador till följd av användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) drabbar den enskilde men också anhöriga. Kommunens främjande och förebyggande arbete med fokus på tidiga insatser samt vård och behandling har stor betydelse för kommunens invånare, inte minst för barn och unga. Genom ett samlat program och en handlingsplan med aktiviteter vill Lilla Edets kommun stimulera till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet. Programmet och handlingsplanen ska skapa en grund för kontinuitet i arbetet som bygger på en samsyn och en trygghet kring att insatserna genomförs. Det lokala programmet bygger på liknande mål som de nationella och regionala målen. För att handlingsplanen ska få genomslagskraft är det ytterst viktigt att ett samarbete mellan kommunens sektorer och verksamheter prioriteras och ges förutsättningar. En framgångsfaktor för ett lyckat lokalt drogförebyggande arbete är samverkan mellan olika aktörer i samhället. Lilla Edets kommuns ANDTS-förebyggande arbete ska därför ske tillsammans och i dialog inom och mellan kommuner, myndigheter, lokala näringslivet och civila samhället t.ex. föreningslivet.

Det ANDTS-förebyggande arbetet är en del i kommunens breda folkhälsoarbete och är nära sammankopplat med flera andra områden. Under perioden 2023 – 2027 ska det ANDTS-förebyggande arbetet samordnas på ett tydligare sätt med det brotts- och våldsförebyggande arbetet samt ha ett tydligt fokus på föräldraskapsstöd. För att minska tillgången, användningen och skadorna orsakade av ANDTS är det betydelsefullt att det förebyggande ANDTS-arbetet utgår från att stärka skyddsfaktorer och motverka riskfaktorer.

Organisering

För att säkerställa utvecklingen av det lokala ANDTS-förebyggande arbetet är det viktigt att det finns en särskilt utsedd samordnare som har ett tydligt mandat. Det ska också finnas en lokal styrgrupp för det drogförebyggande arbetet med representanter från ledningsnivå som har mandat att bestämma insatser och aktiviteter för sina respektive sektorer. En lokal arbetsgrupp ska också finnas bestående av representanter från olika verksamheter som möter barn och ungdomar i sitt dagliga arbete. Aktuella kartläggningar av den lokala drogsituationen ska ligga som underlag för alla insatser

Folkhälsoutskottet protokoll 2023-09-11

och aktiviteter i det drogforebyggande arbetet. Arbetsgruppens deltagare blir tillsammans den operativa resurs som driver arbetet framåt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-18

Bilaga: ANDTS-program 2023 - 2027

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet föranleder ej ekonomiska konsekvenser. Sektorerna bedriver förebyggande arbete för området inom befintlig ram.

Sociala konsekvenser

Hälsoklyftorna mellan grupper med olika socioekonomiska förutsättningar är tydliga när det gäller hälsoproblem orsakade av ANDTS. Skillnaderna i skador hänger även samman med kön, ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning och könsidentitet, boendeort med mera. Det finns en socioekonomisk gradient i det riskfyllda och skadliga bruket av alkohol framför allt bland män som generellt innebär att ju högre socioekonomisk status, desto mindre sannolikhet för riskabelt bruk. Personer ur socioekonomiskt sårbara grupper har mer skador, även vid samma konsumtionsnivå. Alkoholrelaterad dödlighet är ungefär tre gånger högre i gruppen med lägst utbildning jämfört med gruppen med högst utbildning, skillnader som inte lika tydligt speglas i konsumtionsdata. Syftet med programmet är att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete som ger bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa för kommuninvånarna.

Folkhälsoutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

1. Kommunfullmäktige antar program för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar
2. Kommunstyrelsen utser kommunchefens ledningsgrupp som styrgrupp för att säkerställa fortsatt arbete utifrån programmet.

Förslag till program för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar

KS 2023/327KS 2023/307

Sammanfattning

Folkhälsoutvecklaren har i uppdrag att ta fram en handlingsplan för det lokala ANDTS-förebyggande arbetet men för att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete behövs ett ANDTS-program.

Lilla Edets kommun vill skapa goda förutsättningar för alla kommuninvånare att göra hälsosamma val. Ohälsa och skador till följd av användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) drabbar den enskilde men också anhöriga. Kommunens främjande och förebyggande arbete med fokus på tidiga insatser samt vård och behandling har stor betydelse för kommunens invånare, inte minst för barn och unga. Genom ett samlat program och en handlingsplan med aktiviteter vill Lilla Edets kommun stimulera till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet. Programmet och handlingsplanen ska skapa en grund för kontinuitet i arbetet som bygger på en samsyn och en trygghet kring att insatserna genomförs. Det lokala programmet bygger på liknande mål som de nationella och regionala målen. För att handlingsplanen ska få genomslagskraft är det ytterst viktigt att ett samarbete mellan kommunens sektorer och verksamheter prioriteras och ges förutsättningar. En framgångsfaktor för ett lyckat lokalt drogförebyggande arbete är samverkan mellan olika aktörer i samhället. Lilla Edets kommuns ANDTS-förebyggande arbete ska därför ske tillsammans och i dialog inom och mellan kommuner, myndigheter, lokala näringslivet och civila samhället t.ex. föreningslivet.

Det ANDTS-förebyggande arbetet är en del i kommunens breda folkhälsoarbete och är nära sammankopplat med flera andra områden. Under perioden 2023 – 2027 ska det ANDTS-förebyggande arbetet samordnas på ett tydligare sätt med det brotts- och våldsförebyggande arbetet samt ha ett tydligt fokus på föräldraskapsstöd. För att minska tillgången, användningen och skadorna orsakade av ANDTS är det betydelsefullt att det förebyggande ANDTS-arbetet utgår från att stärka skyddsfaktorer och motverka riskfaktorer.

Organisering

För att säkerställa utvecklingen av det lokala ANDTS-förebyggande arbetet är det viktigt att det finns en särskilt utsedd samordnare som har ett tydligt mandat. Det ska också finnas en lokal styrgrupp för det drogförebyggande arbetet med representanter

från ledningsnivå som har mandat att bestämma insatser och aktiviteter för sina respektive sektorer. En lokal arbetsgrupp ska också finnas bestående av representanter från olika verksamheter som möter barn och ungdomar i sitt dagliga arbete. Aktuella kartläggningar av den lokala drogsituationen ska ligga som underlag för alla insatser och aktiviteter i det drogförebyggande arbetet. Arbetsgruppens deltagare blir tillsammans den operativa resurs som driver arbetet framåt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-08-18
Bilaga: ANDTS-program 2023 - 2027

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet föranleder ej ekonomiska konsekvenser. Sektorerna bedriver förebyggande arbete för området inom befintlig ram.

Sociala konsekvenser

Hälsoklyftorna mellan grupper med olika socioekonomiska förutsättningar är tydliga när det gäller hälsoproblem orsakade av ANDTS. Skillnaderna i skador hänger även samman med kön, ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning och könsidentitet, boendeort med mera. Det finns en socioekonomisk gradient i det riskfyllda och skadliga bruket av alkohol framför allt bland män som generellt innebär att ju högre socioekonomisk status, desto mindre sannolikhet för riskabelt bruk. Personer ur socioekonomiskt sårbara grupper har mer skador, även vid samma konsumtionsnivå. Alkoholrelaterad dödlighet är ungefär tre gånger högre i gruppen med lägst utbildning jämfört med gruppen med högst utbildning, skillnader som inte lika tydligt speglas i konsumtionsdata. Syftet med programmet är att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete som ger bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa för kommuninvånarna.

Förslag till beslut

Folkhälsoutskottet föreslår fullmäktige att;

- bifalla förslag till program för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar
- utse kommunchefens ledningsgrupp som styrgrupp för att säkerställa fortsatt arbete utifrån programmet.

Sofia Enström
Folkhälsoutvecklare
sofia.enstrom@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Elisabeth Linderöth, Kommunchef
Lotte Mossudd, Socialchef
Karin Hallhagen Bagby, bildningschef
Karin Holmström, Samhällsbyggnadschef

Program för förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar, 2023 - 2027

Framtagen av: Sofia Enström, folkhälsoutvecklare, sektor
kommunledning

Datum: 2023-07-06

Version: 1.0

Inledning

Det övergripande målet för den av riksdagen fastställda folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Målet tydliggör samhällets ansvar vilket förutsätter ett gemensamt och tvärsektorielt arbete. Folkhälsopolitiken syftar till att åstadkomma mer jämlika livsvillkor och därmed möjligheter för en jämlik hälsa. En god och jämlik hälsa är en förutsättning för en samhällsutveckling som är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar. För att nå det övergripande målet för folkhälsopolitiken är det nödvändigt att aktivt arbeta med ANDTS-förebyggande insatser.

Vill vi få en ökad hälsa bland invånare i kommunen behöver vårt ANDTS-arbete vässas för att bidra till att alla barn erbjuds goda uppväxtvillkor och alla invånare i kommunen har möjlighet till god livskvalitet och ett väl anpassat stöd när behov finns.

Bakgrund

Lilla Edets kommun vill skapa goda förutsättningar för alla kommuninvånare att göra hälsosamma val. Ohälsa och skador till följd av användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) drabbar den enskilde men också anhöriga. Kommunens främjande och förebyggande arbete med fokus på tidiga insatser samt vård och behandling har stor betydelse för kommunens invånare, inte minst för barn och unga. Genom ett samlat program och en handlingsplan med aktiviteter vill Lilla Edets kommun stimulera till utveckling av det ANDTS-förebyggande arbetet. Programmet och handlingsplanen ska skapa en grund för kontinuitet i arbetet som bygger på en samsyn och en trygghet kring att insatserna genomförs. Det lokala programmet bygger på liknande mål som de nationella och regionala målen. För att handlingsplanen ska få genomslagskraft är det ytterst viktigt att ett samarbete mellan kommunens sektorer och verksamheter prioriteras och ges förutsättningar. En framgångsfaktor för ett lyckat lokalt drogförebyggande arbete är samverkan mellan olika aktörer i samhället. Lilla Edets kommuns ANDTS-förebyggande arbete ska därför ske tillsammans och i dialog inom och mellan kommuner, myndigheter, lokala näringslivet och civila samhället t.ex. föreningslivet.

Det ANDTS-förebyggande arbetet är en del i kommunens breda folkhälsoarbete och är nära sammankopplat med flera andra områden. Under perioden 2023 – 2027 ska det ANDTS-förebyggande arbetet samordnas på ett tydligare sätt med det brotts- och våldsförebyggande arbetet samt ha ett tydligt fokus på föräldraskapsstöd. För att minska tillgången, användningen och skadorna orsakade av ANDTS är det betydelsefullt att det förebyggande ANDTS-arbetet utgår från att stärka skyddsfaktorer och motverka riskfaktorer. Prioriteringar i det ANDTS-förebyggande arbetet ska utgå från bästa tillgängliga forskning, kunskap och beprövad erfarenhet. Insatser ska genomföras utifrån invånarnas behov och kommunens förutsättningar.

Lilla Edets kommuns vision

Göta älvdalens pärla – vi gör det tillsammans! Visionsberättelsen som sätter ord på det samhälle vi tillsammans ska jobba för att uppnå:

Ur älven har vi hämtat kraft och energi i alla tider. Med samma kraft och ett starkt engagemang skapar vi tillsammans ett gott liv och en hållbar framtid – både på ett personligt plan och för ett attraktivt samhälle. Ett liv och samhälle där alla känner sig välkomna, trivs, utvecklas och mår bra.

Här erbjuds god service och tillgänglighet för en väl fungerande vardag, så vi får tid för varandra och allt som ger oss livskvalité och glädje i livet. Genom inflytande och delaktighet har vi alla en möjlighet att påverka vårt samhälles utveckling i en positiv riktning.

Vi njuter av vår vackra älvmiljö och rika natur som vi tar väl hand om, lever nära och i samklang med. Vi känner också stolthet för vår unika historia. En historia som vi tar vara på, minns, synliggör och delar med oss av. Lilla Edets kommun är Göta älvdalens pärla.

Kommunfullmäktiges målområde - ökad hälsa och välbefinnande

Genom samsyn och samordning av resurser stärker och förbättrar vi hälsoläget i kommunen.

Inriktningen på insatserna är förebyggande och har barn och unga och deras familjer i fokus. Barn och unga känner att de får stöd, får synas och får ta plats. En av de viktigaste faktorerna för god hälsa är att klara av skolan. En trygg och bra skolgång tillsammans med en meningsfull fritid lägger grunden till självkänsla, utveckling och inflytande över sin egen vardag.

Syfte

Syftet med programmet är att skapa en grund för kontinuitet som ger förutsättningar för att bedriva ett strategiskt och långsiktigt lokalt ANDTS-förebyggande arbete som bygger på regeringens övergripande mål ”Ett samhälle fritt från narkotika och doping, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk” samt ”att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande”.

Målgrupp

Programmets målgrupp är alla invånare i kommunen och med ett särskilt fokus på att skydda barn, ungdomar och unga vuxna mot eget eller andras skadliga bruk av ANDTS. Två andra viktiga målgrupper i det ANDTS-förebyggande arbetet är personal som dagligen möter barn och ungdomar i sitt arbete samt alla vårdnadshavare och speciellt vårdnadshavare till tonåringar. För att minska skadorna av ANDTS behövs främjande och förebyggande insatser erbjudas brett, samtidigt som det även ges riktat stöd till de grupper av individer som har ett större behov av insatser.

Samverkan

Med stöd i den nationella folkhälsopolitiken och forskning krävs god samverkan mellan förvaltningar, civilsamhälle och regionen för ett lyckat folkhälsoarbete. Lilla Edets kommun har goda chanser för samverkan då Lilla Edet som en relativt liten kommun kan dra fördel av korta beslutsvägar. Det skapar goda förutsättningar för samverkan och samarbeten som mynnar ut i konkreta åtgärder.

Kommunen har insatser inom tillsyn, insatser som är främjande och förebyggande men även behandlande insatser. I arbetet med insatser och åtgärder inom ANDTS-området krävs ett samlat

arbete över sektorsgränser för att tillsammans täcka behoven och känna ägande av handlingsplanen. I samverkan med andra aktörer så som Länsstyrelsen, regionen, polis, idrotts- och föreningsliv, ideella organisationer och andra närliggande kommuner kan vi utveckla och kraftsamla för att tillsammans arbeta mot de nationella målen.

Perspektiv som ska genomsyra ANDTS-arbetet

En gemensam utgångspunkt för det fortsatta ANDTS-arbetet är rätten för var och en att åtnjuta bästa möjliga fysiska och psykiska hälsa. Detta är i linje med det övergripande målet för folkhälsopolitiken, det vill säga att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Det är en framgångsfaktor att ANDTS-strategin omfattar hela befolkningen. Strategin sträcker sig från prevention till vård och behandling och därmed omfattar både tillgänglighetsbegränsande och efterfrågebegränsande insatser. Det ANDTS-förebyggande arbetet är tvärsektoriellt och insatser inom andra områden bidrar till att uppnå strategins mål. En ytterligare framgångsfaktor är att myndigheter samverkar i ANDTS-arbetet utifrån respektive roller och uppdrag. Universella insatser ska vara grunden i det förebyggande arbetet. Detta innebär att insatser som riktas till hela befolkningen under hela livsrytmen omfattar blivande föräldrar, det nyfödda barnet, det tidiga livet, uppväxtåren, den unga vuxna, personer mitt i livet och äldre.

Jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet

Hälsoklyftorna mellan grupper med olika socioekonomiska förutsättningar är tydliga när det gäller hälsoproblem orsakade av ANDTS. Skillnaderna i skador hänger även samman med kön, ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning och könsidentitet, boendeort med mera. Det finns en socioekonomisk gradient i det riskfyllda och skadliga bruket av alkohol framför allt bland män som generellt innebär att ju högre socioekonomisk status, desto mindre sannolikhet för riskabelt bruk. Personer ur socioekonomiskt sårbara grupper har mer skador, även vid samma konsumtionsnivå. Alkoholrelaterad dödlighet är ungefär tre gånger högre i gruppen med lägst utbildning jämfört med gruppen med högst utbildning, skillnader som inte lika tydligt speglas i konsumtionsdata. Den riskfyllda alkoholkonsumtionen har minskat bland unga män och ökat bland äldre kvinnor. Äldre personer utvecklar alkoholrelaterade skador vid lägre konsumtionsnivå än yngre personer.

Det är viktigt att ta hänsyn till skillnader mellan män och kvinnor gällande konsekvenser. Bland annat utvecklar kvinnor alkoholrelaterade skador på en lägre konsumtionsnivå än män. Kvinnor med beroendeproblem är en särskilt sårbar grupp, de är mera utsatta för våld, sexuellt utnyttjande och prostitution.

Medan tobaksrökningen har minskat i befolkningen som helhet tycks några grupper ha halkat efter. Till dessa hör kvinnor med funktionsnedsättning, äldre kvinnor i gruppen 65–84 år samt barn som exponeras för passiv rökning till följd av att ha minst en förälder som röker dagligen.

Andelen män som har använt narkotika är större än bland kvinnor. Likaså är dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar vanligare bland män än kvinnor. Majoriteten av användare av anabola androgena steroider finns bland män i åldern 18–34 år. Spelberoende är ett folkhälsoproblem som bidrar till ojämlikhet i hälsa och finns i hela befolkningen men är ojämnt fördelat. Exempel på grupper med hög andel personer med spelberoende är grupper utan högskoleutbildning, personer utan arbete, ensamstående utan barn, män och personer födda utanför Norden. Detta trots att det är en lägre andel i dessa grupper som spelar. Fler män än kvinnor är spelberoende, men i gruppen med allvarligt spelberoende är könsskillnaderna utjämnade.

Barn och unga ska särskilt skyddas

Att alla barn får en bra start i livet med goda uppväxtvillkor som stimulerar tidig utveckling, inlärning och hälsa är centralt för att uppnå en jämlik hälsa som barn, ung och vuxen. Barn som växer upp i ekonomisk utsatthet får ofta sämre hälsa som vuxna. Det gäller också barn vars föräldrar har skadligt bruk eller beroende. Dessa barn har en förhöjd risk för självmord, olyckor och våld samt eget alkohol- och narkotikaberoende i vuxen ålder. Att särskilt lyfta fram barn- och ungdomsperspektivet i ANDTS-arbetet är därför av stor betydelse. Insatser för att skydda barn och unga mot eget och andras skadliga bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak, nikotin och spel om pengar ska utgöra en viktig grund för det hälsofrämjande ANDTS-arbetet. Det är viktigt att anpassa insatserna efter individuella behov eftersom barnets bakgrundsfaktorer har en avgörande betydelse för om insatserna får effekt.

Barnkonventionen

Den 1 januari 2020 trädde ”lagen om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter” i kraft. I barnkonventionen finns flera artiklar som berör ANDTS-arbetet. Det handlar om särskilda bestämmelser om att barn har rätt till social trygghet och skydd mot alla former av våld. Enligt artikel 33 i konventionen ska konventionsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att skydda barn från olaglig användning av narkotika och psykotropiska ämnen för att förhindra att barn utnyttjas i den olagliga framställningen av och handel med sådana ämnen. Centrala principer i konventionen är att vid alla åtgärder som rör barn ska det i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Barn ska ha möjlighet att komma till tals och göras delaktiga i frågor som berör dem.

Anhörig- och närståendeperspektiv

Anhöriga och närstående till personer med skadligt bruk eller beroende, lever ofta under stor press och kan känna sig maktlösa inför att deras närstående far illa och kanske inte får rätt stöd, vård och behandling. De anhöriga och närstående har ofta behov av stöd och hjälp för egen del och är dessutom viktiga för att insatser till den närstående ska ge resultat. Anhöriga och närstående behöver därför uppmärksammas inom såväl socialtjänsten som hälso- och sjukvården.

Företeelser som utmanar den folkhälsobaserade ANDTS-politiken

För att uppnå det övergripande folkhälsopolitiska målet krävs ett uthålligt ANDTS-förebyggande arbete som ständigt anpassas till förändringar, nya förutsättningar och företeelser inom området. Under senare år har flera produkter introducerats på den svenska marknaden som i nuläget inte omfattas av en folkhälsobaserad skyddslagstiftning. Exempelvis tobaksfria nikotinprodukter men även produkter i gränslandet mellan kosttillskott och dopning samt användningen av lustgas i berusningssyfte. Därtill finns anledning att uppmärksamma företeelser som kan komma att påverka och öka intresset för ANDTS-produkter. Exempelvis så kallade lootlådor, som är en lotteriliknande företeelse i datorspel, eller andra former av lotteri- eller kasinoliknande inslag som kan bidra till att normalisera och öka intresset för spel om pengar. Det finns också skäl att fortsätta fokusera på narkotikaprevention då det på bara några år har utvecklats ett stort antal nya psykoaktiva substanser med mestadels okända effekter och risker som är en utmaning för lagstiftare, sjukvårdspersonal och preventionstrategier, samtidigt som tillgången till narkotika ökar och utgör en central del i de kriminella nätverkens aktiviteter och finansiering.

Folkhälsopolitiken är en central del av Agenda 2030

I det riksdagsbundna målet för folkhälsopolitiken finns åtta målområden, varav målområde 6 ”Levnadsvanor” bland annat inkluderar ANDTS. Även andra målområden har indirekt bäring på arbetet inom ANDTS-området. Mål 3 i Agenda 2030 innebär att säkerställa möjligheten för alla att

kunna leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar. God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Både 3.a och delmål 3.5 har bäring på ANDTS-området. I 3.a tydliggörs behovet av att stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ”ramkonvention om tobakskontroll i alla länder där så är lämpligt” medan det i delmål 3.5 särskilt lyfts fram behovet av att stärka insatserna för att förebygga och behandla skadligt bruk eller beroende.

ANDT och påverkan på miljön

Produktion av alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter kan innebära en belastning på miljön, särskilt i utvecklingsländer. Enligt WHO medför tobaksproduktionen en försämring av miljö och livsvillkor i de länder där tobaken odlas. Avskogning sker för att ge plats åt odlingar. Föroreningar orsakade av bekämpnings- och gödningsmedel riskerar att orsaka förorenad vattenförsörjning och negativ påverkan på hälsan för de som arbetar på tobaksodlingarna i de länder som saknar adekvata miljö- och arbetsrättsliga lagar. Även det avfall som tobaksproduktionen resulterar i, totalt cirka 2 miljoner ton avfall varje år har en negativ påverkan. 80 procent av skräpet i de svenska städerna är tobaksrelaterat och består av fimpas, cigarettpaket, snus och snusdosor. Filtret i fimporna består av en sorts plast med en nedbrytningstid på cirka 100 år. Även framställningen av alkohol och narkotika kan innebära belastning på miljön. Narkotikaodlingar bidrar till skogsskövling och skadliga bekämpningsmedel. En del av restavfallet skadar både marken och dricksvattnet. Användningen av narkotika resulterar i att partiklar hamnar i avloppet vilket i sin tur har en negativ effekt på fiskar, fåglar, grodor och andra vattenlevande djur och organismer. Det finns därför anledning att i informationsinsatser avseende ANDT också lyfta fram den belastning på människa och miljö som användningen av alkohol, tobak och nikotin, dopning och narkotika innebär, vilket i sin tur kan öka incitamenten att avstå från bruk.

Från nationell till lokal nivå

Nationell nivå

Regeringen har enats om ”en samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar” 2022–2025, 2021/22:213. För att främja långsiktighet och kontinuitet behålls de övergripande målen för ANDTS. ”Ett samhälle fritt från narkotika och doping, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk” samt ”att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande”. Strategin tar ett samlat grepp och omfattar både ANDT och spel om pengar. Inom narkotikaområdet omfattar strategin även narkotikaklassade läkemedel och tobaksbegreppet har utvidgats till att även omfatta andra nikotinprodukter. Strategin genomsyras av ett jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv och ett stärkt skydd för barn och unga. Regeringen ser också att samverkan mellan myndigheter och berörda aktörer bör genomsyra arbetet.

Brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete är en del av strategin med ett ökat fokus på narkotikaprevention med brottsförebyggande och brottsbekämpande insatser som en del av ANDTS-arbetet. Det övergripande målet för narkotikapolitiken – ett narkotikafritt samhälle – följs av en nollvision som innebär att ingen ska dö till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar.

Det övergripande målet för ANDTS-politiken kompletteras av en målstruktur med sju långsiktiga mål som anger inriktningen för ANDTS-arbetet i sin helhet.

1. Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska.

2. Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar.
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska.
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska.
5. Personer med skadligt bruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet.
6. Antalet personer som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska.
7. En folkhälsobaserad syn på ANDTS inom EU och internationellt.

Målen för ANDTS-strategin syftar till att underlätta, förtydliga och vägleda arbetet mot de övergripande målen för ANDTS-arbetet. Målen ska även ligga till grund för det uppföljningssystem med indikatorer som syftar till att följa upp utvecklingen. För att skapa en tydlighet mellan mål och insatser bedömer regeringen att den nationella strategin även fortsatt bör ange prioriteringar för samhällets insatser under strategiperioden 2022–2025. Syftet är att insatsområdena tydligt ska ange vilka områden som bör prioriteras i det fortsatta arbetet och vad som bör uppnås under strategiperioden och därigenom skapa goda förutsättningar för den offentliga förvaltningen och andra aktörer att förverkliga regeringens politik inom området. Insatsområdena bör omfatta åtgärder på nationell, regional och lokal nivå och kunna användas som utgångspunkt för lokala och regionala prioriteringar eller handlingsplaner. Därtill bör insatsområdena vägleda arbetet hos de myndigheter som regeringen bedömer är särskilt viktiga i arbetet på nationell nivå. De utvalda insatsområdena utesluter dock inte att även andra insatser fortsatt kan vara angelägna.

Regional nivå

Den regionala ANDTS-strategin och länets prioriteringar följer samma struktur som det nationella ANDTS-strategin. Länsstyrelsen är den centrala sammanhållande aktören inom ANDTS-förebyggande arbete inom Västra Götalands län. Länsstyrelsen har ett regionalt uppdrag att samordna det ANDTS-, och brottsförebyggande arbetet i länet.

Lokal nivå

Lilla Edets kommun tar fram en lokal handlingsplan utifrån vårt lokala program för arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar som utgår ifrån den nationella strategin med delmål. På lokal nivå kan vi omsätta sex av de sju nationella delmålen (det sjunde målet avser internationellt arbete). I tabellen nedan beskrivs hur vi omsätter de nationella delmålen och därefter ges exempel på insatser som platsar under respektive delmål.

Nationella delmål	Omsatt till lokal nivå	Exempel på insats:
1. Tillgången till alkohol, narkotika, dopningsmedel och tobaks- och nikotinprodukter samt skadeverkningarna av spel om pengar ska minska.	Tillgänglighetsbegränsande åtgärder t.ex. tillsyn av ålderskontroll, samverka med andra verksamheter, organisationer, föreningar och vårdnadshavare för att minska tillgången till ANDTS.	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsyn av serverings- och försäljningsställen. • Upprätthålla rökfria miljöer på skolgårdar. • Öka samverkan vid lokala evenemang för att sänka

		berusningsgraden, förebygga våldsbrott och öka tryggheten
2. Barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar.	En god relation mellan barn och vårdnadshavare minskar risken för skadligt bruk av alkohol samt bruk av narkotika, tobak och nikotin. Kommunal verksamhet erbjuder universellt och selektivt föräldraskapsstöd samt kunskap och stöd till barn och unga.	<ul style="list-style-type: none"> • Verksamheter som möter blivande föräldrar uppmärksammar ohälsa och riskabelt ANDTS-bruk och erbjuder stöd för det ofödda barnet. • Föräldraskapsstöd för ökad anknytning och starkare relation
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller debuterar tidigt med alkohol och spel om pengar ska minska.	ANDTS-förebyggande arbete ska bedrivas tvärssektoriellt och samordnas med förebyggande insatser inom psykisk ohälsa, brotts- och våldsförebyggande insatser. Ett brett universellt folkhälsoarbete ska riktas till barn och unga, vårdnadshavare samt till andra viktiga vuxna som möter barn och unga i sitt dagliga arbete.	<ul style="list-style-type: none"> • Följa utvecklingen av användningen av ANDTS bland unga genom undersökningar • Kompetenshöjande insatser om tecken och symptom på narkotikaanvändning för personal som vistas på ungas arenor.
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar ska minska.	Förutsättningarna för en god hälsa påverkas bland annat av livsvillkoren, levnadsförhållandena och av individens egna val. Det finns tydliga kopplingar mellan socioekonomisk tillhörighet graden av skadligt bruk, missbruk och beroende av ANDTS.	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetensutveckla personal som möter brukare för att upptäcka riskbruk och ohälsa. • I samverkan med civilsamhället erbjuda seniorer upplysning om riskkonsumtion av bl.a. alkohol.
5. Personer med skadligt bruk eller beroende ska utifrån sina förutsättningar och behov ha tillgång till vård och stöd av god kvalitet.	Personer med missbruk eller beroende att utifrån sina individuella förutsättningar och behov få tillgång till vård och stöd av god kvalitet för att kunna leva fritt från missbruk och beroende. Personer med både beroendesjukdom och psykisk ohälsa är särskilt utsatta.	<ul style="list-style-type: none"> • Samverka med hälso- och sjukvården samt med andra aktörer för en sammanhållen vård utifrån specifika förutsättningar och behov.
6. Antalet personer som dör och skadas på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika,	Förekomsten av systematiska skillnader i dödlighet och sjuklighet mellan olika grupper bör uppmärksammas och motverkas. Skadligt bruk eller	<ul style="list-style-type: none"> • Ett stärkt suicidpreventivt arbete i linje med Handlingsplan för psykisk ohälsa

dopningsmedel, tobaks- och nikotinprodukter eller spel om pengar ska minska.	beroende av alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar bidrar till en ökad risk för dödlighet och skador.	
--	---	--

Uppföljning

För att följa utvecklingen och arbetet nationellt, regionalt och lokalt har Folkhälsomyndigheten tagit fram ett uppföljningssystem med indikatorer, ”Indikatorlabbet”. Indikatorlabbet är ett statistikverktyg för att stödja arbetet med uppföljning och analys av utvecklingen inom alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter samt spel om pengar (ANDTS). Det riktar sig till statliga myndigheter, länsstyrelser, regioner, kommuner och organisationer. Här kan utvecklingen följas över tid genom ett stort antal indikatorer som är kopplade till målen i regeringens ANDTS-strategi. För kommunerna innebär det att även vi kan följa vårt arbete utifrån de nationella delmålen och därmed följa upp programmet. För att få en systematik i uppföljningen kommer det lokala programmet för arbete mot alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak- och nikotinprodukter samt spel om pengar följas upp vid varje mandatperiod.

Organisering av det lokala ANDTS-förebyggande arbetet

Sektor kommunledning samordnar det ANDTS-förebyggande arbetet och för att säkerställa utvecklingen av det lokala ANDTS-förebyggande arbetet är det viktigt att det finns en särskilt utsedd samordnare som har ett tydligt mandat.

Det ska finnas en lokal styrgrupp för det drogförebyggande arbetet med representanter från ledningsnivå som har mandat att bestämma insatser och aktiviteter för sina respektive sektorer.

En lokal arbetsgrupp ska också finnas bestående av representanter från olika verksamheter som möter barn och ungdomar i sitt dagliga arbete. Arbetsgruppens deltagare blir tillsammans den operativa resurs som driver arbetet framåt. Samordnaren har ansvar för att vara sammankallande för arbetsgruppen samt ansvarar för att sammanställa och avrapportera arbetet.

Styrgruppen och arbetsgruppen för det drogförebyggande arbetet har ett gemensamt ansvar för att ta fram en handlingsplan utifrån programmet och se till så att insatser i handlingsplanen genomförs. Aktuella kartläggningar av den lokala drogsituationen ska ligga som underlag för alla insatser och aktiviteter i det drogförebyggande arbetet.

Lägesbild i Lilla Edets kommun

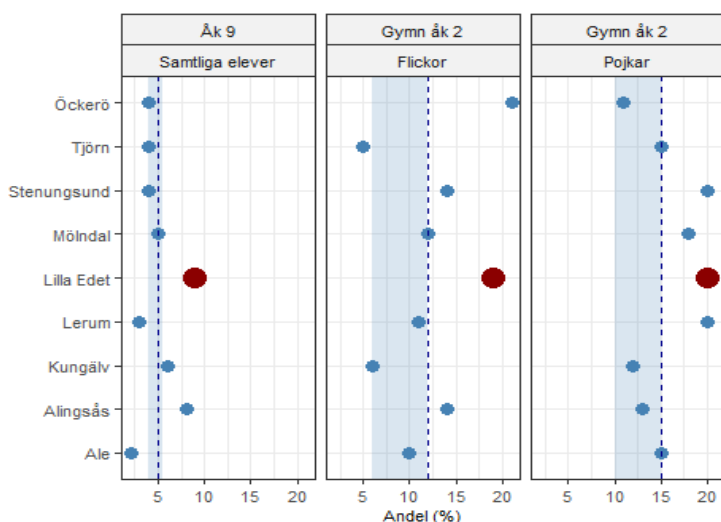
Under 2022 genomfördes drogvaneundersökningen från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) i Lilla Edets kommun tillsammans med övriga kommuner i Västra Götaland och i samverkan med Västra Götalandsregionen. Resultatet indikerar både negativ och positiv utveckling bland kommunens ungdomar. I jämförelse med andra kommuner i regionen är det fler unga i Lilla Edets kommun som testat lustgas, fler som använder tobak- och nikotinprodukter och fler som är missnöjda med sin hälsa. Det ses en fortsatt positiv utveckling vad gäller vårdnadshavares bjudvanor på alkohol. Det avspeglas också i att färre unga i åk 9 dricker alkohol. Vi ser dock fortfarande att gymnasieelever i åk 2 har en hög alkoholkonsumtion. Samtidigt svarar 12% av ungdomarna i Lilla Edet att de någon gång önskat att någon av föräldrarna skulle sluta dricka alkohol.

Ungdomars attityder till narkotika har med åren förändrats och i hela Västra Götaland ses en mer liberal attityd mot narkotika, framförallt cannabis. Med den förändrade attityden i samband med ett konsekvenstänk som inte är färdigutvecklat är det också färre unga som ser risker och konsekvenser med narkotikabruk.

I diagrammet nedan redovisas resultatet för Lilla Edet från den senaste undersökningen jämfört med övriga kommuner i det delregionala området, fördelat på årskurs och kön.

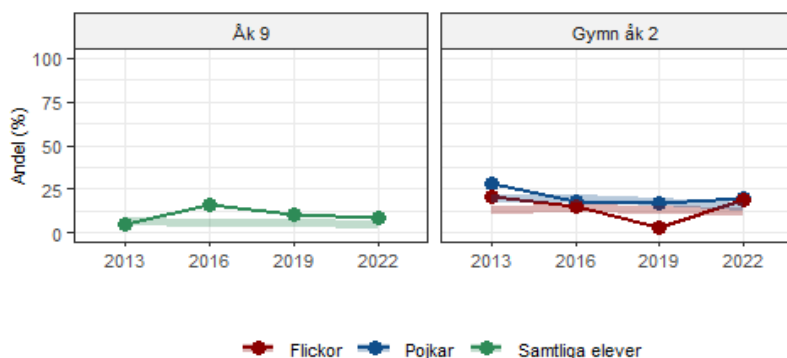
”Andel elever som använt narkotika”

Lilla Edet markeras med en röd punkt. Den streckade linjen markerar andelen som använt narkotika i Västra Götaland i sin helhet, den blåtonade ytan anger spridningen för hälften av kommunerna i Västra Götaland, närmare bestämt den halva som omger medelvärdet. Med andra ord, den fjärdedel av kommunerna med lägst andelar ligger till vänster om det blåa fältet och fjärdedelen med de högsta ligger till höger.

I figuren nedan ser vi utvecklingen över tid och här anges andelen elever som använt narkotika i Lilla Edet och i Västra Götaland över tid, fördelat på årskurs och kön. De svagare, något bredare linjerna representerar andelarna i hela Västra Götaland. Det ses en tydlig uppgång i antalet flickor från gymnasiet åk 2, som använt narkotika.

”Andel elever som använt narkotika i Lilla Edet och i Västra Götaland över tid”

Jämfört med 2013 har andelen ungdomar som använt narkotika i åk 9 ökat (från 5 procent år 2013 till 9 procent år 2022). Bland elever i gymnasieskolans åk 2 ser vi att andelen narkotikaanvändare minskat från 24 procent år 2013 till 21 procent 2022 men samtidigt ses en ökning av flickors bruk av narkotika mellan mätningarna från 2019 och 2022. Mer statistik finns att tillgå från drogvaneeundersökningen men även den nationella folkhälsoenkäten ”Hälsa på lika villkor”.

Den sociala kartläggningen ”Hälsa och livsvillkor i Lilla Edets kommun”, som belyser befolkningens hälsa och livsvillkor utifrån en bred uppsättning indikatorer, visar att den generella sociala positionen i kommunen är låg och att befolkningen generellt sett uppvisar relativt negativa/låga siffror på flera av de hälsoindikatorer som kartlagts.

Statistiken gällande befolkningens levnadsvanor skiljer sig i många fall negativt från genomsnittet i Västra Götaland. Rapporten visar att en ganska liten andel av befolkningen uppfyller rekommendationerna för kost och motion. Övervikt och fetma, vilket till stor del är en konsekvens av för lite fysisk aktivitet och ohälsosamma matvanor, ökar bland både barn och vuxna i kommunen. Andelarna i Lilla Edets kommun är betydligt högre än genomsnittet i Västra Götaland. Det senaste året har vi sett indikationer på att viss statistik visar en positiv utveckling men det främjande och förebyggande arbetet är långsiktigt. Det finns ett tydligt samband mellan skolresultat och hälsoutveckling det är därför av stor vikt att fortsätta prioritera tidiga förebyggande insatser. För en god folkhälsa är det också viktigt att främja goda livsvillkor tidigt i barns liv och på så sätt öka förutsättningar för invånarna att tidigt tillgodose sig resurser och därav främja en god folkhälsoutveckling på sikt i kommunen.

Förutsättningar för hälsa

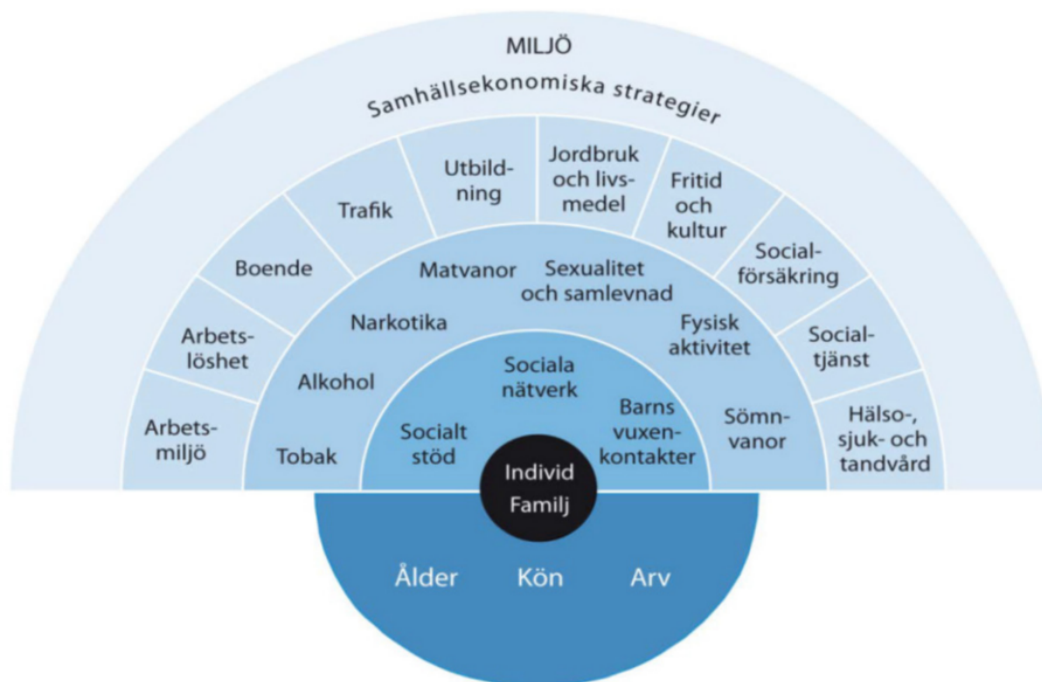
Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsan i en befolkning beror på många olika faktorer och kan ses som resultatet av ett samspel mellan individ och samhälle. Dessa faktorer kallas ofta för hälsans bestämningsfaktorer eller förutsättningar för hälsa. För att uppnå en god och jämlik hälsa behöver alla ha samma möjligheter till en god hälsa.

Förutsättningarna för hälsa kan grupperas på olika sätt. Dahlgren och Whitehead har tagit fram en modell som visar på bredden av faktorer som påverkar vår hälsa, se bild nedan. Den illustrerar hälsans bestämningsfaktorer som olika lager, från faktorer som individen själv bär på som ålder, kön och arv, till samhällsliga, strukturella faktorer som socioekonomiska, kulturella och miljömässiga förhållanden.

En individs hälsa påverkas av genetiska, sociala och ekonomiska faktorer liksom av faktorer som är relaterade till individuella karaktäristika och beteenden. Vissa av dessa faktorer påverkas av individen själv, andra av samhället och omgivningen och kanske de flesta av ett komplicerat samspel mellan individuella och samhällsrelaterade faktorer, det kallas för hälsans bestämningfaktorer.

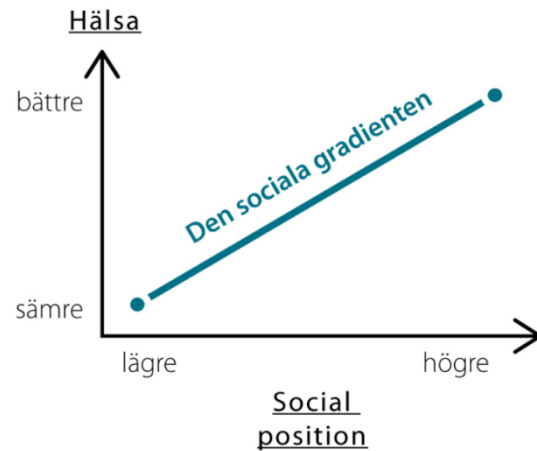
Risikfaktorer är egenskaper, händelser, förhållanden eller processer som ökar risken för ohälsa eller problem hos individer. Skyddsfaktorer är egenskaper, händelser, förhållanden eller processer som skyddar individen och minskar risken för ohälsa eller problem. Effektiva generella insatser bygger på kunskap om risk- och skyddsfaktorer och bör ligga till grund för samtliga insatser. Om insatserna syftar till att sänka/minska en riskfaktor kallas den ofta förebyggande. Om den i stället bidrar till att öka tillgången till en skyddsfaktor kallas den hälsofrämjande.

Social gradient

Generellt råder ojämlikhet i hälsa när det finns systematiska hälsoskillnader mellan olika samhällsgrupper med olika social position. Dessa skillnader visar sig både som en gradient i hälsa och som en ansamling av hälsoproblem i vissa grupper som är särskilt utsatta socialt och ekonomiskt, jämfört med övriga befolkningen. Det är därför viktigt att belysa den sociala gradienten i hälsa, utan att tappa fokus på grupper som kan betraktas som särskilt utsatta. Den sociala gradienten i hälsa innebär att varje steg i den sociala hierarkin i en befolkning, till exempel nivå på utbildning, inkomst eller yrke, medför förändrad hälsa.

Att hälsoproblem dessutom kan ansamlas i vissa utsatta grupper förklaras bland annat av att skillnader i resurser inte bara leder till skillnader i risk för ohälsa mellan olika sociala grupper, utan också till skillnader i mottaglighet och motståndskraft. En enskild bestämningfaktor, som ekonomisk utsatthet eller rökning, kan öka risken för ohälsa, men hur stark effekten är beror på om en person också är exponerad för andra faktorer som kan vara skadliga för hälsan. Personer med lägre social position utsätts oftare för många olika faktorer som kan inverka negativt på hälsan – såväl sociala och fysiska livsvillkor som levnadsvanor – vilket gör att effekten av ytterligare en faktor ofta blir starkare.

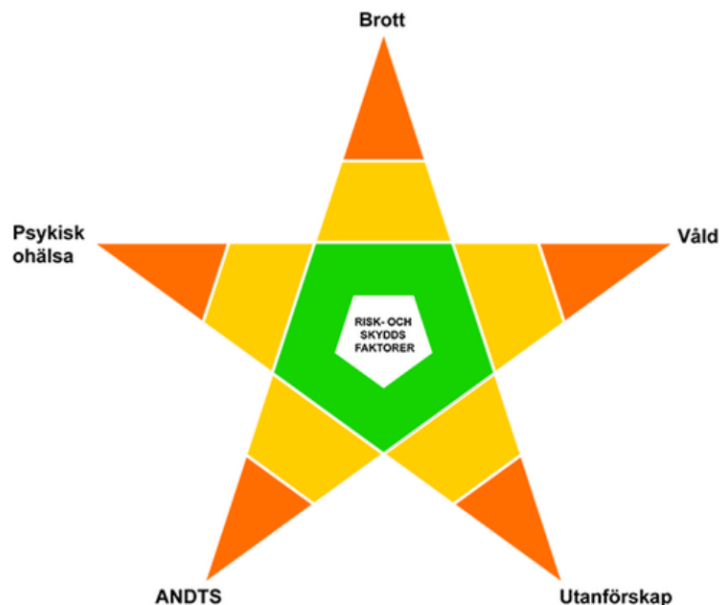

Preventionsstjärnan

Ohälsa, droganvändning, våld, kriminalitet och utanförskap är samhällsproblem som i stor utsträckning kan förklaras av samma bakomliggande faktorer, eller risk- och skyddsfaktorer. Tidigt främjande och förebyggande arbete som påverkar dessa bakgrundsfaktorer kan därför få effekter på många problemområden samtidigt. Genom ökad samverkan i det främjande och förebyggande arbetet har vi bättre möjligheter att nå resultat på fler områden.

Preventionsstjärnan illustrerar hur närliggande förebyggande frågor är sammanlänkade genom gemensamma risk- och skyddsfaktorer. Den används som modell för att underlätta samverkan och är framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm.

I praktiken handlar det ofta om samverkan kring insatser riktade till föräldrar, förskola och skola, fritids- och föreningsverksamhet, eller insatser för att förändra miljöer som barn och unga rör sig i, satsningar på goda och jämlika uppväxtvillkor.

Tidiga insatser är mest lönsamma

Ett viktigt investeringsområde inom folkhälsoarbetet är barn. Förebyggande insatser tidigt i barns liv kan ge stor effekt som ackumuleras under hela livet och ses därmed som samhällsekonomiskt lönsamma. Tidiga förebyggande insatser till barn är den mest kraftfulla investering ett samhälle kan göra med vinster som mångfaldigt överstiger den ursprungliga insatsen. Insatser bland äldre barn och

ungdomar tycks inte ge samma goda resultat och betraktas därför inte som lika kostnadseffektiva. Sådana insatser bör dock inte uteslutas utan de behövs som komplement till de tidiga insatserna. Här ska också poängteras att oavsett lönsamhet är det viktigt att erbjuda och skapa goda uppväxtvillkor för alla barn – just för att de är barn. Insatser till barn, oavsett ålder, kan rusta dem för att klara sig bättre i framtiden och med tiden förklara socioekonomisk framgång och positiv utveckling.

Preventionspyramiden

Det finns olika strategier för att förbättra folkhälsan och minska skillnaderna i hälsa i en befolkning. Forskningslitteraturen lyfter fram tre olika strategier som effektiva: universella, selektiva och indikerade insatser.

Universella insatser riktar sig till hela befolkningen och är av främjande karaktär. Det har visat sig att en relativt liten insats som riktar till många har större preventiv effekt än stora insatser till få. Detta kallas för den preventiva paradoxen, exempel på universella insatser är barnbidrag, kulturskola och föräldrastöd. Universella insatser kan med fördel utformas så att de särskilt anpassas och lockar dem eller de områden som i något avseende har större behov. Detta kallas för proportionell universalism och ses som en utveckling av universella insatser.

Selektiva insatser riktar sig i stället till grupper i en befolkning som är utsatta för en risk. Insatserna handlar om att förhindra en negativ vidareutveckling och att problem uppstår. Det kan till exempel vara genom att rikta stöd till barn som skolkar eller vuxna med beteendeproblem.

Indikerade insatser riktar enbart till individer som har en allvarlig och identifierad problematik. Det kan till exempel handla om individuella råd, stödsamtal eller behandling för personer med missbruk.

Ingen av dessa strategier, eller endast en insats, kan ensamt minska skillnader i hälsa och livsvillkor, utan en kombination av flera insatser utifrån alla nivåerna behövs. Lilla Edets kommun arbetar utifrån dessa tre strategier för att förbättra folkhälsan och minska skillnader i hälsa i befolkningen. Styrgruppen kommer att säkerställa fortsatt arbete utifrån programmet och förtydliga hur kommunens sektorer tillsammans arbetar med de preventionsstrategier som lyfts ovan i en handlingsplan.

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 185

Redovisning av ej besvarade motioner

Dnr KS 2023/68

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 5 kap 35 § ska om möjligt en motion eller ett medborgarförslag beredas på ett sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskriva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2023-09-26

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-31

Lista över motioner som ej ännu besvarats 2023

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige noterar informationen om ej besvarade motioner.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

§ 125

Redovisning av ej besvarade motioner

Dnr KS 2023/68

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 5 kap 35 § ska om möjligt en motion eller ett medborgarförslag beredas på ett sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-31

Lista över motioner som ej ännu besvarats 2023

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige noterar informationen om ej besvarade motioner.

Redovisning av ej besvarade motioner

Dnr KS 2023/68

Sammanfattning

Enligt kommunallagen 5 kap 35 § ska om möjligt en motion eller ett medborgarförslag beredas på ett sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges sammanträde i april och oktober.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-08-31

Lista över motioner som ej ännu besvarats 2023

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen om ej besvarade motioner.

Maria Olegård
Administrativ chef
maria.olegard@lillaedet.se

Motioner som ännu ej besvarats

	Dnr	Inkom	Motion från	Beskrivning	Remitterat till	Status
1.	KS 2022/309	2022-06-13	(SD)	Motion om allmänpolitisk debatt i kommunfullmäktige		Handläggs av sektor kommunledning
2.	KS 2022/314	2022-06-14	(SD)	Motion om språkkrav i svenska inom äldreomsorgen	Inväntar remissvar från socialnämnden	
3.	KS 2022/374	2022-08-15	(S)	Motion om belysning på GC-väg mellan Lödöse och Nygård, utmed väg 1996	Inväntar remissvar från samhällsnämnden	
4.	KS 2022/375	2022-05-15	(S)	Motion om fortsättning på GCR-väg mellan Prässebo och Nygård	Inväntar remissvar från samhällsnämnden	
5.	KS 2022/380	2022-08-15	(S)	Motion om iordningställande av banvallen mellan Nygårds gamla station och ner till Guntorps kvarn	Inväntar remissvar från samhällsnämnden	
6.	KS 2022/482	2022-11-10	(EDL), (SD), (KD)	Motion om att påbörja bygget av en ny högstadieskola i Lödöse	Inväntar remissvar från bildningsnämnden	
7.	KS 2023/95	2023-02-21	(EDL)	Motion om att sänka politikerarvodet och påbörja bantningen av byråkratin i Lilla Edet		Handläggs av sektor kommunledning
8.	2023/96	2023-02-21	(EDL)	Motion om att göra vårdnadshavare betalningsskyldiga vid vandalism	Inväntar remissvar från bildningsnämnden	

9.	2023/98	2023-02-21	(EDL)	Motion om att låta oppositionen svara under allmänhetens frågestund		Handläggs av sektor kommunledning
10.	2023/172	2023-03-31	(-)	Motion om reduktion av antalet ledamöter i AB Edetshus styrelse		Handläggs av sektor kommunledning
11.	2023/177	2023-04-06	(-), (SD)	Motion om nollvision mot självmord i Lilla Edets kommun		Handläggs av sektor kommunledning
12.	2023/210	2023-04-28	(-)	Motion gällande revidering av riktlinjer för skolskjutsar	Inväntar remissvar från bildningsnämnden	

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 186

Tillkännagivande av kommunfullmäktiges sammanträden 2024

Dnr KS 2023/327

Sammanfattning

I Kommunallagen 5 kapitlet 13 paragrafen anges att ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2023-09-26

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-07

Yrkande

Frej Dristig (SD)

Kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktiges sammanträden även skall informeras om på anslagstavlan i kommunhusets entré.

Gustav Lagnander (EDL) och Niclas Ahlberg (SD) tillstyrker Frej Dristigs yrkande.

Jörgen Andersson (C) avslår Frej Dristigs yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar först att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Därefter frågar ordföranden om kommunstyrelsen bifaller eller avslår Frej Dristigs tilläggsyrkande och finner att kommunstyrelsen avslår yrkandet.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktiges sammanträden 2024 ska tillkännas på kommunens anslagstavla och genom annonsering på kommunens facebookside samt att kommande kommunfullmäktigemöten delges i kommunens helsidesannonsering i Alekuriren.

Reservation

Frej Dristig (SD), Andreas Freiholtz (SD), Niclas Ahlberg (SD), Gustav Lagnander (EDL) och Camilla Nilsson (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

§ 126

Tillkännagivande av kommunfullmäktiges sammanträden 2024

Dnr KS 2023/327

Sammanfattning

I Kommunallagen 5 kapitlet 13 paragrafen anges att ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-07

Yrkande

Julia Färjhage (C)

Kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktiges sammanträden 2024 ska tillkännas på kommunens anslagstavla och genom annonsering på kommunens facebook sida samt att kommande kommunfullmäktigemöten delges i kommunens helsidesannonsering i Alekuriren.

Frej Dristig (SD)

Kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktiges sammanträden även skall informeras om på anslagstavlan i kommunhusets entré.

Julia Färjhage (C) yrkar avslag på Frej Dristigs yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar först att arbetsutskottet bifaller Julia Färjhages yrkande.

Därefter frågar ordföranden om arbetsutskottet bifaller eller avslår Frej Dristigs tilläggsyrkande och finner att yrkandet avslås.

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktiges sammanträden 2024 ska tillkännas på kommunens anslagstavla och genom annonsering på kommunens facebook sida samt att kommande kommunfullmäktigemöten delges i kommunens helsidesannonsering i Alekuriren.

Reservation

Frej Dristig (SD) och Andreas Freiholtz (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Tillkännagivande av kommunfullmäktiges sammanträden 2024

Dnr KS 2023/327

Sammanfattning

I Kommunallagen 5 kapitlet 13 paragrafen anges att ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-07

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att kommunfullmäktiges sammanträden 2024 ska tillkännas på kommunens anslagstavla och genom annonsering på kommunens facebook sida samt att kommande kommunfullmäktigemöten delges i kommunens helsidesannonsering i Alekuriren.

Maria Olegård
Administrativ chef
maria.olegard@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Ellinor Östlund, kommunikationschef

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

§ 187

Sammanträdestider kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2024

Dnr KS 2023/328

Sammanfattning

KSAU	KS	KF
K1 8.30 (Tisdagar)	K1 8.30 (Tisdagar)	K1 18.00 (Onsdagar)
5 februari (måndag)	16 januari 20 februari	31 januari 6 mars
12 mars	26 mars	10 april
9 april	23 april	7 maj (tisdag)
21 maj	4 juni	19 juni
26 augusti (måndag)	10 september	25 september
24 september	8 oktober	23 oktober
12 november	26 november	11 december
9 december (måndag)		

Sista dag för nämnderna att fatta beslut om:

Årsrapport 2023	1 mars
Taxor och avgifter 2025	26 april
Tertialrapport 1	31 maj
Tertialrapport 2	4 oktober
Verksamhetsplan och budget 2025	22 november

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2023-09-26

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-07

Sammanträdesplan för hela kommunen 2024

Beslut

1. Kommunstyrelsen fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och dess arbetsutskott 2024.

Kommunstyrelsens beslutsförslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunfullmäktige 2024.
2. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående dagar då nämnderna senast ska fatta beslut om de ekonomiska dokumenten 2024.

LILLA EDETS
KOMMUN

Kommunstyrelsen protokoll 2023-10-10

3. Kommunfullmäktige beslutar att sammanträdet den 19 juni 2024 startar kl 17.00.

Beslutet expedieras till
Maria Olegård, administrativ chef

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

§ 127

Sammanträdestider kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2024

Dnr KS 2023/328

Sammanfattning

KSAU	KS	KF
Kl 8.30 (Tisdagar)	Kl 8.30 (Tisdagar)	Kl 18.00 (Onsdagar)
5 februari (måndag)	16 januari	31 januari
12 mars	20 februari	6 mars
9 april	26 mars	10 april
21 maj	23 april	7 maj (tisdag)
26 augusti (måndag)	4 juni	19 juni
24 september	10 september	25 september
12 november	8 oktober	23 oktober
9 december (måndag)	26 november	11 december

Sista dag för nämnderna att fatta beslut om:

Årsrapport 2023	1 mars
Taxor och avgifter 2025	26 april
Tertialrapport 1	31 maj
Tertialrapport 2	4 oktober
Verksamhetsplan och budget 2025	22 november

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-07

Sammanträdesplan för hela kommunen 2024

Yrkande

Julia Färjhage (C)

1. Kommunstyrelsen fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och dess arbetsutskott 2024.
2. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunfullmäktige 2024.
3. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående dagar då nämnderna senast ska fatta beslut om de ekonomiska dokumenten 2024.
4. Kommunfullmäktige beslutar att sammanträdet den 19 juni 2024 startar kl 17.00.

Kommunstyrelsens arbetsutskott protokoll 2023-09-26

Arbetsutskottets beslutsförslag till kommunstyrelsen

1. Kommunstyrelsen fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och dess arbetsutskott 2024.
2. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunfullmäktige 2024.
3. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående dagar då nämnderna senast ska fatta beslut om de ekonomiska dokumenten 2024.
4. Kommunfullmäktige beslutar att sammanträdet den 19 juni 2024 startar kl 17.00.

Sammanträdestider kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess utskott 2024

Dnr KS 2023/328

Sammanfattning

KSAU Kl 8.30 (Tisdagar)	KS Kl 8.30 (Tisdagar)	KF Kl 18.00 (Onsdagar)
	16 januari	31 januari
5 februari (måndag)	20 februari	6 mars
12 mars	26 mars	10 april
9 april	23 april	7 maj (tisdag)
21 maj	4 juni	19 juni
26 augusti (måndag)	10 september	25 september
24 september	8 oktober	23 oktober
12 november	26 november	11 december
9 december (måndag)		

Sista dag för nämnderna att fatta beslut om:

Årsrapport 2023	1 mars
Taxor och avgifter 2025	26 april
Tertialrapport 1	31 maj
Tertialrapport 2	4 oktober
Verksamhetsplan och budget 2025	22 november

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-09-07

Sammanträdesplan för hela kommunen 2024

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunstyrelsen och dess arbetsutskott 2024.
2. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående sammanträdesdagar för kommunfullmäktige 2024.
3. Kommunfullmäktige fastställer ovanstående dagar då nämnderna senast ska fatta beslut om de ekonomiska dokumenten 2024.

Maria Olegård
Administrativ chef
maria.olegard@lillaedet.se

Januari 2024			Februari 2024			Mars 2024			April 2024			Maj 2024			Juni 2024		
M 1	Nyårsdagen	1	T 1			F 1			M 1	Annandag påsk	14	O 1	Första maj		L 1		
T 2			F 2			L 2			T 2			T 2	SON AU		S 2		
O 3			L 3			S 3			O 3			F 3			M 3		
T 4			S 4			M 4		10	T 4			L 4			T 4	KS (MoR/T1)	
F 5	Trettondagsafton		M 5	KSAU	6	T 5			F 5			S 5			O 5		
L 6	Trettondedag jul		T 6	BIN AU		O 6	SON AU KF		L 6			M 6		19	T 6	Sveriges nationaldag	
S 7			O 7	SON AU		T 7			S 7			T 7	KF		F 7		
M 8		2	T 8	SAN AU		F 8			M 8		15	O 8			L 8		
T 9	BIN AU		F 9			L 9			T 9	KSAU RF		T 9	Kristi himmelsfärdso		S 9		
O 10	SON AU		L 10			S 10			O 10	BIN AUSON AU KF		F 10			M 10		
T 11	SAN AU		S 11			M 11		11	T 11	SAN AU		L 11			T 11	GR förbundsfullmäktige	
F 12			M 12		7	T 12	KSAU		F 12			S 12			O 12	SON AU	
L 13			T 13			O 13			L 13			M 13		20	T 13		
S 14			O 14			T 14			S 14			T 14	BIN AU		F 14		
M 15		3	T 15			F 15			M 15		16	O 15	SON AU JÄVN		L 15		
T 16	KS		F 16			L 16			T 16			T 16	SAN AU		S 16		
O 17			L 17			S 17			O 17			F 17			M 17	RF	
T 18			S 18			M 18	KPR	12	T 18			L 18	Pingstafton		T 18	RF	
F 19			M 19		8	T 19			F 19	SON AU		S 19	Pingstdagen		O 19	KF	
L 20			T 20	KS		O 20	SON AU		L 20			M 20	KPR	21	T 20		
S 21			O 21	SON AU JÄVN		T 21			S 21			T 21	KSAU		F 21	Midsommarafton	
M 22		4	T 22			F 22			M 22	BIN	17	O 22			L 22	Midsommardagen	
T 23	BIN		F 23			L 23			T 23	KS		T 23			S 23		
O 24	SON		L 24			S 24			O 24	SON		F 24			M 24		
T 25	SAN		S 25			M 25		13	T 25	SAN		L 25			T 25		
F 26	SON AU		M 26		9	T 26	KS (Årsredovisning)		F 26			S 26			O 26		
L 27			T 27	BIN (Årsredovisning) RF		O 27			L 27			M 27		22	T 27	SAN AU	
S 28			O 28	SON (Årsredovisning)		T 28			S 28			T 28	BIN (T1) RF		F 28		
M 29		5	T 29	SAN (Årsredovisning)		F 29	Långfredagen		M 29		18	O 29	SON (T1)		L 29		
T 30						L 30	Påskafton		T 30	Valborgsmässoafton		T 30	SAN (T1)		S 30		
O 31	KF					S 31	Påskdagen					F 31	SON AU				

Veckonr.se

	Juli 2024	Augusti 2024	September 2024	Oktober 2024	November 2024	December 2024
	M 1 27	T 1	S 1	T 1 BIN (T2) RF	F 1 Alla helgons afton	S 1
	T 2	F 2 36	M 2	O 2 SON (T2)	L 2 Alla helgons dag	M 2 49
23	O 3 SON AU	L 3	T 3	T 3 SAN (T2)	S 3	T 3 RF
	T 4	S 4 32	O 4	F 4 SON AU	M 4 45	O 4
	F 5	M 5	T 5	L 5	T 5 BIN AU	T 5
	L 6	T 6	F 6	S 6	O 6 SON AU	F 6
	S 7	O 7	L 7	M 7 41	T 7 SAN AU	L 7
	M 8 28	T 8	S 8	T 8 KS (T2)	F 8	S 8
	T 9	F 9 37	M 9 KPR	O 9	L 9	M 9 KSAU 50
24	O 10	L 10	T 10 KS	T 10	S 10	T 10 BIN GR förbundsfullmäktige
	T 11	S 11 33	O 11	F 11	M 11 KPR 46	O 11 SON KF
	F 12	M 12	T 12	L 12	T 12 KSAU	T 12 SAN
	L 13	T 13 BIN AU	F 13	S 13	O 13	F 13 SON AU
	S 14	O 14 SON AU	L 14	M 14 42	T 14	L 14
	M 15 29	T 15 SAN AU	S 15	T 15	F 15	S 15
	T 16	F 16 38	M 16	O 16 SON AU	L 16	M 16 51
25	O 17	L 17	T 17 BIN AU	T 17	S 17	T 17
	T 18	S 18	O 18 SON AU	F 18	M 18 47	O 18
	F 19	M 19 34	T 19 SAN AU	L 19	T 19 BIN	T 19
	L 20	T 20	F 20	S 20	O 20 SON	F 20
	S 21	O 21 JÄVN	L 21	M 21 RF 43	T 21 SAN	L 21
	M 22 30	T 22	S 22	T 22 RF	F 22	S 22
	T 23	F 23 39	M 23	O 23 JÄVN KF	L 23	M 23 52
26	O 24	L 24	T 24 KSAU	T 24	S 24	T 24 Julafton
	T 25	S 25	O 25 KF	F 25	M 25 48	O 25 Juldagen
	F 26 SON AU	M 26 KSAU 35	T 26	L 26	T 26 KS	T 26 Annandag jul
	L 27	T 27 BIN	F 27	S 27	O 27 BIN AU SON AU	F 27
	S 28	O 28 SON	L 28	M 28 44	T 28 SAN AU	L 28
	M 29 31	T 29 SAN	S 29	T 29	F 29	S 29
	T 30	F 30 SON AU	M 30 40	O 30	L 30	M 30 1
	O 31	L 31	T 31		Veckonr.se	T 31 Nyårsafton

Interpellation till Mona Dieng Burås samhällsnämndens ordförande, gällande styrets klimatlöften, biogasanläggningen och dess produktion.

På kommunfullmäktige i september debatterades klimatlöftena som styret nu antagit. Helt oväntat lyftes biogasanläggningen in i debatten av styrets starke man Jörgen Andersson. En anläggning som i vart fall jag var ovetandes om att den fanns kvar.

Jörgen Andersson fd ordförande i samhällsnämnden lovordade anläggningen som exempel på ett fossilfritt alternativ och försäkrade att anläggningen är ” ganska bra kostnadsbesparande”.

Jag var ny i politiken i Lilla Edet då projektet fordonsgas avvecklades. Minnesbilden då var att projektet och investeringarna var ytterligare ett i raden av misslyckade politiska beslut i denna kommun och det lämnade en sur eftersmak vad politiken hade hittat på med våra gemensamma skattemedel och den avgiftsbelagda verksamhetens avgifter ånyo.

Våra skattebetalare och väljare är mycket intresserade av att veta var våra pengar tar vägen och varför våra barn och gamla alltid är de som ska stryka på foten när pengarna återigen tagit slut i form av besparingar och neddragningar då ni inte lyckas hålla budgeten.

1. Hur mycket har investerats i biogasanläggning inklusive fordonsgasanläggningen?
2. Hur mycket har kommunen och avgiftskollektivet förlorat ekonomiskt, dvs mycket har behövts skrivas av som en förlust, hur mycket finns kvar som ännu ej är avskrivet? (Förutsätter att alla kostnader redovisas, alla investeringar, driftskostnader, bygglov, tillstånd samt arbetskostnader och andra kostnader som kan tillföras projektet i sin helhet inkluderat fordonsgasanläggningen/produktionen)
3. Vad genererar anläggning för avkastning?
4. Planerar Mona Dieng Burås för fler anläggningar eller utbyggnad av biogasanläggningen i kommunen för att möta era löften om att Lilla Edet SKA vara klimatneutrala i fordon, maskiner samt upphandlingar vid entreprenad?
5. När det nya reningsverket nu planeras och byggs, finns biogasanläggningen med där och i så fall, hur mycket kommer behöva reinvesteras för att implementera anläggningen i det kommande reningsverket, kommer biogasanläggningen vara lönsam ekonomiskt?

Andreas Nelin kommunfullmäktigeledamot (-)
Kristdemokraterna i Lilla Edet.

Interpellation (SD)

Kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun
2023-10-25

Interpellation om att kommunen ska ta på sig ledartröjan i klimatomställningen

Vid föregående kommunfullmäktige under interpellationsdebatt om kommunens klimatlöften uttryckte kommunstyrelsens ordförande Julia Färjhage (C) att Lilla Edets kommun inte bara ska bidra till klimatomställningen, utan att kommunen ”ska gå med först i det ledet” och att ”vi ska vara med och driva utvecklingen”.

Att klimatomställningen är kostsamt råder det inget tvivel om, och i vissa fall kan kostnader vara motiverade att ta, men att ta på sig ledartröjan kommer att vara väldigt kostnadsdrivande och förknippat med risker. Det fick vi inte minst bevittna när Centerpartiet senaste gången skulle ta på sig ledartröjan genom att etablera en biogasanläggning för skattemedel.

Då kommunens verksamheter går back, och nästa år inte heller ser mycket ljusare ut, är det rimligt att partierna för en diskussion i fullmäktige om vilka prioriteringar som bör göras när resurserna är knappa.

Sverigedemokraternas prioriteringar är glasklara, vi anser att det är rent sunt förnuft att inte ta på sig några ledartröjor, när exempelvis barnen av ekonomiska skäl inte längre serveras mjölk till skolmaten.

Med anledning av detta frågar jag därför kommunstyrelsens ordförande Julia Färjhage (C):

1. Förstår Julia Färjhage att ta på sig ledartröjan i klimatomställningen och hålla en budget i balans inte rimmar särskilt väl givet kommunens nuvarande- såväl historiskt ansträngda ekonomiska läge?
2. Om ja på ovanstående fråga, vad är viktigast för Julia Färjhage och styret i Lilla Edet, klimatomställning eller en budget i balans?
3. Är Julia Färjhage och styret beredda att höja kommunalskatten för att ta på sig ledartröjan i klimatomställningen?

Johan Sösaeter Johansson (SD)

Ledamot av kommunfullmäktige

Interpellation (SD)

Kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun
2023-10-25

Utbyggnad av Kulturhuset Eden

Sektor bildning hade till bildningsnämndens sammanträde i augusti, anlitat en arkitekt till en kostnad av 47 000 kr för att se hur bla scenen i Edetsalongen kan byggas ut. På nämndens sammanträde i oktober så beslutade styret enligt Anna Chorells yrkande, att ta fram en byggnadskalkyl för om- och tillbyggnad av Kulturhuset Eden. Detta till en kostnad av ytterligare 50 000 kr.

Detta motsatte sig BlåGul samverkan, med bla följande motivering: ”...ansvarslöst att lägga 50 000 kr på att ta fram en byggnadskalkyl på detta som vi ändå inte kommer ha råd med närmsta tiden.”

Och det är just vad det handlar om. Att här lägger majoriteten pengar på ett projekt som med all sannolikhet inte heller kommer kunna utföras inom närtid.

Med anledning av detta frågar jag därför bildningsnämndens ordförande Anna Chorell (M):

1. När i tid avser Chorell att en om- och tillbyggnation av Kulturhuset Eden kan bli aktuell?
2. Hur länge anser Chorell att en byggnadskalkyl är aktuell?
3. Varför vill Chorell lägga pengar på en byggnadskalkyl som hon vet(?) inte kommer genomföras i närtid, mot bakgrund av att nämnden prognostiserar ett underskott på 3,3 mnkr?

Frej Dristig (SD)

Kommunalråd i opposition

Fråga
Kommunfullmäktige
Lilla Edets kommun
2023-10-25

Fråga till kommunfullmäktiges ordförande Lars Ivarsbo eller till den som har mandat att besvara frågorna.

Kristdemokraterna vill att Lilla Edets kommun flaggar i solidaritet för alla oskyldiga som utsätts av terrororganisationen Hamas besinningslösa våld i Israel.

När barn, ungdomar och alla andra oskyldiga som utsätts av terrorism och politiskt våld är det viktigare än någonsin att stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter.

Lilla Edets kommun hissade den ukrainska flaggan i samband med den ryska invasionen i solidaritet till det ukrainska folket.

För Kristdemokraterna är det då som nu lika självklart att visa vårt stöd till alla som utsätts av terrororganisationen Hamas besinningslösa övergrepp och avrättningar, där de använder sig av civila som mänskliga sköldar.

Med anledning av detta vill vi Kristdemokrater att Lilla Edets kommun ska hissa Israels flagga i sambands med kommunfullmäktige och eller annan väl vald tidpunkt i solidaritet till alla som drabbas av kriget och övergreppen i Israel.

- 1. Kommer Lilla Edets kommun hissa Israels flagga?**
- 2. Om Lilla Edets kommun inte har för avsikt att hissa Israels flagga i solidaritet för alla oskyldiga, innebär det då att ni inte står upp för Israels befolkning som i detta nu befinner sig i krig?**

Andreas Nelin kommunfullmäktigeledamot (-)
Kristdemokraterna i Lilla Edet.

Motion (SD, KD)

Kommunfullmäktige i Lilla Edets kommun

2023-10-25

Avsluta kommunens inköp av drivmedlet HVO

Enligt interpellationssvar vid föregående kommunfullmäktige från samhällsnämndens ordförande, konsumerade kommunen 1358 liter HVO100 hitintills i år till fordon inom avfallsverksamheten. Detta är inte första gången frågan om Lilla Edets kommuns inköp av HVO varit uppe för debatt i kommunfullmäktige, svaren från styret har varit otydliga.

Å ena sidan har det pratats om att det inte går att uppdriva HVO i kommunen och att styret därför inte avser öka konsumtionen av HVO, för att i ett senare skede ge beskedet att HVO konsumtionen eventuellt ändå ska öka på sikt för avfallsfordonen. Frågan om kommunen nu har nått ett genombrott rörande uppdrivning av HVO är ett enigma från styrets sida.

HVO anses ur ett användarperspektiv vara ungefär likvärdigt med diesel. Den exakta prisskillnaden mellan HVO och reduktionspliktad diesel varierar, men ligger under 2023 på i storleksordningen 5-6 kronor per liter, men varierar över tid.

Dagsaktuell notering från en leverantör (NESTE, 27/9 2023):

Miles Diesel: 25,66 kronor/liter

HVO100: 32,42 kronor/liter

Skillnad: 6,76 kronor/liter. Val av leverantör och kvalitet och specifika avtal med leverantörer kan påverka denna siffra, men HVO är ofrånkomligen dyrare, trots mer förmånliga skatteregler, vilket dessutom genererar lägre inkomster till staten.

För resonemanget om den kostnadsdrivande effekten HVO100 skulle ha på kommunens avfallsfordon, används siffran 6 kronor per liter, en siffra som kan förväntas stiga när reduktionsplikten minskar vid årsskiftet 2023/24.

Enligt uppgift konsumerar kommunens avfallsfordon 24m³ diesel per år. 24 000 liter x 6kr/liter = 144 000 kr dyrare bränslekostnader för kommunens avfallsfordon.

Till saken hör att HVO har en förmånligare beskattning, vilket minskar statens intäkter från bränsleskatt. Skulle den förmånliga beskattningen försvinna kommer HVO bli ännu dyrare.

Genom att övergå till HVO100 på kommunens avfallsfordon kommer det ha en kostnadsdrivande effekt som kommer att påverka taxekollektivet. Kommunens såväl som samhällets finansiella läge är inte sådant att denna typ av kostnadsdrivande åtgärder är bara kan viftas bort.

Det kan noteras att det är ovanligt att privatpersoner som tankar diesel på eget initiativ finansierar prispåslaget från den egna plånboken. Det är därför diskutabelt om samma individer i egenskap av abonnenter på avfallshämtning ska "tvingas" finansiera kommunens inköp av HVO via avfallstaxa, bara för att kommunens centerledda styre fattat ett ogenomtänkt beslut om fossilfri fordonsflotta 2030.

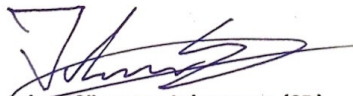
Därutöver riskerar krav på HVO100 i kommunens upphandlingar av tjänster som exempelvis skolskjuts och snöröjning riskera att ha en avsevärt fördröjande effekt, samtidigt som avsaknad av mekanism råder för att kontrollera att HVO100 faktiskt används som drivmedel i de upphandlade tjänsterna. Skulle beredningen av denna motion föreslå avslag eller besvarad bör förvaltningen redogöra för hur kontroll av att upphandlade tjänster där HVO100 är ett krav, faktiskt följs upp i praktiken.

HVO har inga kvalitetsfördelar över vanlig diesel, men frågan har en miljödimension, eftersom HVO kan innebära lägre redovisade utsläpp av växthusgaser. Just nu är slakteriavfall dock en betydande komponent i HVO och det är minst sagt osäkert om detta i slutändan leder till en lägre miljöpåverkan.

Sammanfattningsvis innebär konsumtionen av HVO en odiskutabel ekonomisk börda för kommunen och en miljöeffekt som kan beskrivas som omdebatterad, men under vilka omständigheter som helst obetydlig ur ett globalt perspektiv.

Med anledning av detta föreslår blågul samverkan kommunfullmäktige att besluta:

1. Lilla Edets kommun omgående och tills vidare upphör med inköp av drivmedlet HVO100.
2. Lilla Edets kommun får heller inte genom upphandling av tjänster som exempelvis, snöröjning och skolskjuts, indirekt eller direkt konsumera HVO100 eller ställa krav på HVO100.
3. Besluten gäller även helägda kommunala bolag.

Johan Sösaeter Johansson (SD)
Ledamot av kommunfullmäktige

Andreas Nelin (KD)
Ledamot av kommunfullmäktige